

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2022

OBSAH

Výroční zpráva	3
Charakteristika a poslání instituce	4
Sbírka Slezského zemského muzea	11
Organizační struktura instituce	12
Spolupráce s jinými organizacemi	17
Prezentační činnost	21
Expozice	21
Výstavy	34
Akce	61
Přednášky pro veřejnost, besedy, vzpomínkové večery, autorská čtení a jiné odborné akce	84
Doprovodné programy	88
Návštěvnost	90
Sbírkotvorná činnost	94
Péče o knihovní fond	102
Věda a výzkum	103
Publikační činnost	117
Významné zahraniční expedice	129
Základní personální údaje	130
Hospodaření organizace	132
Přílohy – ROZVAHA	141

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM

č. j. SZM/001102/2023/OVV
JID: SZMOSS00271883

V Opavě 30. 6. 2023

Výroční zprávu Slezského zemského muzea sestavili z podkladů jednotlivých oddělení pracovníci Oddělení vnějších vztahů SZM.

Kontaktní osoba pro bližší či upřesňující informace:

Mgr. David Váhala
vahala@szm.cz

Fotografie: archiv SZM.

CHARAKTERISTIKA A POSLÁNÍ INSTITUCE

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM

SÍDLO ORGANIZACE A KONTAKTNÍ ADRESA

Nádražní okruh 669/31
746 01 Opava
Česká republika

OSTATNÍ ÚDAJE

Tel.: +420 553 622 999
ID datové schránky: 6nwqxf7
Elektronická adresa podatelny: szm@szm.cz
Webové stránky: www.szm.cz

ZŘIZOVATEL

Ministerstvo kultury ČR

Právní postavení:

Státní příspěvková organizace dle zákona číslo 219/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů

Statutární orgán:

Mgr. Jana Horáková

CHARAKTERISTIKA INSTITUCE

Slezské zemské muzeum, nejstarší muzeum na území České republiky (založeno 1814), je třetím největším veřejným muzeem vedle Národního muzea v Praze a Moravského zemského muzea v Brně. Slezské zemské muzeum plní funkci muzea ve smyslu ustanovení § 10 odst. 6 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. Dle Zřizovací listiny Slezského zemského muzea vydané rozhodnutím Ministerstva kultury ČR ze dne 27. 12. 2000 č. j. 17 473/2000 ve znění pozdějších rozhodnutí MK plní funkci sbírkotvornou, vědeckou, kulturní a metodickou.

POSLÁNÍ INSTITUCE

Muzeum shromažďuje sbírku hmotných dokladů vývoje přírody, včetně živých rostlin a živočichů, prehistorie, historie české i zahraniční provenience, zejména však z území historického Slezska, severní a severovýchodní Moravy, především v oborech: muzeologie, mineralogie, geologie, paleontologie, botanika, dendrologie, entomologie, zoologie, archeologie, etnologie, numismatika, historie, dějiny umění včetně dějin hudby, literatury, divadla, fotografie a nových médií a dějiny vojenství. Svůj sbírkový fond spravuje podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. Sbírkové předměty a poznatky získané jejich zpracováním prezentuje zejména prostřednictvím stálých expozic a výstav, vlastní publikační, vzdělávací a přednáškovou činností v rámci ČR i v zahraničí a dalšími kulturně výchovnými aktivitami určenými pro nejširší veřejnost s přihlédnutím k dětem a mládeži, seniorům a návštěvníkům se speciálními potřebami. Umožňuje studium sbírky badatelům, vydává a veřejně šíří periodické i neperiodické publikace a tiskoviny. Na základě zvláštních předpisů zapůjčuje své sbírkové předměty k účelům studijním a prezentačním, a to i do zahraničí.

Rovněž spravuje historický knižní fond, veřejnou vědeckou knihovnu a sbírku písemností archivní povahy. Ve spolupráci s Archeologickým ústavem AV ČR a v kontextu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, realizuje archeologické výzkumy a dohled v Moravskoslezském kraji, případně na dalším území vymezeném vzájemnou dohodou. Vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty dle příslušného zákona a eventuálně podává návrhy na prohlášení těchto předmětů za kulturní památky. Jako vědecko-výzkumná organizace provádí základní a aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj a šíří jejich výsledky prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií.

ŽÁDOST DLE ZÁKONA Č. 106/1999 O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

V roce 2022 byla SZM řešena 1 žádost o informace.

OBJEKTY VE SPRÁVĚ INSTITUCE

SZM má ve správě celkem 41 objektů, z nichž je stále převážná část ve špatném technickém stavu. V minulých letech byla dokončena rekonstrukce Národního památníku II. světové války, depozitáře v Arboretu Nový Dvůr, došlo rovněž k částečné opravě Památníku Petra Bezruče, k rekonstrukci budovy Paláce Razumovských a k odstranění havarijního stavu objektu na Ostrožné ulici č. 42. V květnu roku 2012 byla ukončena generální rekonstrukce Historické výstavní budovy a v lednu roku 2013 rekonstrukce Janottovy vily. V roce 2017 byla dokončena v Arboretu Nový Dvůr revitalizace historického alpina a v roce 2018 byla vybudována rašelinová jezírka. V roce 2018 byly opraveny tzv. Švanovy domky v Arboretu Nový Dvůr a byla dokončena rekonstrukce Müllerova domu v Opavě, pro který se v současné době připravuje nová archeologická expozice a konají se zde dočasné výstavy a kulturní akce. V roce 2019 byla rekonstruována střecha Grauerovy vily, která byla sídlem archeologického oddělení. Proběhla také rekonstrukce vnitřních prostor Památníku Petra Bezruče, kde byla rekonstruována elektroinstalace a vybudováno zázemí pro návštěvníky. Na to navázala v roce 2020 citlivá rekonstrukce a reinstalace stálé expozice Život a dílo Petra Bezruče. V roce 2019 také započala rozsáhlá oprava pěchotního srubu MO-S 19 Alej v Hlučíně-Darkovičkách sanací střešního pláště, která byla dokončena sanací obvodového pláště během roku 2022. V Opavě započala v roce 2020 rekonstrukce a modernizace ředitelství instituce, kde mimo jiné bylo nově vybudováno i zázemí pro pracovníky Oddělení společenských věd, zasedací místnost pro konání porad atp. Ve druhé polovině roku 2020 bylo přistoupeno – vzhledem k havarijnímu stavu opěrných zdí před a mezi objekty Palác Razumovských, Grauerova vila a Janottova vila – k jejich celkové rekonstrukci. V roce 2020 rovněž započaly práce na sanaci parteru Národního památníku II. světové války v Hrabyni.

V roce 2021 byly v Historické výstavní budově obnoveny nátěry výplní otvorů a dokončena první etapa energetických úspor výměnou světelných systémů. Realizace řešení zábradlí ramp byla zatím odložena a bude k ní přistoupeno společně se sanací a opravou vlhkého zdiva a hlavního vstupního schodiště do objektu. Pokračování v další etapě energetických úspor výměnou světelných systému je naplánováno na rok 2023.

U Müllerova domu probíhala v roce 2021 aktualizace rozpočtu dle předané projektové dokumentace a posouzení finančních možností SZM. Aktualizovaný rozpočet se týká přípravy a realizace nové stálé expozice tohoto objektu a bude realizován v případě dobrého stavu finančních prostředků instituce a následně provedených výběrových řízení. Zadávací řízení na zhotovitele expozice bylo připraveno v roce 2022, přičemž se začátkem realizace nové stálé archeologické expozice se počítá v průběhu roku 2023.

V dubnu 2021 bylo vydáno rozhodnutí na realizaci projektu IROP v Národním památníku II. světové války. V roce 2021 probíhaly přípravy na realizaci tohoto projektu („Podpora socializace a interaktivity expozice Národního památníku II. světové války a výstavních prostor správní budovy“). Vlastní realizace projektu byla plánována na rok 2022 s tím, že jeho ukončení bylo původně naplánováno k 31. 12. 2022. V roce 2022 byly realizovány stavební úpravy atria správní budovy a střežných částí nové expozice v památníku včetně nových rozvodů elektrické energie. Památník byl vybaven novými výstavními panely a vitrínami, postaveny byly nové kulisy pro diorámata, byla instalována nová moderní

audiovizuální technika, modernizován osvětlovací systém, nakonec proběhla kompletní výmalba celého památníku. Na začátku roku 2023 proběhla instalace sbírkových předmětů a diorám a proběhl zkušební provoz veškerých multimédií. Projekt byl nakonec ukončen k 17. 3. 2023 a na přelomu dubna a května 2023 byl celý expoziční areál otevřen veřejnosti. V roce 2021 byla u památníku dokončena realizace oprav vnějších dlažeb a provedena betonová stěrka parteru, na kterou by měla v roce 2023 navázat oprava vnější betonové konstrukce objektu. Plánované opravy korozních prvků stožárů vlajek na prostranství před památníkem byly odloženy a budou realizovány v nejbližší možné době dle finančních možností instituce.

V Arboretu Nový Dvůr se přistoupilo v roce 2021 k II. etapě stavebních úprav záměcku a s ním souvisejících objektů. Bylo zadáno výběrové řízení na zhotovitele stavby, který byl vybrán, a dne 15. 9. 2021 si protokolárně převzal staveniště a započal stavební práce. V arboretu bylo mimo to přistoupeno také k opravám drobných staveb a šterkových chodníků v parkové expozici. Další opravy chodníků, jezírek a vodotečí musely být realizovány po bleskové povodni, která v roce 2021 zasáhla a výrazně poznamenala tuto lokalitu. Stavební úpravy záměcku byly v roce 2022 ukončeny. Byly realizovány vnější svislé hydroizolace stěn od nivelety terénu po základovou spáru objektu. Dále byly provedeny sanace vnější fasády budovy, nová střešní krytina, výměna výplní stavebních otvorů, vnitřní povrchové úpravy stěn, stropů a podlah, nové rozvody médií a objekt byl kompletně osazen novými svítidly. Repasovány byly všechny konstrukce vnitřního schodiště – jak pískovcové stupně schodiště, tak dřevěné prvky zábradlí. Nově bylo provedeno zastřešení vstupu do objektu včetně terasy v 1. NP. Co se týká plánované nové skleníkové expozice v Arboretu Nový Dvůr, tak na základě výběrového řízení byl vybrán dodavatel stavby. Ve spolupráci s Ministerstvem kultury ČR byly zabezpečeny prostředky k financování vlastní stavby. Od realizace stavby bylo nakonec po dohodě se zřizovatelem upuštěno, jednak kvůli vysokým finančním nárokům pro krytí stavebních prací, jednak kvůli vysokým provozním nákladům, zejména energetické náročnosti provozu expozice. V roce 2022 bylo proto přistoupeno k postupné transformaci stávajícího pěstebního skleníku na expoziční. Tato transformace probíhá etapovitě po jednotlivých pěstebních kójkách, přičemž první nová dokončená část doplněná vodotečí byla otevřena na začátku návštěvnícké sezóny v roce 2023. U tohoto objektu jsou také zvažovány energetické úspory, které budou realizovány dle finančních možností instituce.

V Areálu čs. opevnění Hlučín-Darkovičky byly v roce 2021 zahájeny opravy hydroizolace svislých stěn pěchotního srubu MO-S 19 Alej, ale vzhledem k nepříznivým povětrnostním podmínkám bylo dokončení formou dodatku ke smlouvě přesunuto na rok 2022, kdy došlo k ukončení rekonstrukce tohoto pěchotního srubu. Byla provedena kompletní hydroizolace vnějších obvodových stěn od nivelety terénu po základovou spáru a drenážní systém vnějšího pláště objektu. Bylo nutné sanovat jižní fasádu včetně opravy zaoblené betonové atiky a nakonec bylo realizováno statické zajištění fasády, na kterou byla aplikována finální vrstva. V areálu je dále plánována revitalizace pěchotního srubu MO-S 20 Orel, k čemuž bude připravena projektová dokumentace. U pěchotního srubu MO-S 18 V Oboře se počítá se sanací zdiva, příp. se zakonzervováním celého objektu – rozhodnutí bude závislé na základě výsledku testů a zkoušek na přítomnost nebezpečných látek. U obou těchto pěchotních srubů budou revitalizační nebo rekonstrukční práce spuštěny dle finančních možností muzea.

V Památníku Petra Bezruče došlo v roce 2021 k výměně výplní otvorů a k zateplení dvorní fasády. Naplánovaná je realizace stavebních úprav prostor ve 3. a 4. NP, která bude provedena po vyklizení sbírkových předmětů oddělení společenských věd do nového centrálního depozitáře. V plánu je také revitalizace zahrady, která bude provedena s ohledem na finanční možnosti muzea. V roce 2022 byla provedena sanace zídek a meziprostoru okapového chodníku na jižní straně pozemku.

U objektu Nádražní okruh 29 (Hötzendorfova vila) je nutné provést opravu fasády a výměnu, příp. opravu výplní otvorů, která bude realizována dle finančních možností instituce. Objekt se nachází ve špatném stavu, staticky jej negativně ovlivňuje přiléhající komunikace. Byla u něj provedena nová krytina střechy. V roce 2023 bude podána na Magistrát města Opavy žádost o územně plánovací informaci k možnosti zřízení komunikačního připojení objektu.

U Paláce Razumovských byla v roce 2021 dokončena oprava kanalizace a drenáží ve dvorní části paláce včetně zahradních úprav tohoto prostoru. V prvním pololetí roku 2023 bude provedena sanace hlavního vchodu paláce včetně restaurování vstupních dveří včetně obložení prostoru zádveří. V tomto roce bude také nutné kompletně rekonstruovat schodiště vedoucí z paláce do zahrady, které se nachází v havarijním stavu. Plánovaná je u tohoto objektu ještě oprava střešní krytiny plochých střech a sanace podlah vedlejších křídel.

U Grauerovy vily (Nádražní okruh 33 A) bylo v roce 2021 nutné přikročit k posouzení statiky zdiva ve dvorní části objektu, objekt byl poté v roce 2022 kompletně staticky zajištěn a byla provedena výměna výplní otvorů (plastová okna). Na to naváže oprava fasády, která bude realizována dle finančních možností instituce. Oprava zděného plotu včetně nové vstupní brány byla dokončena dle původního záměru v roce 2021.

V Muzeologickém centru (Nádražní okruh 33 B) proběhla v roce 2021 příprava realizace výměny výplní otvorů, zateplení fasády a střechy objektu spolu s opravou plotu. Po dokončení přípravy bylo staveniště 1. 10. 2021 předáno zhotoviteli a započaly stavební práce na energetických úsporách objektu díky poskytnuté dotaci MŽP. Na přelomu let 2021/2022 byly provedeny stavební práce související se zateplením objektu, které byly úspěšně dokončeny, a objekt je již v plném provozu.

Janottova vila (Tyršova 1) prošla v roce 2021 opravou střechy a zároveň byla zřízena přípojka dešťové kanalizace. Došlo také k vyřešení odvětrávání a zlepšení vlhkostních poměrů zdiva objektu a byla dokončena oprava plotu. Je připravována realizace opravy střechy dvorní věže, v roce 2022 byl zpracován rozpočet včetně výkazu výměr. U vily se počítá také s rekonstrukcí soklu, čímž by se dále řešily problémy se vztlínající vlhkostí.

V depozitáři Oddělení společenských věd (Ostrožná 42) bylo opět nutné investovat do nezbytných oprav střešního pláště a nezbytné údržby. Vzhledem k tomu, že objekt se stal předmětem restituce, bylo nutné všechny sbírkové předměty přestěhovat do nového centrálního depozitáře. K 31. 12. 2022 byl objekt kompletně vystěhován a připraven k předání restituentovi v lednu 2023.

U Blücherova paláce byly v roce 2022 připraveny podklady pro aktualizaci investičního záměru, přičemž aktualizovaný záměr bude předložen zřizovateli v roce 2023. V roce 2022 byla prováděna nezbytná údržba objektu, stěhování sbírkových předmětů z kapacitních a personálních důvodů nebylo možné, neboť se stěhovaly sbírkové předměty společenskovědních fondů. V současné době probíhá příprava na transport sbírkových předmětů, který bude realizován po dokončení stavebních úprav centrálního depozitáře.

U Srubu Petra Bezruče byla prováděna nezbytná údržba, v rámci ochrany objektu byly vyčištěny příkopy a prodlouženy odpadní roury odvádějící srážkovou vodu. Ve spolupráci s obcí Ostravice bude řešena situace stékající vody ze sousedních pozemků, která negativně ovlivňuje vztlínající vlhkostí srub. Budou proto započaty předprojektční a projektční práce včetně geodetického zaměření. Situace bude řešena v koordinaci s obcí, aby v brzké době došlo ke zlepšení situace.

U haly v Opavě-Kateřinkách byly prováděny nezbytné opravy, zejména týkající se vnějšího pláště objektu. V plánu je osazení nových vjezdových vrat.

Slezské zemské muzeum získalo nákupem nemovitosti v Loděnici objekt vhodný k depozitárním účelům. Tento objekt by po stavebních úpravách měl plnit funkci centrálního depozitáře instituce. Dne 6. 12. 2021 byl podán návrh na vklad do katastru nemovitostí a 6. 1. 2022 byl převeden na muzeum. V roce 2022 bylo provedeno výběrové řízení na provedení projektové dokumentace. Po zápisu práva k hospodaření, byl vypracován investiční záměr na zhotovení projektové dokumentace a podána žádost o přidělení dotace. První výběrové řízení na dodavatele projektové dokumentace muselo být v září 2022 zrušeno; neboť jediný uchazeč musel být pro nesprávné podání nabídky vyloučen. Muzeum aktualizovalo zadávací dokumentaci, která byla v závěru roku zaslána zřizovateli k závěrečné revizi. V průběhu roku 2023 bude provedeno vyhlášení výběrového řízení a provedeno vypracování projektové dokumentace. Po zpracování bude následovat podání žádosti o poskytnutí dotace na realizaci a vlastní organizace výběrového řízení na zhotovitele stavebních úprav. Samotná realizace je plánovaná na léta 2024–2025.

Další rekonstrukce jsou momentálně realizovány, příp. připravovány, a budou popsány v příští výroční zprávě.

PŘEHLED HLAVNÍCH OBJEKTŮ VE SPRÁVĚ SZM

objekt	adresa
Historická výstavní budova	Komenského 419/10, 746 01 Opava
Müllerův dům	Komenského 1/8, 746 01 Opava
Blücherův palác	Masarykova 345/35, 746 01 Opava
Bývalý františkánský klášter ¹	Ostrožná 234/42, 746 01 Opava
Památník Petra Bezruče	Ostrožná 11/35, 746 01 Opava
Janottova vila	Tyršova 705/1, 746 01 Opava
Grauerova vila	Nádražní okruh 700/33, 746 01 Opava
Muzeologické centrum ²	Nádražní okruh 700/33 B, 746 01 Opava
Palác Razumovských (ředitelství)	Nádražní okruh 669/31, 746 01 Opava
Hötzendorfova vila – Slezský ústav	Nádražní okruh 670/29, 746 01 Opava
Arboretum Nový Dvůr	Nový Dvůr 29, 746 01 Stěbořice
Národní památník II. světové války	Hrabyně 192, 747 63 Hrabyně
Pěchotní srub MO-S 17 Štípký – Šilheřovice	748 01 Hlučín-Darkovičky
Pěchotní srub MO-S 18 Obora – Šilheřovice	748 01 Hlučín-Darkovičky
Pěchotní srub MO-S 19 Alej – Darkovičky	748 01 Hlučín-Darkovičky
Lehké opevnění vz. 37 – Darkovičky	748 01 Hlučín-Darkovičky
Pěchotní srub MO-S 20 Orel – Darkovice	748 01 Hlučín-Darkovičky
Srub Petra Bezruče	Ostravice č. e. 1175, 739 14 Frýdek-Místek
Centrální depozitář	Loděnice 7, Holasovice

¹ Objekt vystěhován k 31. 12. 2022 a předán restituentovi v lednu 2023.

² Oddělení ochrany sbírkových předmětů, Oddělení archeologie, Oddělení historického výzkumu, ichtyologické pracoviště.

SBÍRKA SLEZSKÉHO ZEMSKÉHO MUZEA

Sbírka SZM je zapsána v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy ČR pod číslem ZMO/002–05–07/150002. Informace o sbírce SZM jsou k dispozici na webových stránkách CES (<http://ces.mkcr.cz/>). Sbírka SZM má celkem 21 oborových částí, nejnovější z nich, Živé dřeviny, byla zapsána v roce 2014.

SBÍRKA SZM

oborová část sbírky (podsbírka)	CES
Archeologická	9 – archeologická
Botanická	5 – botanická
Dendrologická	24 – další – dendrologická
Divadelní	24 – další – divadelní
Entomologická	7 – entomologická
Etnografická	11 – etnografická
Fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média	21 – fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média
Geologická	1 – geologická
Historická	10 – historická
Knihy	18 – knihy
Muzeologická	24 – další – muzeologická
Muzikologická	24 – další – muzikologická
Novodobé dějiny	24 – další – novodobé dějiny
Numismatická	13 – numismatická
Paleontologická	4 – paleontologická
Národní památník II. světové války	24 – další – Národní památník II. světové války
Písemnosti a tisky	19 – písemnosti a tisky
Slezský ústav	24 – další – sbírka Slezského ústavu
Výtvarné umění	15 – výtvarné umění
Zoologická	8 – zoologická
Živé dřeviny	24 – další – živé dřeviny

DALŠÍ INFORMACE O SLEZSKÉM ZEMSKÉM MUZEU

Aktuální informace o SZM najdete zejména:

- v tištěných programech expozic, výstav a akcí;
- na webových stránkách muzea (www.szm.cz);
- na webových stránkách Ministerstva kultury ČR (www.mkcr.cz);
- na webových stránkách Asociace muzeí a galerií ČR (www.cz-museums.cz);
- na facebookovém profilu muzea (www.facebook.com/szmopava);
- na twitterovém profilu muzea (www.twitter.com/szmopava);
- na instagramovém profilu muzea (www.instagram.com/slezskozemskemuzeum);
- na youtubeovém kanálu muzea (www.youtube.com – Slezské zemské muzeum).

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA INSTITUCE

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM

ÚTVAR ŘEDITELE

- Kancelář ředitele
- Oddělení vnějších vztahů
 - o Pracoviště komunikace a marketingu
 - o Pracoviště realizace výstav
- Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
- Pracoviště vnitřního auditu
- Knihovna SZM

ÚTVAR NÁMĚSTKA PRO ODBORNÉ ČINNOSTI

- Oddělení přírodních věd
 - o Botanické pracoviště
 - o Entomologické pracoviště
 - o Mineralogicko-petrografické pracoviště
 - o Paleontologické pracoviště
 - o Zoologické pracoviště
- Oddělení ochrany sbírkových předmětů
 - o Pracoviště preventivní konzervace
 - o Pracoviště sanační konzervace a restaurování
- Oddělení společenských věd
 - o Historické pracoviště
 - o Muzikologické pracoviště
 - o Muzeologické pracoviště
 - o Národopisné pracoviště
 - o Numizmatické pracoviště
 - o Teatrologické pracoviště
 - o Umělecko-historické pracoviště
- Oddělení archeologie
- Oddělení fotodokumentace a digitalizace
 - o Pracoviště fotodokumentace
 - o Pracoviště digitalizace
- Oddělení historického výzkumu – Slezský ústav
- Národní památník II. světové války
 - o Areál československého opevnění Hlučín-Darkovičky
- Oddělení prezentační – Historická výstavní budova
 - o Pracoviště muzejní pedagogiky
- Památník Petra Bezruče
 - o Srub Petra Bezruče

ÚTVAR NÁMĚSTKA PRO EKONOMIKU A PROVOZ

- Oddělení ekonomicko-správní
 - o Všeobecná účtárna
 - o Evidence majetku
 - o Pokladna
 - o Personalistika a platy
- Oddělení provozně-investiční
 - o Pracoviště veřejných zakázek
 - o Pracoviště projektově-investiční
 - o Pracoviště provozní
 - o Pracoviště IT
- Arboretum Nový Dvůr
 - o Expoziční pracoviště
 - o Dendrologické pracoviště
 - o Provozní pracoviště

ÚTVAR ŘEDITELE

Ředitel je statutárním orgánem Slezského zemského muzea. Řídí činnost celého muzea ve smyslu zřizovací listiny a zastupuje ho navenek. V přímé podřízenosti ředitele jsou dva náměstci (vedoucí ostatních útvarů), dále pak vedoucí Knihovny SZM a vedoucí Oddělení vnějších vztahů. Do útvaru ředitele je organizačně zařazena také Kancelář SZM, Pracoviště vnitřního auditu a pracoviště BOZP a PO.

KANCELÁŘ SZM

Zabezpečuje administrativní agendu ředitele SZM, běžnou úřední agendu pro jednotlivé odborné útvary a poskytuje servisní činnost všem pracovištím SZM v oblasti obecných informací. Dále se zabývá administrativní činností týkající se zákona č. 340/2015 o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv – zákon o registru smluv a zajišťuje agendu týkající se vydávání osvědčení podle zákona č. 71/1994 Sb. o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty. Vytváří informační servis pro zaměstnance týkající se SW spisové služby. Koordinuje a kontroluje vydávání všech vnitřních předpisů, podílí se na propagaci výstav a akcí SZM.

ODDĚLENÍ VNĚJŠÍCH VZTAHŮ

Oddělení vzniklo v roce 2016 přeměnou a sloučením Oddělení marketingu a komunikace a Oddělení produkce. Oddělení rozvíjí obecné povědomí o činnosti SZM, což zahrnuje komunikaci s médii, s veřejností, přípravu propagačních materiálů, aktualizaci webových stránek a vyhledávání nových příležitostí k prezentaci SZM. Na pracovišti realizace výstav pracuje grafik a výstavář, kteří zajišťují výrobu tiskovin a instalaci výstav ve všech expozičních areálech SZM.

KNIHOVNA SZM

Oddělení pod tímto názvem vzniklo k 1. květnu 2012 přeměnou z názvu Ústřední knihovna Slezského zemského muzea. Knihovní fond Knihovny SZM zahrnuje více než 300 000 svazků literatury. Základem knihovního fondu je literatura vztahující se k regionu. Knihovna umožňuje přístup k veřejným knihovnickým a informačním službám a poskytuje výpůjční a meziknihovní výpůjční služby. Zaměstnanci knihovny knihovní fond soustavně doplňují, zpracovávají a ochraňují.

PRACOVIŠTĚ VNITŘNÍHO AUDITU

Pracoviště vnitřního auditu provádí plánované i mimořádné audity SZM, navrhuje opatření k nápravě zjištěných nedostatků a spolupracuje s externími auditory a kontrolory.

BOZP, PO

Zajišťováno externě, v kompetenci Oddělení provozně-investičního.

ÚTVAR NÁMĚSTKA ŘEDITELKY PRO ODBORNÉ ČINNOSTI

Útvar vznikl v roce 2016 sloučením útvaru přírodních věd, společenských věd a muzeologie. V jeho čele stojí náměstek, který koordinuje především vědeckou, sbírkotvornou a investiční činnost několika oddělení a pracovišť.

ODDĚLENÍ PŘÍRODNÍCH VĚD

Pracovníci Oddělení přírodních věd zajišťují získávání, shromažďování, trvalé uchování, evidování, odborné zpracování a zpřístupňování sbírkových fondů veřejnosti, kulturně vzdělávací, prezentační i vědecko-výzkumnou činnost v přírodovědných oborech se specializací botanickou, entomologickou, mineralogickou, petrografickou, paleontologickou a zoologickou.

ODDĚLENÍ OCHRANY SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ

Oddělení bylo vytvořeno organizační změnou v roce 2010 jako centrální pracoviště konzervace a restaurování. Pracovníci oddělení zpracovávají, aktualizují a realizují strategii ochrany sbírky SZM v oblasti preventivní konzervace, sanační konzervace, restaurování předmětů a technologie konzervace.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Pracovníci Oddělení společenských věd zajišťují trvalé uchovávání, evidování, odborné zpracovávání a zpřístupňování sbírkových předmětů veřejnosti, kulturně vzdělávací, prezentační i vědecko-výzkumnou činnost ve společenskovědních oborech se specializací na dějiny umění, historii, etnografii, numismatiku, muzikologii a teatrologii. V roce 2016 bylo pod toto oddělení zařazeno muzeologické pracoviště.

ODDĚLENÍ ARCHEOLOGIE

Činnost archeologického oddělení, které bylo vyčleněno z Oddělení společenských věd v roce 2019, je orientována na práci s fondem podsbírkou, který obsahuje nálezy z oboru pravěké, středověké a novověké archeologie (včetně příslušné dokumentace) a rovněž i předměty antické sbírky. Depozitář oddělení se nachází v budově Herbaria v Arboretu Nový Dvůr. Pravěké, středověké a novověké artefakty pocházejí z celé sběrné oblasti muzea, tj. českého Slezska, včetně severní Moravy (Moravskoslezský kraj a okres Jeseník v rámci Olomouckého kraje).

Oddělení je rovněž významným činitelem terénní archeologie ve smyslu zákona č. 20/1987 sb. o Státní památkové péči. Slezské zemské muzeum má oprávnění vykonávat záchranné archeologické výzkumy v rámci Moravskoslezského kraje a okresu Jeseník v Olomouckém kraji (historická část českého Slezska).

V oblasti badatelské a vědecko-výzkumné práce se orientuje na komplexní archeologickou problematiku v rámci svého sběrného území, a to jak po stránce teoretické (zpracovává problematiku pravěku, středověku a novověku Slezska), tak i praktické, tj. terénní či metodologické (moderní nedestruktivní metody v archeologii, archeologii modernity či archeologii konfliktů, vyhodnocování archeologické kovové industrie atd.).

ODDĚLENÍ FOTODOKUMENTACE A DIGITALIZACE

Oddělení fotodokumentace a digitalizace vzniklo jako samostatné oddělení v roce 2016. Slouží jako centrální pracoviště pro dokumentaci a digitalizaci sbírkových předmětů SZM. Zajišťuje správu sítě a aplikace pro dokumentaci sbírkových předmětů, realizuje digitalizaci vybraných předmětů. Zajišťuje trvalé uchovávání, evidování, odborné zpracování a zpřístupňování sbírkových předmětů veřejnosti, kulturně vzdělávací, prezentační i vědecko-výzkumnou činnost se specializací na fotografii.

ODDĚLENÍ HISTORICKÉHO VÝZKUMU – SLEZSKÝ ÚSTAV

Pracovníci Oddělení historického výzkumu zajišťují vědecký výzkum a kulturně vzdělávací činnost se zaměřením na dějiny Slezska a problematiku vývoje a postavení národnostních menšin v českých zemích. Oddělení se dále podílí na realizaci výstav a spravuje oborovou část sbírky Novodobé dějiny.

ODDĚLENÍ PREZENTAČNÍ – HISTORICKÁ VÝSTAVNÍ BUDOVA

Oddělení bylo začleněno do tohoto útvaru v roce 2017 a v rámci jeho činnosti probíhají v tomto opavském expozičním areálu SZM výstavy, doprovodné akce, semináře, konference apod. Pod toto oddělení spadá Pracoviště muzejní pedagogiky, které se primárně zabývá tvorbou edukačních programů a podílí se na přípravě akcí pro širokou veřejnost. Od roku 2019 rozšířil tento expoziční areál nově zrekonstruovaný tzv. Müllerův dům s přilehlou zahradou.

NÁRODNÍ PAMÁTNÍK II. SVĚTOVÉ VÁLKY

Pracovníci Národního památníku II. světové války zajišťují trvalé uchovávání, evidování, odborné zpracovávání a zpřístupňování sbírkových předmětů z oboru militarií veřejnosti, pořádají kulturně vzdělávací, prezentační i vědecko-výzkumnou činnost v oblasti dějin druhé světové války a nejnovějších dějin.

AREÁL ČESKOSLOVENSKÉHO OPEVNĚNÍ HLUČÍN-DARKOVIČKY

Pracovníci oddělení zajišťují provoz pevnostního areálu v Hlučíně-Darkovičkách. Vedle toho provádí kulturně vzdělávací a prezentační činnost.

PAMÁTNÍK PETRA BEZRUČE

Pracovníci Památníku Petra Bezruče tvoří a spravují oborovou část sbírky Písemnosti a tisky a dále zajišťují kulturně vzdělávací i prezentační činnost. Vedle Památníku Petra Bezruče je součástí oddělení také expoziční areál Srub Petra Bezruče.

ÚTVAR NÁMĚSTKA ŘEDITELKY PRO EKONOMIKU A PROVOZ

Útvar náměstka pro ekonomiku a provoz vznikl v roce 2016, a to přeměnou z útvaru provozního. Koordinuje především ekonomickou a investiční činnost SZM, pečuje rovněž o správu majetku SZM. Je řízen náměstkem, v jehož kompetenci jsou tři oddělení.

ODDĚLENÍ EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

Zajišťuje činnost SZM v oblasti hospodářské, finanční a správní. Vede kompletní účetnictví, administrativu projektů financovaných ze strukturálních fondů, zpracovává evidenci majetku a zboží, personální agendu, činnost pokladny a mzdové účtárny.

ODDĚLENÍ PROVOZNĚ-INVESTIČNÍ

Jako centrální pracoviště zabezpečuje provozně-technickou činnost. Zodpovídá za technický stav všech objektů SZM, koordinuje a řídí realizaci všech veřejných zakázek, připravuje a dohlíží na realizaci investičních záměrů, nakládá s projektovou a technickou dokumentací SZM, zajišťuje provoz automobilového parku a podílí se na realizaci výstav ve všech expozičních areálech SZM. Pod oddělení spadá také pracoviště IT, které spravuje a udržuje v bezpečném provozu veškeré počítačové sítě, software a všechny databázové systémy. Pracoviště rovněž dohlíží na zabezpečení všech objektů SZM prostřednictvím kamerových systémů a monitoruje události spojené se zabezpečením objektů a požární bezpečností.

ARBORETUM NOVÝ DVŮR

Pracovníci Arboreta Nový Dvůr zajišťují budování kolekce sbírek živých rostlin, jejich výzkum a prezentaci v expozici. Zabezpečují rovněž získávání, shromažďování, trvalé uchovávání, evidování, odborné zpracování a zpřístupňování sbírkových fondů veřejnosti, kulturně vzdělávací, prezentační i vědecko-výzkumnou činnost v oboru dendrologie.

SPOLUPRÁCE S JINÝMI ORGANIZACEMI

PARTNEŘI A SPOLUPRACUJÍCÍ ORGANIZACE

Aktuálně probíhající aktivní spolupráce dle jednotlivých oddělení – jedná se o pouhý stručný výběr.

Knihovna Slezského zemského muzea

- Asociace muzeí a galerií ČR
- Moravská zemská knihovna
- Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě
- Národní knihovna Praha
- Sdružení knihovníků a informačních pracovníků
- Slezská univerzita v Opavě
- Univerzita ve Vratislavi, Polsko
- Vědecká knihovna v Olomouci
- muzejní a galerijní knihovny na území ČR
- vědecké a univerzitní knihovny na území ČR
- Bryologicko-lichenologická sekce ČBS
- Církevní základní škola svaté Ludmily v Opavě
- Česká společnost na ochranu netopýrů
- Česká zemědělská univerzita v Praze
- Česká zoologická společnost
- Český rybářský svaz, z. s., Územní svaz pro Severní Moravu a Slezsko, Ostrava
- Ekocentrum Nyctalus
- Ekocentrum OVALAB v Ostravě
- Great Lakes Forestry Centre, Sault Ste. Marie, Kanada
- Gymnázium Nový Jičín
- Hungarian Natural History Museum, Budapest, Maďarsko
- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- Laboratoř fyziologie a genetiky vláknitých hub Mikrobiologického ústavu AV ČR
- Laboratoř veterinární molekulární diagnostiky v Praze
- Masarykova střední škola zemědělská a vyšší škola v Opavě
- Masarykova univerzita v Brně
- Městská policie Opava
- Městská policie Ostrava
- Městské kulturní středisko Javorník
- Městské muzeum a galerie Svitavy
- Moravské zemské muzeum
- Muzeum Beskyd
- Muzeum J. A. Komenského
- Muzeum Karla Zemana
- Muzeum Komenského v Přerově
- Muzeum Novojičínska
- Muzeum regionu Valašsko
- Muzeum Těšínska

Oddělení archeologie

- Iași Institute of Archaeology, Rumunsko
- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- Muzeul Județean Botoșani, Rumunsko
- Muzeum v Bruntále
- Národní památkový ústav
- Odbor památkové péče Moravskoslezského kraje
- Slezská univerzita v Opavě
- Středomoravská a Severomoravská regionální archeologická komise
- Vlastivědné muzeum Jesenicka
- Západočeská univerzita v Plzni

Oddělení přírodních věd

- ACCENDO – centrum pro vědu a výzkum, z. ú.
- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
- Aquarimex, Praha
- Botanický ústav AV ČR

- Muzeum Třineckých železáren a města Třince
- Muzeum východních Čech v Hradci Králové
- Muzeum Vysočiny v Jihlavě
- Nadace na pomoc zvířatům při veterinární klinice Jan Nytra, Ostrava
- Národní muzeum
- Národní technické muzeum
- Oblastní muzeum a galerie v České Lípě
- Opavský přírodovědný zpravodaj
- ORNIS – Ornitologická stanice Muzea Komenského v Přerově
- Ostravská univerzita v Ostravě
- Ostravské muzeum
- PINKY - záchraná stanice pro veverky
- Range Magazine, Carson City, Nevada US Fish & Wildlife Service Montana
- Registry of Tumors in Lower Animals, National Museum of Natural History Smithsonian Institution, Washington, D. C., USA
- Rybářství a celková ekologie krajiny – RACEK BOHUMÍN, z. s.
- Severočeské muzeum v Liberci
- School of Environmental Sciences, University of Guelph, Canada
- Slezská nemocnice v Opavě, oddělení patologické anatomie
- Slezská univerzita v Opavě
- Správa CHKO Cerová vrchovina, Rimavská Sobota, Slovensko
- Správa CHKO Jeseníky
- Správa CHKO Litovelské Pomoraví
- Správa CHKO Poodří
- Správa NP Muránska planina, Revúca, Slovensko
- Státní okresní archiv Jeseník
- Státní zdravotní ústav v Praze
- Středisko volného času Opava
- Středisko volného času Opava

- The Natural History Museum, London, Velká Británie
- Tilia Laboratories – Laboratoř molekulární diagnostiky
- Univerzita Hradec Králové
- Uрга
- Vemodia
- Vlastivědné muzeum v Olomouci
- Záchraná stanice a Dům přírody Poodří, Bartošovice
- Záchraná stanice Pavlov
- Zámek Kravaře
- Zoo Košice
- Zoologická zahrada a botanický park Ostrava
- Zoologická zahrada Olomouc

Oddělení společenských věd

- Aargauer Kunsthau Switzerland
- Germanisches Nationalmuseum, Norimberk, Německo
- Institut umění – Divadelní ústav
- KHM-Museumsverband - Kaiserliche Wagenburg
- Město Karviná – zámek Fryštát – expozice
- Město Kravaře
- Město Odry – Muzeum Oderska
- Městské muzeum Krnov
- Městské muzeum Moravská Třebová
- Moravská galerie Brno
- Moravská gobelínová manufaktura
- Museum MORE, Gorssel, Nizozemsko
- Muzejní a galerijní centrum Valašského Meziříčí
- Muzeum Beskyd
- Muzeum Komenského v Přerově
- Muzeum Narodowe we Wrocławiu
- Muzeum Novojičínka
- Muzeum Ostrov lidových krojů, Zbraslavice
- Muzeum Těšínska
- Muzeum umění Olomouc
- Muzeum v Bruntále
- Národní muzeum
- Národní památkový ústav

- Obec Oldřišov
- Opavská kulturní organizace
- Římskokatolická farnost Hlučín
- Severočeské muzeum v Liberci
- Slezské divadlo Opava
- Středisko volného času Opava
- Vlastivědné muzeum Jesenicka
- Vlastivědné muzeum v Šumperku
- Zámek v Moravské Třebové
- Západočeská galerie v Plzni

Oddělení historického výzkumu

- Etnologický ústav Akademie věd ČR
- Společenskovedný ústav Slovenskej akademie ved
- University of Northampton
- Uniwersytet Opolski
- Vlastivědné muzeum Jesenicka

Oddělení fotodokumentace a digitalizace

- Moravská galerie v Brně
- Muzeum fotografie v Jindřichově Hradci
- Muzeum Josefa Seidla v Českém Krumlově
- Národní památkový ústav
- Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze
- Vlastivědné muzeum Jesenicka

Oddělení ochrany sbírkových předmětů

- Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích
- Komise konzervátorů a restaurátorů při AMG ČR
- Městské muzeum Krnov
- Moravské zemské muzeum
- Muzeum Beskyd Frýdek-Místek
- Muzeum Bojkovska
- Muzeum Hlučínska
- Muzeum Komenského v Přerově (Ornitologická stanice)
- Muzeum Novojičínska
- Muzeum Těšínska
- Muzeum v Bruntále
- Národní muzeum

- Národní muzeum v přírodě v Rožnově p. Radhoštěm
- Národní památkový ústav
- Národní technické muzeum,
- Opavská kulturní organizace
- Slezská ornitologická společnost, pobočka ČSO v Ostravě
- Slezská univerzita v Opavě
- Technické muzeum v Brně,
- Univerzita Palackého v Olomouci
- Vlastivědné muzeum Jesenicka
- Východoslovenské muzeum v Košicích
- Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava
- Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
- Záchránná stanice Bartošovice
- Zemský archiv v Opavě
- Zoo Košice
- Zoo Olomouc
- Zoologická a botanická zahrada města Plzně
- Zoologická zahrada a botanický park Ostrava

Oddělení vnějších vztahů

- Akademie věd ČR
- Asociace muzeí a galerií ČR
- Česká televize
- Český rozhlas
- ELIM Opava
- Charita Opava
- Kulturně-umělecký prostor KUPE
- Mezinárodní rada muzeí (ICOM)
- Národní památkový ústav
- Opavská kulturní organizace
- Ostravská univerzita v Ostravě
- Slezská nemocnice v Opavě
- Slezská univerzita v Katovicích
- Slezská univerzita v Opavě
- Slovenská akadémia vied
- Statutární město Opava
- TV POLAR

Arboretum Nový Dvůr

- více než 300 botanických zahrad a arboret celého světa

Národní památník II. světové války

- Armáda ČR
- Československá obec legionářská
- Český svaz bojovníků za svobodu
- Historická skupina Osvětim
- Konfederace politických vězňů
- Muzeum Beskyd
- Muzeum Hlučínska
- Muzeum Těšínska
- Nadační fond obětem holocaustu
- Národní muzeum
- Opavská kulturní organizace
- Ostravská univerzita v Ostravě
- Ostravské muzeum
- Památník Lidice
- Památník Terezín
- Slezská univerzita v Opavě
- Technické muzeum v Brně
- Univerzita obrany
- Vojenský historický ústav
- a kluby vojenské historie

Památník Petra Bezruče

- Akademie věd ČR
- Antikvariát Fiducia
- Charita Opava
- Knihovna města Ostravy
- Masarykova univerzita v Brně
- Moravské zemské muzeum
- Moravsko-slezská vědecká knihovna v Ostravě
- Muzeum a galerie v Prostějově
- Muzeum Beskyd
- Muzeum Těšínska
- Opavská kulturní organizace
- Ostravská univerzita v Ostravě
- Památník národního písemnictví v Praze
- Slezská univerzita v Opavě
- Státní okresní archiv v Opavě
- Statutární město Opava
- Zemský archiv v Opavě

PREZENTAČNÍ ČINNOST

EXPOZICE

Slezské zemské muzeum má ve správě šest expozičních budov a areálů, které nabízejí expozice různého zaměření zachycující vývoj ve Slezsku jak v oblasti přírodního, tak kulturního bohatství. V roce 2009 byla zpřístupněna nová expozice Doba zmaru a naděje v Národním památníku II. světové války. Její podobu oceňovali nejen návštěvníci, ale rovněž i odborná veřejnost. Tato expozice byla na konci roku 2021 uzavřena a nová expozice Těžká léta 1938–1945 bude otevřena v roce 2023. V květnu roku 2012 byla slavnostně otevřena rekonstruovaná Historická výstavní budova s novou expozicí Slezsko. Obě zmiňované expozice byly oceněny odbornou veřejností a obdržely cenu Gloria Musaealis. Všechny stálé expozice SZM procházejí každoročně aktualizací a zpřístupňováním nových sbírkových předmětů. Nejnověji byl v roce 2019 otevřen rekonstruovaný Müllerův dům s přílehlou zahradou, který je propojený s Historickou výstavní budovou, a kde se konají v současné době krátkodobé výstavy, přednášky a kulturní akce pro veřejnost.

HISTORICKÁ VÝSTAVNÍ BUDOVA, OPAVA

EXPOZICE SLEZSKO

Expozice Slezsko je zaměřena na přírodní a kulturněhistorické fenomény v současnosti nejmenší historické země České republiky – Slezska. S ohledem na velmi bohatý sbírkový fond Slezského zemského muzea a vzhledem k omezenému prostoru je zvolený koncept řešení, které umožňuje seznámit návštěvníky s co nejširším spektrem sbírkových předmětů a témat vztahujících se k přírodnímu a kulturnímu bohatství Slezska. Expozice Slezsko zahrnuje dvě podlaží Historické výstavní budovy. Vůbec poprvé v historii jsou zpřístupněny i sklepní prostory. V suterénu výstavní budovy se nachází expozice s názvem PŘÍRODA SLEZSKA, prostory v přízemí budovy jsou využívány pro aktuální výstavní projekty a v prostorách 1. patra je umístěna expozice ENCYKLOPEDIE SLEZSKA. V letech 2018–2019 došlo k reinstalaci a úpravě „Expozice Slezsko“ – změny se dotkly jak části „Příroda Slezska“ (z důvodu napojení objektu Müllerova domu na Historickou výstavní budovu), tak části „Encyklopedie Slezska“, kde došlo k aktualizaci a obměně jednotlivých hesel vztahujících se k dějinám Slezska. Další dílčí reinstalace jednotlivých hesel společenskovední expozice probíhaly průběžně v letech 2020–2022.

PŘÍRODA SLEZSKA

Hlavní úlohou expozice „Příroda Slezska“ je přiblížení přírodních podmínek a biodiverzity našeho regionu s přesahy do dalších evropských a světových oblastí. Krajina Slezska skýtá velké množství dokladů historie přírody. Geologická část ukazuje ve zkratce nejstarší historii a geologický vývoj na exponátech ze Slezska a severní Moravy. V botanické části jsou prezentovány exempláře mechorostů, lišejníků a hub v kombinaci s herbárii významných zástupců rostlinných čeledí se zaměřením na botanicky zajímavá chráněná území, endemity a relikty Slezska a severní Moravy. V zoologické části expozice jsou zdůrazněny především druhy žijící ve Slezsku. Vychází se od vývojově nejjednodušších forem jednobuněčných přes měkkýše a členovce až k obratlovcům.

ENCYKLOPEDIE SLEZSKA

Myšlenkou „Encyklopedie Slezska“, části expozice přibližující kaleidoskopickým, výběrovým, tematickým způsobem české Slezsko od pravěku do 20. století s nezbytnými přesahy za tuto časovou hranici směrem k dnešku, je představit zemi Slezsko, její dějiny, kulturu a obyvatelstvo v konkrétních a názorných příkladech. V letech 2018–2019 došlo k výrazné obměně expozice. Od roku 2020 jsou každoročně vybrané sekce expozice aktualizovány či nahrazeny novými „encyklopedickými hesly“. Tyto změny jsou prováděny nejen s ohledem na preventivní konzervaci, ale i na návštěvníky – expozice se totiž neustále proměňuje, takže při každé další návštěvě je vždy ke zhlédnutí něco nového.

DERMOPLASTICKÉ PREPARÁTY SLONŮ INDICKÝCH, ŽIRAFY ROTHSCILDOVY A LVA INDICKÉHO

Slezské zemské muzeum dlouhodobě spolupracuje se Zoo Ostrava, díky čemuž je muzejní sbírka rozšiřovaná o jedinečné exponáty, které jsou prezentovány v hale Historické výstavní budovy. Dermoplastické preparáty slona indického Calvina a jeho potomka, samičky Sumitry, doplnily v roce 2022 další preparáty. Nejprve byl 3. 6. v rámci Slezské muzejní noci veřejnosti slavnostně představen lev Sohan, k němuž na podzim přibyl žirafí samec Bořek.

Instalace preparátů slonů indických v hale Historické výstavní budovy (do roku 2022).

Představení lva Sohana veřejnosti v rámci Slezské muzejní noci.

Instalace žirafy v hale výstavní budovy.

MÜLLERŮV DŮM

Budova s přilehlým parkem byla 31. května 2019 otevřena veřejnosti a v současné době je využívána jako nový výstavní prostor Slezského zemského muzea, kde se konají také kulturní akce pro veřejnost, jako jsou např. přednášky, konference, koncerty atd.

Návštěvníci zde mohou vidět téměř všechny stavební fáze objektu – od středověkých přes novověké až po současné, které umožnily podzemní propojení Historické výstavní budovy s tímto domem. Zahrada je záměrně upravena do podoby, jež umožňuje nejen konání nejrozličnějších kulturních akcí, ale i přírodovědné a historické edukační aktivity. K výsadbě zahrady byly zvoleny zejména původní slezské odrůdy ovocných stromů a keřů doplněné okrasnou výsadbou.

V suterénu Müllerova domu vznikne zcela nová a moderně pojatá archeologická expozice, která přiblíží proměny areálu, ve kterém se dům nachází. Návštěvníci se tak budou moci seznámit s původním opavským městským hradem, který byl zbořen v 19. století a na jehož místě vyrostla stávající muzejní budova. Vystaveny budou nejen exponáty vztahující se k opavskému hradu, později zámku, ale i archeologické nálezy učiněné při výzkumech předcházejících vlastní rekonstrukci. Tyto exponáty ještě doplní unikátní archeologické a historické muzejní sbírkové předměty opavské a slezské provenience. Realizace expozice začne v polovině roku 2023, slavnostní otevření proběhne v roce 2024 v rámci oslav 800. výročí od první písemné zmínky o Opavě. Mimo výstavní prostory se v domě nachází ještě velký reprezentační sál, který je využíván jak ke kulturním akcím, tak k menším tematickým výstavám.

Vznik arboreta je úzce spjat s majitelem novodvorského panství Quidem Riedlem (1878–1946), který za svého působení v Novém Dvoře (1906–1928) vytvořil na ploše 1,8 hektaru unikátní přírodně krajinářský park. Ten se stal posléze základem arboreta a dnes tvoří historickou část dendrologické expozice. V současné době arboretum spravuje na ploše 23 hektarů jednu z nejbohatších sbírek dřevin ČR. V části pěstebních skleníků je také od roku 2010 veřejnosti přístupná malá expozice subtropických a tropických rostlin, včetně kaktusů a sukulentů. Je záměrem dále tuto expozici rozšiřovat – na konci roku 2022 počala příprava další sekce doplněné vodními prvky, která bude veřejnosti zpřístupněna na začátku návštěvní sezóny v roce 2023. Na konci roku 2022 byla dokončena rekonstrukce záměčku, který v suterénu nabídne potřebné zázemí pro konání kulturních a společenských akcí. Je záměrem v brzké době připravit a zpřístupnit expozici v I. patře objektu věnovanou osobnosti Quido Riedla a historii novodvorského areálu. V roce 2023 budou provedeny přípravné práce a v roce 2024 započne vlastní realizace nové expozice.

DŘEVINY PĚTI SVĚTADÍLŮ

Dendrologická podsběrka čítá cca 18 tisíc herbářových dokladů, 600 položek šišek a 300 položek dřevin. V dendrologické expozici parku a ve skleníku je v současnosti evidováno bezmála 7 000 taxonů. Evidence o těchto rostlinách je průběžně digitalizována. Dendrologická/parková expozice „Dřeviny pěti světadílů“ je členěna na historický a nový park. Informační a orientační systém je řešen individuálně, rozmístěním již více než 180 kusů informačních tabulí u vybraných dřevin. Pro veřejnost je k dispozici vícejazyčný tištěný průvodce a audioprůvodce arboretumem. K prezentaci živé sbírky dřevin přispívá pravidelné

publikování Indexu Seminum Novodvorensis (každoročně jej obdrží více než 300 botanických zahrad a arboret celého světa). Dendrologická podsbírka je průběžně doplňována o nové herbářové doklady. Novými výsadbami do parkové expozice je rozšiřována živá sbírka dřevin. Většina dřevin a rostlin byla vypěstována přímo v arboretu, a to generativní cestou, ze semen získaných z Indexu Seminum jiných botanických zahrad celého světa. Obdobně je tomu také u skleníkových rostlin.

TROPICKÉ A SUBTROPICKÉ ROSTLINY

Expozice tropických a subtropických rostlin si klade za cíl zpřístupnit široké veřejnosti část z rozsáhlých skleníkových sbírek Arboreta Nový Dvůr. V expozici je soustředěno bezmála 280 druhů rostlin ze 70 čeledí. Na nevelké ploše čítající zhruba 220 m² lze vedle sebe zhlédnout geograficky svěbytné rostlinné formace americké, africké, australské a asijské flóry tropických deštných, tropických poloopadavých a opadavých lesů. Od roku 2023 bude postupně expozice rozšiřována – je záměrem otevřít většinu skleníku veřejnosti. Zpřístupňování bude probíhat po etapách (po jednotlivých původních pěstebních kójích), aby to nenarušovalo běžný návštěvnický provoz. První sekce doplněná o jezírko s vodopádem a spojovacím mostem bude otevřena na začátku návštěvnické sezóny na jaře 2023. Ve skleníku také probíhala prezentace živých tropických a subtropických motýlů, která se těšila velkému zájmu veřejnosti. Je záměrem po nucené koronavirové přestávce, výstavu „Kouzlo živých motýlů“ opět uspořádat v červnu 2023.

NÁRODNÍ PAMÁTNÍK II. SVĚTOVÉ VÁLKY, HRABYNĚ

Expoziční areál byl v roce 2022 uzavřen.

DOBA ZMARU A NADĚJE

Stálá expozice památníku, která byla uzavřena na konci roku 2021, připomínala v chronologickém sledu nejdůležitější vojenské a politické události II. světové války s ohledem na české a československé dějiny.

V roce 2022 proběhla rekonstrukce památníku v rámci projektu „Podpora socializace a interaktivity expozice Národního památníku II. světové války a výstavních prostor správní budovy“. V návštěvnické sezóně 2023 tak bude návštěvníkům představena nová stálá expozice „Těžká léta 1938–1945“, která připomene události II. světové války jak z hlediska vojenského, tak politického, neopomine však ani život civilního obyvatelstva, kulturu či hospodářství. Přiblíží účast československých vojáků v bojích na všech frontách II. světové války, stejně jako účast civilního obyvatelstva v domácím odboji.

Od roku 2016 byla zpřístupněna také vyhlídka na jednom ze dvou klínů památníku, ze které je při dobré viditelnosti možnost dohlédnout až na vrcholek Pradědu, Lysé hory či na území Polska. Provoz vyhlídky bude taktéž obnoven v roce 2023.

AREÁL ČESKOSLOVENSKÉHO OPEVNĚNÍ HLUČÍN-DARKOVIČKY

Pevnostní areál je evropsky vysoce ceněnou prezentací ojedinělého fortifikačního systému naší republiky, který vznikl v letech 1935–1938. Tvoří jej pěchotní sruby MO-S 17, MO-S 18, MO-S 19, MO-S 20 a lehký objekt LO vz. 37A. Objekty areálu představují různé odlišnosti po stránce projekční i palebně-taktické a rovněž různé stupně odolnosti. Interiér expozice nabízí k vidění originální výzbroj, kterou disponovala československá armáda před II. světovou válkou. Návštěvníci se tak mohou seznámit s podmínkami života vojáků v opevnění. Součástí venkovní expozice je i těžká bojová technika.

PAMÁTNÍK PETRA BEZRUČE, OPAVA

ŽIVOT A DÍLO PETRA BEZRUČE

Expozice „Život a dílo Petra Bezruče“ je instalována v budově Památníku Petra Bezruče, která se nachází v místě, kde stával rodný dům básníka. Na svou dobu velice progresivní expozice byla otevřena v roce 1967 pod záštitou organizace UNESCO v rámci oslav 100. výročí narození Petra Bezruče. V roce 2019 bylo přistoupeno k výrazné modernizaci celého expozičního prostoru včetně průhledu do zahrady na kamenný reliéf pod rekonstruovanou dřevěnou pergolou. Modernizace byla provedena citlivě s ohledem jak na jedinečnost tohoto prostoru, tak na původní architektonické záměry tvůrců expozice. Expozice zpřístupněná v roce 2020 prezentuje vstup básníka do českého literárního prostředí a míst, z nichž čerpal inspiraci pro své dílo. Neopomíná také osobnosti, které Bezruče ovlivnily. V expozici jsou návštěvníkům k dispozici také ukázky jednotlivých vydání Slezských písní včetně cizojazyčných překladů. Neodmyslitelnou součástí expozice jsou cenná výtvarná díla, zejména plastiky, mající vztah k osobě básníka a jeho dílu.

SRUB PETRA BEZRUČE

KRAJEM PETRA BEZRUČE

Srub Petra Bezruče na Ostravici získalo Slezské zemské muzeum jako součást dědictví po básníku Petru Bezručovi. Obytná část srubu byla ponechána v původní podobě i se zařízením interiéru, který si Bezruč sám navrhl. V přilehlém dřevníku byla v roce 1983 zbudována expozice s názvem „Krajem Petra Bezruče“. Návštěvník srubu zde nalezne nejen autentické prostředí letního příbytku básníka, ale nutně chodí v jeho stopách, dotýká se životních příběhů básníka a především může poznat prostředí kraje pod Beskydy, jehož osud, v minulosti tak svízelný, zachytil básník ve svém stěžejním díle – ve Slezských písních.

VÝSTAVY

V roce 2022 nabídlo SZM návštěvníkům celou řadu nově instalovaných výstav, přičemž několik výstavních projektů pokračovalo z předchozího roku.

HISTORICKÁ VÝSTAVNÍ BUDOVA

 JEŠTĚ JSTE NEVIDĚLI...

výběr nejvýznamnějších přírůstků
uměleckohistorické sbírky za poslední desetiletí

10. 9. 2021
–
31. 1. 2022

**Historická
výstavní budova**
Komenského 10, Opava

www.szm.cz

JEŠTĚ JSTE NEVIDĚLI... VÝBĚR NEJVÝZNAMNĚJŠÍCH PŘÍRŮSTKŮ UMĚLECKOHISTORICKÉ SBÍRKY ZA POSLEDNÍ DESETELETÍ

10. 9. 2021 – 6. 2. 2022 (konání výstavy bylo prodlouženo o týden)

Autorky / kurátorky: Mgr. Denisa Hradilová, PhDr. Eva Kolářová

Výstava nabídla výběr z přírůstků uměleckohistorické podsbírky SZM posledního desetiletí, přičemž jednotlivé a poprvé vystavené exponáty doprovázela obsáhlá informační data.

V oddíle věnovaném předválečnému modernímu umění české provenience byly vystaveny opusy elitních malířů Otakara Nejedlého, Emila Filly, Antonína Procházky, Václava Radimského a Josefa Lady; přičemž všichni se do muzejní sbírky vřadili teprve nedávno. Premiéru si rovněž odbyly zřídka vídané obrazy fotografa Františka Drtikola, zde dokonce prezentované ve čtyřech krajinomalbách. Dominantní postavení zaujímala zatím neznámá a obsáhlá sochařská pozůstalost Bedřicha Stefana, umožňující např. výjimečně atraktivní „kukátkový“ pohled do průběhu zrození sochy či reliéfu od počátečního návrhu po finální tvorbu. Řádku „velkých jmen“ první poloviny 20. století uzavíral Leopold Bauer, architekt a designér, mj. projektant opavského obchodního domu Breda, s výjimečným souborem architektonických návrhů a fotografií interiérových realizací.

Druhá část výstavy náležela nově prezentovaným dílům předních osobností regionálního výtvarného umění 20. století – např. malířů a grafiků Helmuta Krommera, Fritze Krusperského, Raimunda Moslera a Richarda Assmanna, čtyř odsunutých německých Opavanů, jejichž tvorba na svůj odborný výklad teprve čeká, Heleny Salichové, mj. první Slezanky studující na pražské malířské akademii, sochaře Karla Vávry nebo výrazné osobnosti severomoravské keramiky Aleny Ovčáčkové.

Samostatné výstavní sekce obsadily opavské Marianum s náhledem do jen krátce držené projekční a prováděcí dokumentace k jeho výstavbě a ohromující pozůstalostní konvolut středostavovského bytového zařízení z období secese a tzv. první republiky s dochovaným užitným vybavením a dekorativními bibeloty v náznakové instalaci dobové jídelny a salonu.

KOPTSKÉ TEXTILIE SLEZSKÉHO ZEMSKÉHO MUZEA

4. 2. – 4. 9. 2022

Autorka / kurátorka: Mgr. Denisa Hradilová

Spolupracující instituce: Český egyptologický ústav FF UK, Germanisches Nationalmuseum (Norimberk), Městské muzeum Krnov, Moravská galerie v Brně, Muzeum v Bruntále, Severočeské muzeum v Liberci.

Výstava představila sbírku koptských tkanin deponovaných na uměleckohistorickém pracovišti Slezského zemského muzea.

Tyto dekorativní fragmenty koptských tunik a tapisérií tkané v gobelínové vazbě byly vytvořeny mezi 3. až 10. stoletím našeho letopočtu na území dnešního Egypta prvními vyznavači křesťanství, tzv. Kopty.

Opavskou sbírku v prvním mezidobí výstavy doprovodily koptské látky ze sbírek Muzea v Bruntále a krnovského městského muzea. V druhé polovině konání výstavy byl opavský textil doplněn o exponáty z významné textilní sbírky, které nám zapůjčilo Germanisches Nationalmuseum v Norimberku.

OSTRAVSKO A ŠOA: K 80. VÝROČÍ KONFERENCE VE WANNSEE

28. 1. – 23. 4. 2022

Autor / kurátor: Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D.

Výstava přiblížila události, které vedly k nacistickému „konečnému řešení židovské otázky“ v prostoru Ostravska s přihlédnutím k dobovému mezinárodnímu kontextu. Pozornost byla věnována genezi nacistické perzekuce židovského obyvatelstva, stejně jako židovskému vystěhovalectví z protektorátu. Výstava se soustředila také na účast židovských

uprchlíků z regionu v zahraničním odboji, stejně jako na vybrané osudy osobností zdejší židovské komunity.

OSTRAVSKO A ŠOA

k 80. výročí konference ve Wannsee

28. 1. – 26. 6. 2022

Historická výstavní budova, Komenského 10, Opava

www.szm.cz

CIVILIZACE A BARBAŘI ANEB ANTICKÁ SBÍRKA SZM VE SVĚTLE DOBY ŘÍMSKÉ A STĚHOVÁNÍ NÁRODŮ VE SLEZSKU

1. 3. 2022 – 23. 4. 2023

Autoři / kurátoři: PhDr. Jiří Juchelka, Ph.D. a Mgr. Soňa Králová

Výstava poprvé představila veřejnosti antickou sbírku Slezského zemského muzea v celém jejím rozsahu. Jednalo se o soubor archeologických památek egyptské, řecké, etruské a římské provenience v počtu přes sto kusů, z nichž nejzajímavější byly zejména etruská zobákovitá konvička, dále střepy z Mykén či dva fragmenty omítky pocházející z interiérů nekrálovské hrobky, která byla v Západních Thébách postavena v období Nové říše. Výstava přiblížila osud této kolekce, její původ a minulost. Lákadlem pro veřejnost byla mumie, respektive kartonážový obal na mumii z Náprstkova muzea v Praze, který byl původně součástí sbírky Slezského zemského muzea.

Jako protiklad k antickému světu si návštěvníci mohli prohlédnout archeologické nálezy z prostoru za severní hranicí impéria, tzv. barbarské, kam náleželo i území dnešního českého Slezska a severovýchodní Moravy. Ke zhlédnutí byly artefakty, které představují stěžejní doklady o životě na našem území z období od 5. století př. n. l. až po první polovinu 6. století n. l. Prezentovány tak byly např. zlomky hunského kotle z období stěhování národů.

Kartonnaszi női mumiája.
A mumiát a 19. században fedezték fel a Gizeh-i piramisok közelében.
A mumiát a 19. században fedezték fel a Gizeh-i piramisok közelében.
A mumiát a 19. században fedezték fel a Gizeh-i piramisok közelében.
A mumiát a 19. században fedezték fel a Gizeh-i piramisok közelében.

MŮJ SVĚT

4. 3. – 1. 5. 2023

Kurátor: Mgr. Ivo Mludek

Výstava snímků 14. ročníku celonárodní fotografické soutěže Můj svět, která byla k vidění v Historické výstavní budově. Soutěž byla určena pro zaměstnance, dobrovolníky a klienty Charit z celé České republiky. Také v letošním roce byly ke zhlédnutí fotografie ze tří soutěžních kategorií: „Portrét – tváře a příběhy lidí Charity“, „Život kolem nás – osudy lidí Charity pohledem zaměstnanců“, a „Jak to vidím já – svět pohledem klientů Charity“.

ZAPOMENUTÉ OBRAZY

3. 5. – 3. 7. 2023

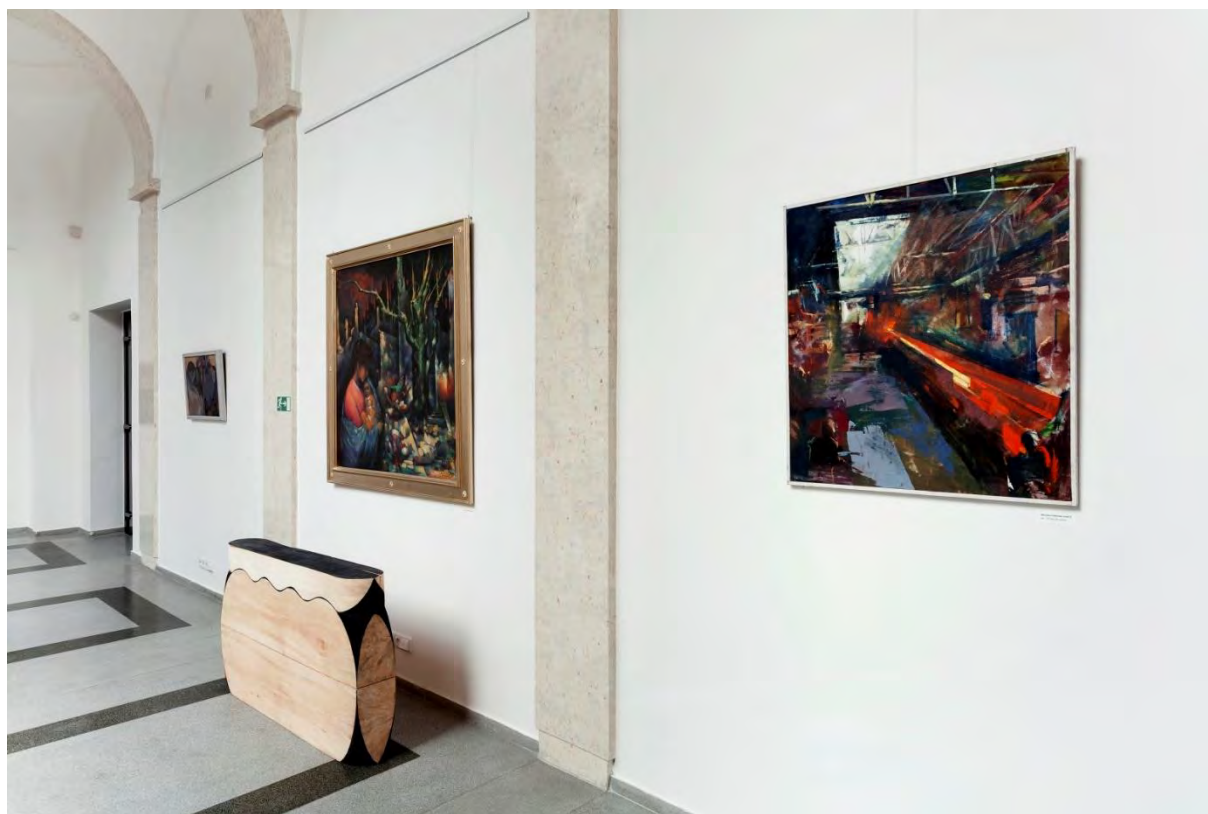
Kurátor: Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D.

Výstava obrazů československých a zahraničních umělců 20. století pocházející ze sbírky Muzea revolučních bojů a osvobození.

Muzeum revolučních bojů a budování socialismu vzniklo na počátku 60. let 20. století v Ostravě jako detašované pracoviště Slezského muzea. Od roku 1980 pak bylo samostatnou organizací pod názvem Muzeum revolučních bojů a osvobození (dále jen MRB). Až do svého zániku počátkem 90. let 20. stol. se muzeum soustředilo na dokumentaci novodobých dějin se zaměřením na oblast tehdejšího Severomoravského kraje. Vedle dokladů k hospodářským a sociálním dějinám a k historii protinacistického odboje tvořily součást sbírkového fondu MRB také čtyři stovky obrazů československých i zahraničních moderních umělců.

Vedle budovatelských děl socialistického realismu 50. let 20. století (Ota Hlas, Milan Zezula), jež pro ideologicky koncipovanou muzejní instituci tvořily takřka povinný atribut, šlo také o dobovou krajinářskou tvorbu, neznámka inspirovanou sovětským prostředím (Lída Hynková, Oldřich Holub, Jaroslav Hudec, Stanislav Odvárko) nebo industriální krajinou. Předmětem akviziční činnosti se stávala také tvorba reflektující události druhé světové války. Vedle autentických děl vytvořených v nacistických věznicích a táborech (K. L. Brodský, Leo Haas) šlo také o pozdější umělecké reflexe, ať již abstraktní (Jan Blažek) či realistické (Vladimír Bidlo). Součástí sbírek tvořily také práce soudobých autorů s obecnější a symbolickou protiválečnou či sociální tematikou (Václav Hejna, Jarmila Kalašová, Viktor Polášek). Díky politické podpoře MRB disponovalo finančními prostředky, které umožňovaly i nákupy děl či reprodukcí zahraničních tvůrců. Vedle „obligátních“ nákupů a darů ze zemí východního bloku šlo především o díla francouzských umělců (Bernard Buffet, Albert Marquet). Z hlediska provenience je v rámci fondu raritou portrét od ostravského malíře Samuela (Šloma) Salomonowitze, žijícího po druhé světové války v emigraci.

Navzdory dobovému ideologickému nánosu MRB vytvořilo hodnotnou a tematicky i stylově pestrá sbírku malířské tvorby 20. století.

OBNOVENÁ KRÁSA. VÝSTAVA RESTAUROVANÝCH DĚL ZE SBÍRKY SLEZSKÉHO ZEMSKÉHO MUZEA

1. 10. 2022 – 23. 4. 2023

Autorka / kurátorka: PhDr. Miroslava Suchánková

Jedním z hlavních úkolů každého muzea je péče o sbírky. S tím úzce souvisí pravidelné konzervování a restaurování sbírkových předmětů, které by bez těchto odborných zásahů

zůstaly i nadále ležet bez povšimnutí v depozitářích muzea. Proto jsme se rozhodli prezentovat výsledky náročných restaurátorských zásahů široké veřejnosti, která tak může sama posoudit, jak restaurátoři naplňují své často skryté, přesto však tolik záslužné poslání. Konzervace a restaurování předmětů kulturního dědictví představuje samostatný vědní obor, který řeší problémy záchrany a ochrany památek s důrazem na zachování maximální schopnosti každého sbírkového předmětu vypovídat v současnosti i budoucnosti o společnosti.

V rámci výstavy byla prezentována pestrá paleta sbírkových předmětů, které prošly různými restaurátorskými ateliéry, a snahou bylo, aby tato skutečnost nepůsobila rušivě, naopak šlo o to, ukázat, že každé restaurované dílo si zachovalo svoji dobovou tvář. U vystavených exponátů bylo reflektováno jejich poškození před restaurováním, vlastní průběh restaurování a samozřejmě konečný výsledek. Jednotlivé fáze restaurátorských postupů musí být pečlivě dokumentovány, restaurátoři musí dbát na to, aby v rámci zvolené metody práce přispěli nejen k záchraně a zachování svěřeného díla, ale také k plnému respektování jeho autenticity. Všechny ostatní vlivy, včetně subjektivních snah, musí ustoupit do pozadí. Tímto se profese restaurátorů liší od tvůrčích umělců, jejichž cíle jsou právě opačné. S každou novou zakázkou je tak restaurátor povinen brát v úvahu veškeré etické závazky, které tímto úkolem přejímá. Pokud by si tyto zásady neosvojil, nemohl by restaurovat nebo by restauroval špatně.

Vysoké nároky kladené na kvalitu pracovních postupů podporují intenzivní rozvoj vědního oboru konzervace a restaurování, který je klíčovým garantem uchování jedinečných a neopakovatelných hodnot kulturního dědictví. Do procesů restaurování ve stoupající míře přispívají vědečtí pracovníci z oboru chemie, fyziky, biologie, biochemie, farmakologie, elektroniky, počítačové techniky a dalších oborů. Díky tomu jsou

restaurátorské zásahy kvalifikovanější, účinnější, trvalejší, méně poškozující originální hmotu památky a ve svých důsledcích i ekonomičtější. Je ale nutné si uvědomit, že výše zmíněné přírodovědné obory v žádném případě nenahrazují úlohu restaurátora, případně historika, ale pouze poskytují podklady a rozvíjejí základnu pro jejich náročnou práci. Važme si starých věcí umělecké a řemeslné výroby, nejen pro jejich hodnotu, ale také jako práci a odkaz našich předků, minulost našeho národa.

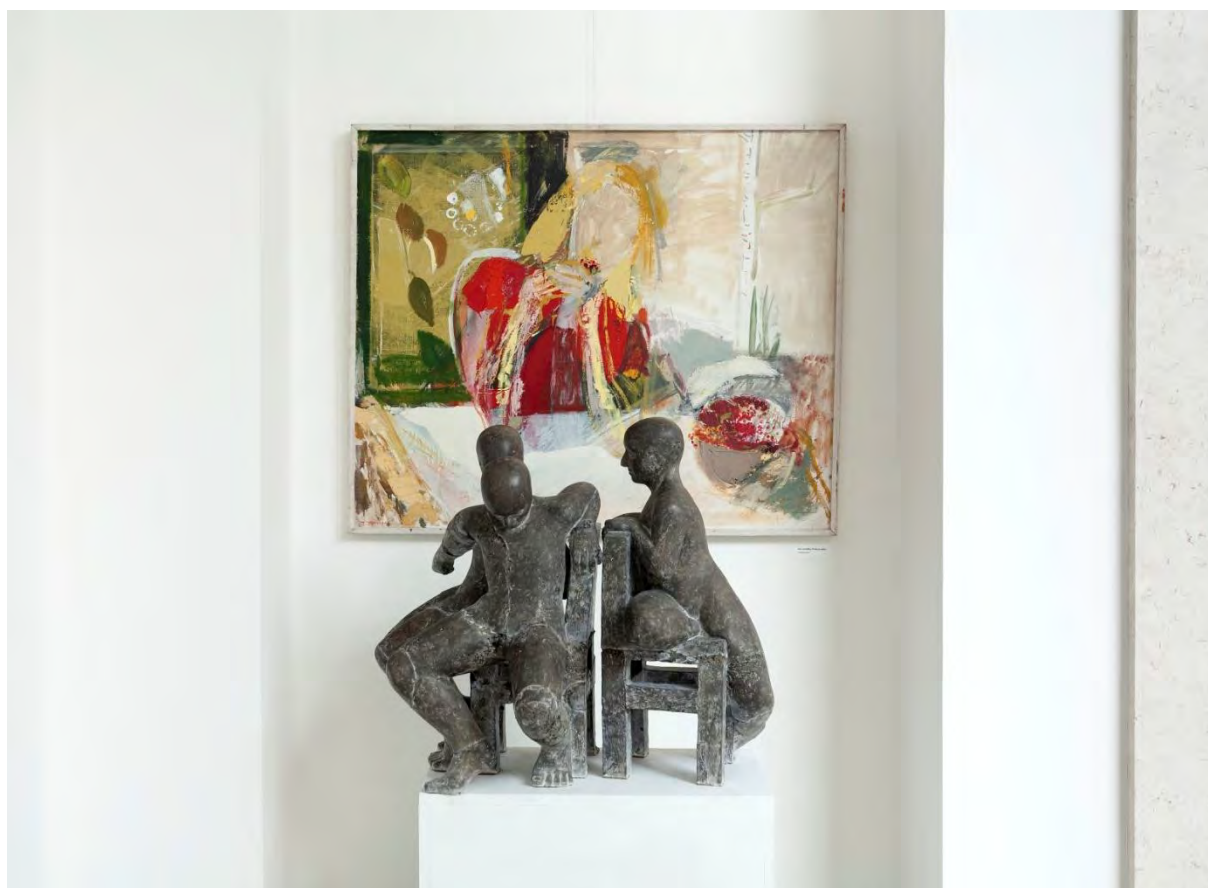
DIPLOMOVÉ A BAKALÁŘSKÉ PRÁCE STUDENTŮ KATEDRY SOCHAŘSTVÍ OSTRAVSKÉ UNIVERZITY

10. 6. – 31. 8. 2022

Kurátor: doc. Mgr. Jaroslav Koléšek, ArtD.

Výstava představila diplomové a bakalářské práce završující dosavadní studium studentů katedry sochařství Ostravské univerzity. Prezentované výstupy zároveň studentům otevřely možné cesty, kterými se může jejich budoucí tvorba ubírat. Instalace jednotlivých sochařských děl byla realizována v různých částech Historické výstavní budovy a také v zahradě Müllerova domu.

Vystavující: Nicola Bogvajová, Michaela Kovářová, Josef Kukučka, Bedřich Mrkva a Barbora Procházková.

OBRÁZKY MALOVANÉ NA SKLE

1. 7. 2022 – 28. 2. 2023

Kurátor: PhDr. Miroslava Suchánková

V evropském kontextu představují české země produkčně mimořádně bohatou a typologicky velmi pestrá oblast lidové malby na skle. K jejímu rozšíření došlo od 2. poloviny 18. století. Souviselo to s rozvinutým sklářským průmyslem, jehož centra postupně vznikala a zase zanikla téměř všude v horách Čech, Moravy a Slezska. Při nesporných kontaktech s produkčními okruhy českými a při hojném výskytu importů z Rakouska i z Bavor vznikla na Moravě i ve Slezsku řada původních vyhraněných skupin lidových obrázků na skle, poznačených vlastní invencí a vlastním koloritem.

Výstava představila bohatý fond podmaleb na skle deponovaných v etnografické podsbírce Slezského zemského muzea

KRAJINA

6. 7. 2022 – 28. 2. 2023

Kurátor: Bc. Luděk Wünsch

Česká krajinářská fotografie má dlouholetou tradici a dnes již zvučné mezinárodní jméno, které si vybudovala vynikajícími a nikoli náhodnými výsledky vystavujících českých autorů na četných domácích, zejména však na všech významných mezinárodních výstavách. Vysoký umělecký standart si česká krajinářská fotografie udržuje v návaznosti několika generací tvůrců, takže lze hovořit o několika krajinářských školách. Mnoho významných krajinářů vzešlo z brněnské střední fotografické školy pod vedením K. O. Hrubého, FAMU v Praze a ITF Opava. Po roce 1989 bohužel prořídly řady amatérských fotografů, z nichž

většina se věnovala právě krajinářské fotografii. Příroda je pro většinu fotografů stále nevyčerpatelným zdrojem „krásna“. Určitá světelná atmosféra dovede v přírodě fotografovi velmi zahrát na city. Tento druh fotografie člověku dodává zvláštní pocit klidu a vyrovnanosti, kdy cítí náhlou potřebu ztotožnit se s určitým místem. V krajině jako takové, jde vždy o určitý počet snímaných prvků, které do sebe musí zapadat jako mozaika. Příroda stále zůstane tématem ve tvorbě mnohých výtvarných umělců, ať již se jedná o malíře či fotografy. Asi je to tím, že nás něco stále nutká k návratu k přírodě. Není to útěk před něčím, ale jeto jistý druh potřeby, vyváženosti vůči každodennímu stresu v civilizovaném světě.

Krajinářská fotografie má své nezastupitelné místo ve sbírce výtvarné fotografie fotografického pracoviště Slezského zemského muzea. Vznik této sbírky byl do jisté míry iniciován příkladem brněnské Moravské galerie, kde byla sbírka výtvarné fotografie založena o rok dříve, v roce 1962, v žádném případě ji však nekopírovala. Hned v počátcích si vybudovala vlastní výtvarnou skladbu, která si kladla za cíl zmapovat všechny fotografické žánry.

Výstavou „Krajina známá, neznámá“ dalo Slezské zemské muzeum nahlédnout do „krajinářské fondu“ výtvarné fotografie prostřednictvím autorů v ní zastoupených. Smyslem nebylo představit všechny autory, ale snaha postihnout různé krajinářské směry v ní zastoupené. Velmi vyzrálým krajinářem, jehož práce bylo možno spatřit na výstavě, byl Miroslav Bílek. Jeho slohově i námětově rozličné soubory fotografií jsou obvykle založeny na rozvinutí výchozí ideje nebo konceptu. Fotografické „pero-kresby“ Beskyd zachycují na první pohled chaotické seskupení stromů, které však nepostrádají specifický výtvarný řád. Nelze opomenout ani Rudolfa Jandu, v jehož pojetí se stává fotografie lyrickým svědectvím o vztahu člověka ke krajině. Prezentovány byly i jeho známé „přírodní“ motivy. Janda se stal vzorem i pro dalšího významného fotografa ze severní Moravy Bohumila Bělicu. Také jemu učarovaly Beskydy, a to na celý život. Snímky tohoto romantika z Frýdku-Mistku často působivě využívají zvláštních světelných podmínek působících v některých případech až příliš romanticky. Svými krajinářskými snímky byl na výstavě přítomen i známý ostravský krajinář Herbert Thiel, který systematicky mapoval svými technicky dokonalými snímky také hlavně Beskydy. Přes poetické snímky hor se k tzv. devastované krajině dostal i Fedor Gabčan, který za řadu let vytvořil svědecké dílo, kterému dal i nový výraz fotografickému vidění. Oproti Gabčanovi byl Petr Sikula do tématu devastované krajiny divoce vtažen. Byl méně romantický. Jeho pohled byl daleko drsnější. Pracoval perfektní realistickou technikou a patří k nejvýznamnějším představitelům tohoto směru. Velmi významná část tvorby Miloše Poláška se věnovala ostravské krajině. Charakteristickým rysem jeho tvorby bylo použití speciálních fotografických technik. Mezi fotografy, kteří neodolali zmrzačené ostravské krajině, patřil i havířovský fotograf Antonín Válek. Do krajiny utíkal i Jan Byrtus. Klasická krajinářská fotografie se mu stala rovnováhou jeho práci fotografa v třineckých železárnách. Vojtěch Bartek se průmyslové industrializaci ostravské krajiny věnoval hlavně v letech 1972–77, velmi přitažlivé jsou ale i jeho kolorované krajiny z počátku 21. stol. Městská krajina byla na výstavě v podání nadějněho kopřivnického fotografa Ladislava Čevely a také ostravského fotografa Martina Smékala.

Krajina

**Výstava krajinářské fotografie
ze sbírky Slezského zemského muzea**

6. 7. 2022 – 28. 2. 2023

Historická výstavní budova, Komenského 10, Opava

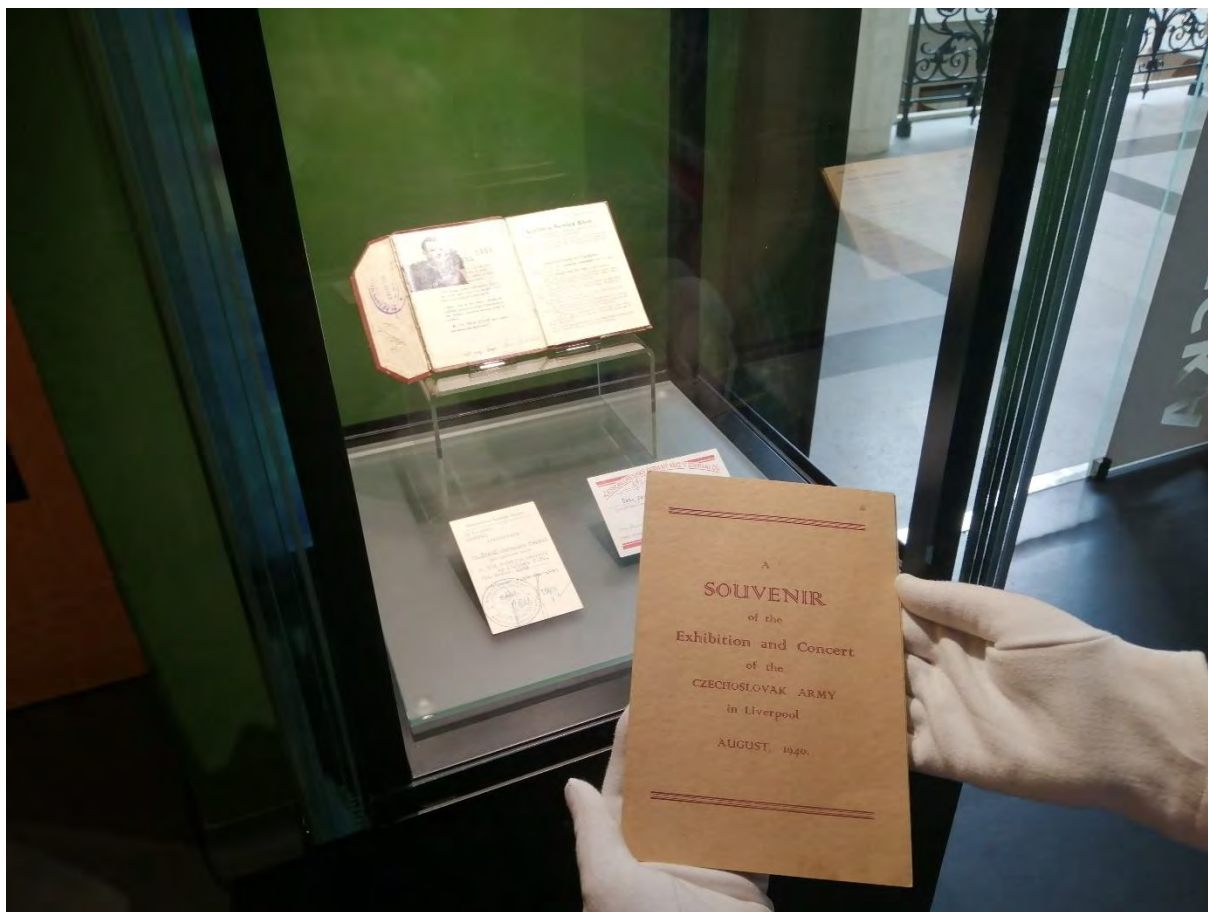
www.szm.cz

PREZENTACE VÝZNAMNÝCH EXPONÁTŮ ZE SBÍRKY SLEZSKÉHO ZEMSKÉHO MUZEA VE STÁLÉ EXPOZICI ENCYKLOPEDIE SLEZSKA

Tyto instalace nezapočítáváme do celkového součtu výstav v Ročním výkazu o muzeu za rok 2022 (Kult (MK) 14-01) a do celkového součtu výstav uspořádaných v SZM v roce 2022 uvedených v této výroční zprávě, neboť se jedná pouze o propagační instalace malého rozsahu.

- Kvesal Chocholatý. Dermoplastický preparát z 19. století.
- Spodové loutky. Tzv. maroty z kočovné loutkářské rodiny Pflegrů, 19. století.
- Těšínský stříbrný šperk. 18. – 19. století.
- Jaroslav Švarc – 80. výročí operace Anthropoid.

Jako připomínka statečného boje parašutistů byl v Historické výstavní budově od 18. 6. 2022 vystaven výběr osobních věcí Jaroslava Švarce ve speciální trezorové vitríně ve stálé expozici Encyklopedie Slezska v heslu Válka.

MÜLLERŮV DŮM

OD KMENOVÉHO SVAZU HOLASICŮ AŽ PO DĚLENÍ SLEZSKA (7. STOLETÍ AŽ ROK 1800).

HISTORICKÉ UDÁLOSTI NA OPAVSKU OD RANÉHO STŘEDOVĚKU
AŽ PO ZÁVĚR NOVOVĚKU Z POHLEDU ARCHEOLOGICKÝCH PRAMENŮ.

10. 9. 2021 – 13. 1. 2022

Autoři / kurátoři: PhDr. Jiří Juchelka, Ph.D., Mgr. Soňa Králová

Výstava prezentovala archeologické nálezy z období přelomu 7. a 8. století až po relativně nedávnou minulost, které byly získány v prostoru českého Slezska. Vystaveny byly např. exponáty ilustrující život v předvelkomoravském období (hradisko Víno), exponáty z období vlivu Velké Moravy (mohylník ve Stěbořicích, pohřebiště Opava-Kateřinky, Malé Hoštice aj.), ale také archeologické nálezy z doby konsolidace přemyslovského státu (Kylešovské hradisko, depot z Kylešovic) až po dělení Slezska po roce 1742 dovršené v roce 1790.

LITERÁRNÍ PAMĚŤ REGIONU 1918-2018 (TEXTY, OSOBNOSTI, MÍSTA)

10. 9. – 31. 1. 2022, vernisáž 8. 9. 2021 v 17 hodin v Památníku Petra Bezruče, poté komentovaná prohlídka v Müllerově domě.

Autorka / kurátorka: prof. PaedDr. Iva Málková, Ph.D.

Anotace výstavního projektu rozděleného do dvou prezentačních celků je uvedena v příslušné kapitole u Památníku Petra Bezruče.

MUZEUM OŠETŘOVATELSTVÍ

8. 3. – 5. 9. 2022

Autoři / kurátoři: Mgr. Lenka Hanková, Mgr. David Váhala

Výstava sbírky lékařských předmětů, která je svou komplexností raritním souborem mapujícím zdravotnictví a ošetrovatelství převážně 20. století. Slezské zemské muzeum získalo tuto unikátní sbírku z Muzea ošetrovatelství, které fungovalo v prostorách Slezské nemocnice v Opavě. Výstava, umístěná v prostorách Müllerova domu, představila plně vybavené gynekologicko-porodnické oddělení a zubařskou ordinaci. Návštěvníci mohli zhlédnout částečně i výbavu nemocničního pokoje, či některé přístroje, například inkubátory nebo dialýzu a plicní ventilátory.

VIDÍM

8. 9. – 30. 11. 2022

Kurátorka: Mgr. Anna Chevale

Výstava žáků ze třídy Anny Chevale z opavské Základní umělecké školy instalovaná v prostorách Müllerova domu. Jednalo se o práce v široké škále od kresby, malby, přes grafiku až ke keramickým objektům. V projektu se žáci zaměřili na haptické vnímání a na to, jak následně výtvarně zpracovat věci, které zrakem nemůžeme vidět.

Výstava měla dvě části, jedna z nich byla k vidění v budově ZUŠ na Solné 8 v Opavě, druhá pak v Müllerově domě.

HISTORICKÉ VODOHOSPODÁŘSKÉ OBJEKTY, JEJICH HODNOTA, FUNKCE A VÝZNAM PRO SOUČASNOU DOBU

15. – 20. 11. 2022

Kurátorka: Mgr. Michaela Ryšková

Historické vodohospodářské objekty představují jeden ze segmentů industriálního dědictví. Jsou dokladem technologické vyspělosti společnosti i jejího přístupu k nakládání s vodou v krajině. Tento doposud poněkud opomíjený typ staveb se tým odborníků z různých institucí pokusil zdokumentovat, identifikovat jejich hodnotu a sestavit komplex kritérií pro jejich ochranu a obnovu.

Na příkladech pěti modelových území v rámci České republiky, které se od sebe liší historickým vývojem, způsobem hospodaření i fyzicko-geografickými podmínkami, byly představeny různorodé typy vodohospodářských staveb: přehrady, malé vodní elektrárny, vodovody, náhony tesané v pískovcových masivech, důmyslné kaskády a mnoho dalších. Pro srovnání byly prezentovány i specifické, památkově chráněné vodohospodářské systémy v blízkém zahraničí.

Záměrem autorů bylo zachytit jednotlivá témata vizuálně atraktivní formou upřednostňující použití map, rekonstrukcí a obrazového materiálu.

Výstava byla koncipována jako putovní a byla určena široké veřejnosti. Jedním z výstupů projektu byl i výstavní katalog, který rozvíjí jednotlivá témata prezentovaná na výstavních panelech a sumarizuje výsledky pětiletého grantového projektu NAKI.³

MIGRATION FLOWS PROPAGANDA

14. – 15. 12. 2022

Kurátorka: Mgr. Lucia Heldáková, Ph.D.

V roce 2022 se Slezské zemské muzeum podílelo na projektu International Visegrad Fund s názvem Post-WWII Migration Flows in the V4 States in the Context of Propaganda Studies.

Odborníci z Česka, Slovenska, Polska a Maďarska zkoumali roli propagandy v průběhu migračních procesů ve střední Evropě po druhé světové válce.

V rámci projektu byla uspořádána putovní výstava a vznikla elektronická publikace.⁴

³ Projekt „Historické vodohospodářské objekty, jejich hodnota, funkce a význam pro současnou dobu“ (DG18P02OVV019) byl realizován za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a na jeho řešení se podíleli: Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v. v. i., Národní památkový ústav, Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v. v. i., Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého v Olomouci a Historický ústav Akademie věd ČR.

Blíže o projektu:

<https://heis.vuv.cz/data/webmap/datovesady/projekty/vhobjekty/default.asp?lang=&tab=0&wmap=>

⁴ Publikaci spolu s dalšími informacemi o projektu lze najít na stránkách: <https://postww2migration.com/>

ŽIVOT NA STROMECH

10. 11. 2022 – 30. 6. 2023

Kurátor: Mgr. Martin Gajdošík, Ph.D.

Výstava představila zajímavé entomologické a zoologické exponáty z naší muzejní sbírky v historických prostorách Müllerova domu.

ŠTĚDRÝ VEČER NASTAL...

1. 12. 2022 – 6. 1. 2023

Kurátor: Mgr. Michal Valeček

Adventní čas měl pro naše předky vždy magické kouzlo a byla s ním spjata celá řada pověr a tradic. Dnes již ani nevíme, z jakého důvodu máme lít olovo nebo pouštět skořápky po vodě. Výstava přiblížila tradice našich předků od adventu až po Tři krále.

V prostorách výstavy se pořádaly pro mateřské a základní školy adventní edukační programy.

NÁRODNÍ PAMÁTNÍK II. SVĚTOVÉ VÁLKY

Expoziční areál Národní památník II. světové války byl v roce 2022 z důvodu rekonstrukce uzavřen pro veřejnost.

PAMÁTNÍK PETRA BEZRUČE

LITERÁRNÍ PAMĚŤ REGIONU 1918-2018 (TEXTY, OSOBNOSTI, MÍSTA)

10. 9. 2021 – 31. 1. 2022, vernisáž 8. 9. 2021 v 17 hodin v Památníku Petra Bezruče v rámci festivalu Bezručova Opava, poté komentovaná prohlídka v Müllerově domě.

Autorka / kurátorka: prof. PaedDr. Iva Málková, Ph.D.

Spolupracující kurátorky: Mgr. Martina Dragonová, Ph.D., Mgr. Monika Szturcová, Ph.D.

Výstava korespondovala s projektem Literární obraz regionu 1918–2018 (severovýchodní Morava a české Slezsko), ve kterém tým členů Centra regionálních studií Filozofické fakulty Ostravské univerzity, kurátorek Památníku Petra Bezruče Slezského zemského muzea prostřednictvím prozaických a básnických textů, ozvěn spisovatelských osudů, genia loci míst zkoumal zdroje literární identity regionu.

Byla připomenuta typická a určující území (literární krajiny přírodní i industrializované – Ostravsko, Opavsko, Jesenicko, Hlučínsko, Těšínsko, Lašsko, Valašsko; ideologiemi prostoupené a uzurpující město – Soudružka Ostrava), znovu charakterizování nepřehlédnutelní tvůrci (P. Bezruč, V. Martínek, V. Závada, O. Filip, J. Balabán), v kontextu představeny výlučné ženy–spisovatelky (M. Stona, M. Glabazňová, L. Hořká, F. Pituchová, I. Weber, H. Salichová, L. Romanská, E. Kotarbová, S. Záchová, R. Putzlacher, E. Tvrdá, N. Rywiková, P. Slováková ad.), zastavili jsme se u zapomínaných, vytěšňovaných, v určitém období zapovězených, ale prostor regionu (pro starousedlíky i zvědavé odjinud) identifikujících rysů (folklor, autorské pohádky, archetypální postavy vyprávění, duchovní lyrika, národnostní a jazyková pestrost).

V textech bannerů vystavených v PPB rezonovaly příběhy a obrazy sta let literatury, kdy „země duněla“ a „stavy rachotily“ (V. Martínek), stávala se místem na hranici / granici, zakoušela zkušenosti „dětí vyděděnců“ (P. Makris), vznášela se „na věžích bílého města“ (P. Bezruč), rezonovala s „hlasy hor“ (L. Knězek, J. Kalus), zůstala zakletou v „zemi žulových křížů“ (L. Martinek), sugerovala baladický úděl – „Ó černá hrózo mojí domoviny“ (Ó. Ľysohorsky).

Vše dokreslily autentické audio a video vzpomínky, myšlenky, texty básníků a prozaiků, jak je uchovává Český rozhlas Ostrava a ostravské studio České televize, nebo vizualizovaná poezie prezentovaná oddělením audiovizuální tvorby FPF Slezské univerzity (intermediálně spoluutvářená literární identita).

V prostorách Müllerova domu byl představen „kulturní kapitál“ (Bourdieu) širšího Ostravska a českého Slezska zvláště v 21. století. Asociován byl literární život a literární dění v klubech, na stránkách časopisů, na festivalech, v almanaších, v komiksech, v průběhu literárních čtení, v čtenářských zážitcích veršů a příběhů.

PRAVĚKÝ SVĚT ANEB VE STOPÁCH ZDEŇKA BURIANA

25. 2. – 31. 12. 2022

Autorky / kurátorky: Mgr. Martina Dragonová, Ph.D., Mgr. Monika Szturcová, Ph.D.

Výstava představila výtvarná díla tří autorů – Arnošta Hanáka, Petra Modlitby a Vlada Rimbaly. Tito výtvarníci jsou představiteli tzv. paleoartu. Ve své tvorbě se věnují paleontologickým a paleoantropologickým rekonstrukcím, při tvorbě svých prací spolupracují také s přírodovědci a antropology. Ve svém díle navazují na dílo proslulého malíře pravěku Zdeňka Buriana.

Na výstavě byl představen průřez tvorbou těchto tří autorů, kteří jsou rovněž knižními ilustrátory. Prostřednictvím vystavovaných olejomalb, maleb i kreseb, zachycujících tehdejší faunu i flóru, mohl návštěvník nahlédnout do jednotlivých období pravěku od prvohor až po čtvrtohory. Obrazy prezentovaly pozoruhodný život pravěku nejen na souši, ale také pod hladinou moře. Návštěvníci tak mohli nahlédnout do karbonských pralesů a močálů, spatřit podmořský křídový útes, setkat se s dinosaury, srstnatými mamuty i nosorožci. Skutečnou raritou bylo znázornění prvního českého dinosaura – burianosaura. Výstavu doplnily knihy s ilustracemi výtvarníků a také paleontologické ukázky zkamenělin dálných živočichů i rostlin.

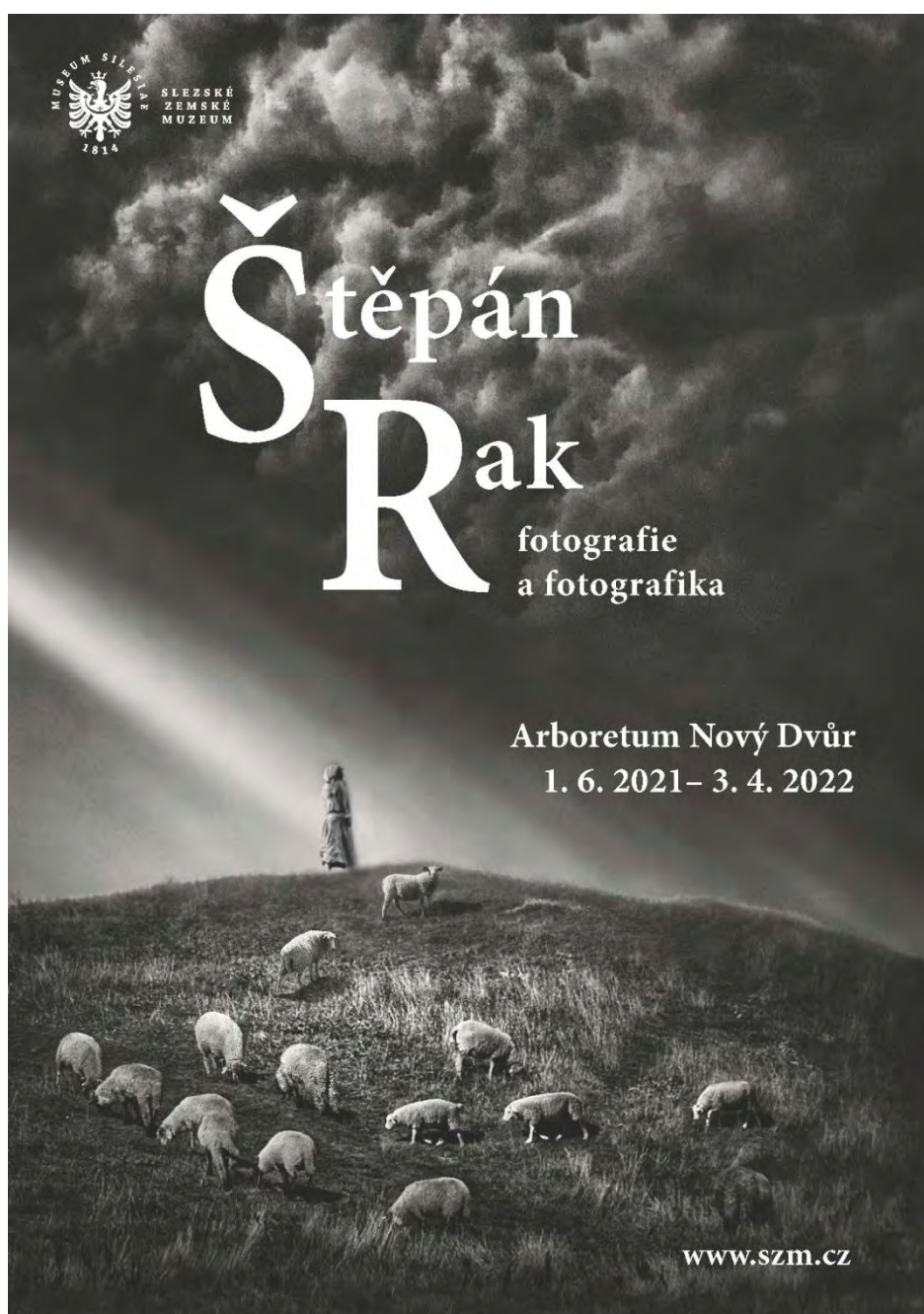
ŠTĚPÁN RAK – FOTOGRAFIE A FOTOGRAFIKA

1. 6. 2021 – 3. 4. 2022

Autor: Prof. Štěpán Rak

Kurátorka: Mgr. Lenka Jarošová, Ph.D.

Fotovýstava kytarového virtuosa Štěpána Raka. Málokdo ví, že původní profesí známého kytaristy je výtvarné umění. Hudba přišla až později, nicméně i v ní se od počátku snaží vytvářet obrazy. Fotografie mu pak otevřela cestu jak k výtvarnému zpracování, tak k potřebě vyjádření harmonie obrazem. Kromě běžné fotografie tak návštěvníci mohli zhlédnout také fotografiku, která Štěpána Raka zcela uchvátila.

HISTORIE ARBORETA NOVÝ DVŮR NA DOBOVÝCH FOTOGRAFIÍCH

1. 6. 2021 – 31. 12. 2022

Autoři: Mgr. Jana Polášková, Rostislav Šindler

Historie Arboreta v Novém Dvoře sahá až do roku 1906, kdy získal novodvorské panství Quido Riedel a na nevelké ploše 1,8 ha postupně vytvořil přírodně-krajinářský park. Po druhé světové válce se však park dostal do správy řady institucí, pozbyl odborného dohledu a rychle pustl. V roce 1958 byl postoupen Slezskému muzeu, které zde zřídilo arboretum.

Exteriérová výstava, která prostřednictvím dobových fotografií návštěvníky prováděla jednotlivými částmi parku a mapovala jeho proměny. Návštěvníci zde našli fotografie zámku, skleníkového komplexu, alpina, parku, drobných staveb a mnoho dalšího.

ARBORETUM NOVÝ DVŮR – HISTORIE, PŘÍRODA, SBÍRKA

16. 10. 2021 – 31. 12. 2022

Autoři: Mgr. Jana Polášková, Rostislav Šindler, Mgr. David Váhala

Výstava věnovaná vývoji novodvorského arboreta. Pozornost byla upřena na historii zámku, vývoj skleníkového komplexu, rekonstrukci alpina a proměny parku během 20. století. Výstavu doplnily zajímavé exponáty z dendrologické sbírky arboreta a návštěvníci zde mohli vůbec poprvé spatřit zoologické exponáty ze sbírky SZM, které zpracoval špičkový muzejní preparátor Vilém Borůvka.

RHODODENDRONY

1. 5. – 20. 6. 2022

Arboretum Nový Dvůr je známé svou sbírkou rododendronů, která patří k nejbohatším v České republice. Rod *Rhododendron*, česky pěnišník, zahrnuje zhruba 1 000 druhů pocházejících z oblastí od tropických deštných pralesů až po subpolární vegetaci tundry, vesměs severní polokoule. Pěnišníky patří do jednoho druhu, v zahradnické praxi se však rozdělují na dvě základní skupiny – stálezelené druhy (rhododendrony) a opadavé (azalky).

SVĚT TŘETÍM OKEM

6. 4. – 31. 12. 2022

Kurátorka: Mgr. Jana Polášková

U příležitosti životního jubilea vystavil v Arboretu Nový Dvůr své autorské fotografie Přemysl Orlík. Na svých fotografiích se snaží zachytit neopakovatelný *genius loci*, krásu krajiny, která nás obklopuje, jakož i rozmanitost přírody lidskými vjemy těžko postřehnutelné. Třetí oko v názvu výstavy je poetickým pojmenováním objektivu fotoaparátu, který byl již od dětství Orlíkovým uměleckým průvodcem. Fotografie jej fascinuje a zároveň baví tím, jak mnohostranná je. Objektiv je pak onen magický prostředník, který mu dovolí zaznamenávat a přenášet náladu osob i míst. Dovolí mu vnímat vše kolem sebe z jiných úhlů a perspektiv, ukazovat jedinečnost osobní reality.

O tom, že Orlíkův zájem o fotografii má doslova široký záběr, svědčí i to, kolika různým technickým disciplínám se věnuje. K vidění tak byly například fotografie pořízené stylem extrémní makrofotografie, témata fauny, flóry, zátiší či ryze subjektivně vnímané krajiny.

Díky tomu, že všechny fotografie vznikly v Opavě a jejím blízkém okolí, mnoho návštěvníků jistě poznalo kouty, které sami důvěrně znají.

KNIHOVNA SLEZSKÉHO ZEMSKÉHO MUZEA

Tyto instalace nezapočítáváme do celkového součtu výstav v Ročním výkazu o muzeu za rok 2022 (Kult (MK) 14-01) a do celkového součtu výstav uspořádaných v SZM v roce 2022 uvedených v této výroční zprávě, neboť se jedná pouze o propagační instalace malého rozsahu.

PREZENTACE ARCHEOLOGICKÝCH NÁLEZŮ SZM

1. 9. 2021 – 31. 12. 2022

Autor / kurátor: PhDr. Jiří Juchelka, Ph.D.

Prezentace vybraných nálezů ze záchranného výzkumu v Neplachovicích doplněná související odbornou literaturou.

EXTERIÉROVÉ VÝSTAVY

OSOBNOSTI NA JEDNIČKU

27. 7. 2021 – 23. 5. 2022

Autor: Mgr. Michal Valeček

V 18. století ztratila císařovna Marie Terezie v prusko-rakouských válkách velkou část historického Slezska. Zbytek Slezska, který zůstal součástí habsburské monarchie, byl jednou z jejích nejmenších zemí. Přesto se i zde narodila nebo působila celá řada vědců, politiků, malířů, spisovatelů, hudebních skladatelů nebo průmyslníků, kteří se proslavili daleko za jeho hranicemi.

Výstava přiblížila osobnosti spjaté s Rakouským Slezskem, které se narodily v roce končícím na číslo jedna, připomněla jejich osudy, a to co po nich zůstalo do dnešních dní. Výběr osobností byl uzpůsoben s ohledem na pestrost zaměření jednotlivých osobností, aby byla zastoupena co nejširší škála lidských činností. Smyslem výstavy bylo vyzdvihnout naše předchůdce, kteří si mnohdy i ze skromných poměrů dokázali získat ve své době uznání a věhlas. Zájemci o tuto problematiku se mohli seznámit např. s Johannem Schösslerem, Emanuele Urbanem, Josefem Zukalem, Fritzem Krusperským, Leopoldem Peřichem, Arnoštem Rychlým, Helmutem Krommerem nebo Kašparem Fiedorem a dalšími.

CESTA HRÁŠKU. PŘIPOMENUTÍ 200. VÝROČÍ NAROZENÍ JOHANNA GREGORA MENDELA

16. 2. – 23. 2. a 24. 6. – 27. 6. 2022

Exteriérová instalace Mendelova „hrášku“ v zahradě Müllerova domu v Opavě. Putovní umělecká intervence ve veřejném prostoru putující nejen po České republice, ale i na další místa po Evropě.

Hrášek v Opavě upozornil na dvě významná výročí, která jsme v roce 2022 oslavili: 200 let od narození Johanna Gregora Mendela a 30 let od pojmenování opavského gymnázia jménem tohoto významného vědce.

Instalace proběhla ve spolupráci se statutárním městem Opavou a Mendelovým gymnáziem.

OPAVSKÝ ZÁMEK ZBOURÁN!

3. 6. 2022 – 31. 12. 2023

Autor: Mgr. Michal Valeček

V roce 2022 jsme si připomněli 130 let od zbourání opavského zámku. Původně středověký hrad, který byl založen patrně na konci 14. století, se nikdy nestal výstavním sídlem nebo dominantou města. Ani velkolepé plány Lichtenštejnů na počátku 18. století nebyly realizovány a po roce 1848 ztratil zámek definitivně i své výsadní postavení coby centrum správy lichtenštejnských statků na Opavsku. Svým následným využitím, kdy byly prostory zámku pronajímány různým správním úřadům, byl co do významu postaven zcela naroveň řadě dalších budov ve městě. Není tedy divu, že když se začalo uvažovat o prodloužení Sněmovní ulice a stavbě budovy učitelského ústavu (dnes Mendelovo gymnázium), zdálo se současníkům zbourání prastaré budovy, která už z řady důvodů nevyhovovala potřebám

moderní společnosti, jako ideální varianta. Příprava demolice zámku sice s sebou přinesla zvýšený zájem ze strany veřejnosti, objevily se i hlasy pro jeho zachování, přesto byly demoliční práce v prosinci 1891 zahájeny a budova zámku byla do konce dubna 1892 srovnána se zemí. Cílem této výstavy bylo návštěvníkům přiblížit osudy opavského zámku a jeho bezprostředního okolí v proměnách staletí včetně toho, co jej nahradilo i toho, co po něm zůstalo zachováno do dnešních dní.

MUZEUM JDE DO ULIC

25. 7. – 14. 8. 2022

Autorka: Mgr. Kateřina Barcuchová

Exteriérová panelová výstava Ostravského muzea, která postupně putovala Moravskoslezským krajem a představila nejvýznamnější místní muzejní instituce.

„Muzeum jde do ulic“ Moravskoslezského kraje byl unikátní projekt jak svým rozsahem, tak i obsahem. Jednotná prezentační linka přehledně mapovala na 20 panelech historii a činnost institucí působících v našem regionu.

Prezentovány byly tyto instituce: Ostravské muzeum, Muzeum Novojičína, Slezské zemské muzeum, Muzeum Těšínska, Muzeum v Bruntále, Muzeum Novojičína, Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, Galerie výtvarného umění v Ostravě a také Moravskoslezský kraj, který výstavu financoval.

PARAŠUTISTÉ V BOJI PROTI NACISMU. POZAPOMENUTÉ PŘÍBĚHY ZE SLEZSKA A SEVERNÍ MORAVY

22. 9. 2022 – 31. 12. 2023

Autoři: Mgr. Jana Horáková, Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D.

Exteriérová výstava, která byla připravena při příležitosti 80. výročí operace Anthropoid a byla instalována v parku vedle Historické výstavní budovy.

Výstava byla realizována díky finanční podpoře Ministerstva kultury ČR.

3× LEOPOLD BAUER

15. 9.– 31. 10. 2022, zahájeno přednáškou Prof. Pavla Šopáka uspořádanou 15. 9. 2022 v býv. obchodním domě Breda & Weinstein.

Arkády ve Dvořákových sadech, býv. obchodní dům Breda & Weinstein, Opava

Autor: Prof. PhDr. Pavel Šopák, Ph.D.

Při příležitosti 150. výročí narození architekta Leopolda Bauera (1872–1938) připravilo Slezské zemské muzeum ve spolupráci s Magistrátem města Opavy trojvýstavu fotografií a reprodukcí kreseb tohoto známého a ceněného architekta, v poslední době připomínaného zejména v souvislosti s obchodním domem Breda & Weinstein v Opavě. Slezské zemské muzeum spravuje téměř dvě stovky dobových fotografií, které Leopold Bauer krátce před svou smrtí věnoval svému příteli, řediteli zemského muzea Edmundu Wilhelmu Braunovi.

Ty se díky výstavnímu projektu poprvé dostaly před veřejnost. Diváci si mohli prohlédnout v budově bývalého obchodního domu Breda & Weinstein fotografie zachycující původní podobu architektur, Bauerem navržených, a snímky interiérů Bauerových staveb, vesměs dnes již neexistujících, a na půl cesty mezi obchodní a živnostenskou komorou a mezi obchodním domem Breda & Weinstein – v nově rekonstruovaných arkádách ve Dvořákových sadech – reprodukcí Bauerových kreseb vesměs nerealizovaných staveb a snímky rozličných detailů a interiérových prvků, které navrhl.

Výstava vznikla díky finanční podpoře statutárního města Opavy.

KOUZLO VÁNOC – VÝSTAVA POHLEDNIC ZE SBÍRKY SLEZSKÉHO ZEMSKÉHO MUZEA

21. 11. 2022 – 6. 1. 2023

Autoři: Mgr. Jana Foltysová, Mgr. David Váhala

Kouzlo Vánoc. Tak by se dala dvěma slovy popsat atmosféra, která na vás dýchla při prohlídce výstavy pohlednic ze sbírky Slezského zemského muzea. K vidění bylo zhruba pět desítek karet, které si lidé s přáním klidných svátků a šťastného nového roku posílali od druhé poloviny 19. století až do relativně nedávné minulosti. Na nich bylo možné najít pestrou škálu motivů vyobrazených více či méně známými malíři jako jsou například Konstantin Bušek, Anton Frolka, Josef Koudelka, Josef Mathauser, Artuš Scheiner, Karel Šimůnek a Gustav Zindel.

Prostřednictvím obrázků návštěvníci mohli zavzpomínat na tradiční vánoční zvyky, pokochat se zimní krajinou, prohlédnout si výtvořky humorné či naopak smutné až chmurné, jakým byl třeba výjev žebráka, které byly vytvořeny pro charitativní účely. Všechny ale zcela jistě ve své době potěšili toho, kdo otevřel poštovní schránku.

Výstava se koná v arkádách ve Dvořákových sadech a je volně přístupná.

Výstava vznikla díky finanční podpoře statutárního města Opavy.

AKCE

V celkovém soupisu akcí pro veřejnost nejsou započítány přednášky našich odborných pracovníků a spolupracovníků, besedy, vzpomínkové večery, autorská čtení a jiné odborné akce, které jsou uvedeny v samostatné kapitole.

SLEZSKÁ MUZEJNÍ NOC

3. 6. 2022 od 17.00 do 22.00 hodin

V rámci Slezské muzejní noci byl opět připraven netradiční a bohatý kulturní program probíhající ve večerních hodinách. Muzejní noc se konala díky finanční podpoře Ministerstva kultury ČR.

Brány Slezského zemského muzea se večer otevřely v Historické výstavní budově a Müllerově domě, Památníku Petra Bezruče a Arboretu Nový Dvůr. Navštívit bylo možné také objekty Opavské kulturní organizace – Obecní dům a Dům umění nebo budovu Magistrátu města Opavy na Horním náměstí, jehož pracovníci připravili komentované prohlídky „Hlášky“ spojené s výstupem na věž, a také populární Muzeum patologie ve Slezské nemocnici v Opavě. Nově se do Slezské muzejní noci zapojil také Kulturně-umělecký prostor KUPE.

PROGRAM

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM

Historická výstavní budova a Müllerův dům

17.30–18.15: vystoupení kouzelníka pro děti ve slavnostním sále Müllerova domu.

18.30–19.00: komentovaná prohlídka panelové výstavy „Opavský zámek zbourán“ s autorem výstavy Mgr. Michalem Valečkem.

19.15–20.15: Hudební vystoupení opavské kapely 3+1 Band ve složení Sylva Pekařová, Zuzana Kicková, Lucie Deutsch a Veronika Frélichová (piano) s violoncellistkou Hanou Kosterovou ve slavnostním sále Müllerova domu.

20.30–20.45: slavnostní odhalení nového exkluzivního exponátu zoologické podsbírky za přítomnosti kurátora Mgr. Martina Gajdošíka Ph. D. a preparátora Michala Jakubce v hale Historické výstavní budovy.

21.30–21.40: závěrečný velkolepý ohňostroj v zahradě Müllerova domu.

V průběhu celého večera:

- laserová střelnice mezi Historickou výstavní budovou a Müllerovým domem.
- zkušebna KIKSTART pod širým nebem v parku u Müllerova domu.
- pro děti byly připraveny atraktivní hrací aktivity, které prověřily znalosti, dovednosti i hbitost v kavárně v Müllerově domě.

Výstavy: Koptské textilie ze sbírky Slezského zemského muzea, Ostravsko a Šoa: k 80. výročí konference ve Wannsee, Civilizace a barbaři aneb antická sbírka SZM ve světle doby římské a stěhování národů ve Slezsku, Muzeum ošetrovatelství – výstava vybraných exponátů, Zapomenuté obrazy.

Památník Petra Bezruče

17.00–19.00: zábavný fotokoutek s vtipnými rekvizitami a okamžitým tiskem fotografií.

17.00–20.00: malování na tvář, airbrush, tvoření s balónky.

17.00–21.30: výtvarné dílny pro děti (malování na kameny, malování na malířských stojanech, malování na sádrové odlitky).

19.30: divadelní představení pro děti Strašfuňákova výprava do pravěku (divadelní soubor Loutkový svět).

17.00–22.00: zábavný kvíz o ceny.

17.00–21.00: občerstvení u pojízdné kavárny Mental Café.

Výstava: Pravěký svět aneb ve stopách Zdeňka Buriana.

Arboretum Nový Dvůr, Stěbořice

17.00–22.00: k tanci a poslechu hrála kapela Country Kavalérie. Opékání špekáčků a bohaté občerstvení pro návštěvníky.

18.00: komentovaná prohlídka parku.

21.00: ohňová show.

Výstavy: Svět třetím okem, Historie Arboreta Nový Dvůr na dobových fotografiích, Arboretum Nový Dvůr (historie – příroda – sbírka) a preparáty Viléma Borůvky.

STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA

Budova radnice „HLÁSKA“

Komentované prohlídky radniční věže Hláška s průvodci v kostýmech. Návštěvníci se dozvěděli zajímavosti z historie renesančního symbolu Opavy, navštívili expozici „Opava / Troppau“ a na závěr se pokochali pohledem z ochozu věže.

Časy prohlídek: 18.00, 19.30, 21.00.

OPAVSKÁ KULTURNÍ ORGANIZACE

Obecní dům

Terasa Obecního domu

17.00: zahájení Muzejní noci s Opavskou kulturní organizací.

17.10–18.30: vystoupení René Matláška, nadějného mladého muzikanta z Ostravy.

18.30–22.00: Open terasa (bar, aj.).

Galerie Eisler

17.00–22.00: volně přístupná výstava Petry Švecové a samoobslužné aktivity.

Exteriér Obecního domu

17.00–22.00: volně přístupná výstava Umění ve městě – Sochařské city, průvodcovské listy byly k vyzvednutí na recepci Obecního domu.

17.00–22.00: volně přístupná procházka v aplikaci TourStories s názvem Zapomenuté příběhy židovské Opavy (start u Obecního domu), pracovní listy byly k vyzvednutí na recepci Obecního domu.

Expozice Cesta města

17.00–22.00: volně přístupná stálá expozice Cesta města a samoobslužné aktivity.

Sál purkmistrů

17.00–22.00: Open OKO (promítání, foto panely, aj.).

Dům umění

17.00–22.00: volně přístupné výstavy Michal Škapa – STARMAN (neonová instalace), Dialogy 2022 – Krajiny čekání, Šimon Szabo – Connection, Zbyněk Janáček / Mira Macík – Nonprints a samoobslužné aktivity.

18.00–22.00: workshop „Grafická dílna“ s Matějem Doleželem (Test Print Platform).

21.00–22.00: workshop „Kreslení světlem“ s Pavlem Plížingerem.

SLEZSKÁ NEMOCNICE V OPAVĚ – MUZEUM PATOLOGIE

Komentované prohlídky muzea a historické pracovny patologa, ukázka práce v laboratoři patologie, prohlídka pitevny.

KUPE (KULTURNĚ-UMĚLECKÝ PROSTOR)

Muzejní noc v KUPE nabídla známé i méně známé popové songy okořeněné improvizací v podání houslistky Dony Michelle (elektrické housle), která vystoupila od 19.00 hod.

Mimo koncert se návštěvníci mohli těšit na komentovanou prohlídku opavské vodárenské věže, která proběhla od 18.30 hod.

Zároveň si mohli prohlédnout stálou expozici Kurta Gebauera a výstavu ze sportovního prostředí české olympijské fotografky Báry Reichové.

JÍZDNÍ ŘÁD SPECIÁLNÍHO AUTOBUSU

Bezplatnou autobusovou dopravu v rámci spolupráce zajistila společnost TQM – holding s.r.o.

Historická výstavní budova → Arboretum Nový Dvůr: 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00.

Arboretum Nový Dvůr → Historická výstavní budova: 17.30, 18.30, 19.30, 20.30, 21.30, 23.00.

Odjezdy z Opavy byly ze zastávky na ulici Komenského. Z Nového Dvora se odjíždělo z parkoviště u vstupu do arboreta.

HISTORICKÁ VÝSTAVNÍ BUDOVA A MÜLLERŮV DŮM

TAJEMSTVÍ KOPTSKÝCH LÁTEK

19. 3. a 7. 5. 2022

Ve spolupráci s Centrem tradičních technologií v Příboře (Muzeum Novojičínska) se návštěvníci seznámili s různými druhy textilních materiálů a vyzkoušeli si tkaní na tkalcovském stavu. Součástí workshopu byl také odborný výklad kurátorky Mgr. Denisy Hradilové. Pro děti bylo připraveno hrací stanoviště.

NOC S ANDERSENEM

1. 4. 2022

Pro děti byl připraven bohatý program, který připomenul 115 let od narození Jaroslava Foglara. Spolu jsme se ponořili do tajemného světa Rychlých šípů a stali se nefalšovanými hrdiny, kteří zažili neuvěřitelné dobrodružství. Děti strávily noc v muzeu. Akce byla určena pro děti od 7 do 12 let.

GEOLOGICKÁ OLYMPIÁDA

4. 4. 2022

Předmětová soutěž ve znalostech z geologických disciplín byla určena žákům základních a studentům středních škol. Cílem olympiády je napomáhat výuce o neživé přírodě, vyhledávat talentované žáky a systematicky podporovat a rozvíjet jejich odborný růst v tomto směru. Tematické zaměření geologické olympiády zahrnovalo především tyto

oblasti geologie: mineralogii, petrografii, paleontologii, historickou geologii, ložiskovou geologii, hydrogeologii, inženýrskou geologii, environmentální geologii, regionální geologii a dynamickou geologii.

KYTAROVÁ SMRŠŤ

5. 5. 2022

7. ročník hudebního festivalu opavské Základní umělecké školy.

Program:

od 9.00 hodin přehlídka žáků ZUŠ a studentů konzervatoří v Müllerově domě,

od 18.00 hodin slavnostní koncert pro veřejnost v hale Historické výstavní budovy.

Vystupující: Kytarový orchestr ZUŠ Opava pod vedením Lenky Lebedové; Kytarový orchestr pedagogů hry na kytaru opavského regionu a studentů konzervatoří pod vedením Martina Ládra; VientoMarero duo (flétna Michaela Meca, kytara Jiří Meca).

MEZINÁRODNÍ DEN MUZEÍ

18. 5. 2022

Opavský expoziční areál byl opět přístupný po celý den zdarma.

V rámci Mezinárodního dne muzeí jsme si připomenuli 130 let od zbourání opavského zámku. Budova pocházející pravděpodobně z konce 14. století byla v roce 1892 zbourána, aby uvolnila místo novostavbě učitelského ústavu (dnes Mendelovo gymnázium). Jedinou budovou, která zůstala ze zámeckého komplexu stát, je tzv. Müllerův dům. Z tohoto důvodu byla pro návštěvníky připravena komentovaná prohlídka Müllerova domu s odkazy k historii opavského zámku. Prohlídka se uskutečnila v 16 hodin.

Slezské zemské muzeum se také zapojilo do kampaně Národnímu muzeu a ČV ICOM na podporu záchrany a obnovy ukrajinských památek a sbírek ohrožených probíhajícím válečným konfliktem.

KŘEST A PŘEDSTAVENÍ ROMÁNU LADISLAVA VRCHOVSKÉHO "STATEK"

22. 5. 2022

Beseda s novinářem, prozaikem a divadelním kritikem Ladislavem Vrchovským (*1948) spojená s autogramiádou.

Na akci autor představil svůj nový román „Statek“, který vypráví strhující příběh podle skutečných událostí o nezlomné lásce k rodné hroudě a také o hrdinném boji proti lidské závisti i zaslepené touze po cizím majetku.

OPAVSKÝ DEN DĚTÍ

– HVB, PPB, 5. 6. 2022

Slezské zemské muzeum se tradičně připojuje k Opavskému dni dětí, který pořádá statutární město Opava. Do Historické výstavní budovy a Památníku Petra Bezruče měly děti po celý den vstup zdarma. Od 14 do 16 hodin proběhl v památníku workshop pro rodiny s dětmi. Společně s pracovníky památníku si děti prohlédly výstavu „Pravěký svět aneb ve stopách Zdeňka Buriana“ a získané dojmy zachytily do výtvarného díla, které si mohli odnést domů.

KONCERT KYTAROVÉHO ORCHESTRU ZUŠ

22. 6. 2022

Koncert kytarového orchestru Základní umělecké školy, Opava, p. o., pod vedením Lenky Lebedové.

KONCERT PĚVECKÝCH SBORŮ ZUŠ

23. 6. 2022

Koncert pěveckých sborů Základní umělecké školy, Opava, p. o., pod vedením Barbory Grygerové. Vystoupil sbor Školy malých muzikantů, Sbor 1.–4. ročníku ZUŠ a Pěvecký sbor společně s Markétou Polednovou (klavír), Michaelou Ripkovou (kytara a housle), Ivo Samiecem (cajon) a flétnistkami ze třídy Jany Polednové.

PROMÍTÁNÍ FILMU ATENTÁT

24. 8. 2022

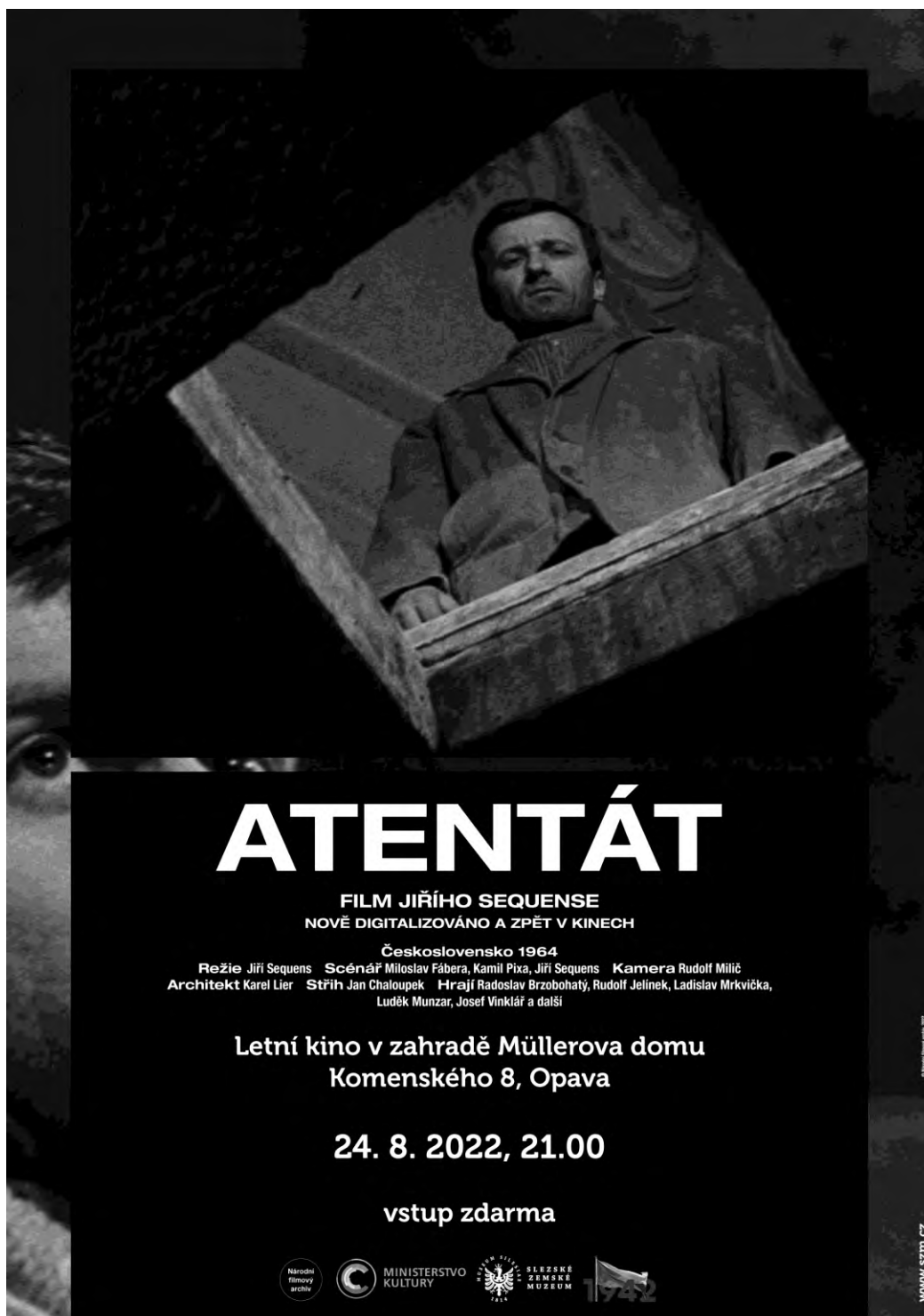
Ve spolupráci s Národním filmovým archivem proběhlo promítání digitálně restaurovaného filmu ATENTÁT.

Atentát (Československo 1964 / 104 min / černobílý / nově digitalizovaná verze)

režie → Jiří Sequens / scénář → Jiří Sequens, Miloslav Fábera, Kamil Pixa / kamera → Rudolf Milič / střih → Jan Chaloupek / hudba → Miloš Vacek / architekt → Karel Lier / hrají → Radoslav Brzobohatý, Rudolf Jelínek, Ladislav Mrkvička, Luděk Munzar, Josef Vinklář, Siegfried Loyda, Harry Studt, Wolf Goette, Gerhard Rachold a další

Jiří Sequens se během své režisérské kariéry hned dvakrát ohlédl za obdobím heydrichiády. Zatímco normalizační film *Ta chvíle, ten okamžik* (1981) byl poplatný dobovému výkladu událostí, *Atentát* z roku 1964 se obešel bez zmínky o komunistickém odboji. Dramatická rekonstrukce odbojové akce vedoucí k atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha naopak dává vyniknout zásluhám exilové vlády prezidenta Beneše, o nichž se v padesátých letech mluvit nemohlo. Při psaní scénáře zasazujícího Heydrichovu smrt do širších politických souvislostí čerpal Sequens s Miloslavem Fáberou a Kamilem Pixou z archivních dokumentů, dobových fotografií i vzpomínek pamětníků. Samotné natáčení pak ve snaze o dokumentaristickou věrnost probíhalo převážně na místech, kde k událostem během protektorátu skutečně došlo. V ateliérech byly postaveny pouze dekorace chrámového interiéru a krypty, kam se parašutisté ukryli před nacisty. Kromě přípravy a provedení akce film sleduje také její tragické důsledky. Napínavé širokoúhlé drama zaznamenalo již v době svého uvedení mimořádný divácký zájem a s úspěchem bylo uváděné také v zahraničí. Dnes, osmdesát let od atentátu, stále představuje nejpřesvědčivější filmové zpracování jedné ze zlomových událostí našich moderních dějin.

Pozn.: další promítání filmu proběhlo na akci *Drahany 1945* (13. 8. 2022) a na *Akci Hlučín-Darkovičky 2022* (24. 9. 2022).

MEZINÁRODNÍ NOC PRO NETOPÝRY

31. 8. 2022, od 18.00 do 22.00 hodin

Návštěvníci s námi mohli nahlédnout do života netopýrů, zajímavých tvorů, se kterými je spojena celá řada mýtů, pověr a pověstí. 24. ročník představil opět návštěvníkům mnoho zajímavostí o životě a chování netopýrů. Díky přednáškám, audio i video ukázkám zjistili, jak tito zajímaví savci žijí, co je nejvíce ohrožuje, jak je lze chránit a proč jsou v přírodě užiteční. Připravena byla také prohlídka preparátů ze sbírek Slezského zemského muzea, techniky užívané při výzkumu netopýrů a další zajímavosti. Nechyběly ani hry, tvoření

a aktivity pro děti s netopýří tematikou. Večerem provázel Mgr. Martin Gajdošík, Ph.D., kurátor zoologického pracoviště Slezského zemského muzea a člen České společnosti pro ochranu netopýřů.

DEN ARCHITEKTURY

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY HISTORICKÉ VÝSTAVNÍ BUDOVY A MUZEJNÍCH ZAHRAD, VIL A PALÁCŮ

1. – 2. 10. 2022

Interiéry běžně nepřístupných vil a paláců na hradebním okruhu a cesta po muzejních zahradách s historiky Davidem Váhalou a Denisou Hradilovou. Janottova vila, Grauerova vila, Hötzendorfův dům a palác Razumovských – dříve reprezentativní sídla šlechticů a podnikatelů na hradebním okruhu jsou dnes ve správě Slezského zemského muzea. Vily a paláce za sebou skrývají další vrstvu tajemství. Návštěvníci se mohli těšit na cestu po muzejních zahradách, oprašování soch a nahlédnutí do tajemných interiérů.

Dva objekty Slezského zemského muzea a každý úplně jiný – komentovaná prohlídka s historikem a vedoucím expozičního areálu Michalem Valečkem a architektem Tomášem Bindrem, spoluautorem rekonstrukce Müllerova domu. Návštěvníci se seznámili s honosnou a reprezentativní budovou postavenou architekty a sochaři z Vídně a také s mnohem skromnější budovou sloužící původně jako dům pro správce opavského zámku s číslem popisným 1. Dnes jsou vzájemně propojené, obě jsou součástí jednoho celku, který vytváří spolu s muzejní zahradou jedinečný expoziční areál v centru Opavy.

HALLOWEEN V MUZEU

4. 11. 2021

Návštěvníci si přišli na vlastní kůži zažít již tradiční halloweenskou prohlídku v prostorách „strašidelně“ vyzdobeného muzea, kde na ně čekala spousta zábavy a tvoření s našimi muzejními edukátorkami a lektory.

MALOVÁNÍ BANĚK

6. – 22. 12. 2022

V období adventu jsme pro vás opět připravili tradiční malování baněk. Návštěvníci si mohli vyzkoušet namalovat baňku a ozvláštnit si svůj vánoční strom nebo si vytvořit originální dárek pro své blízké. Po zakoupení baňky byly k dispozici všechny potřeby nezbytné pro nazdobení krásné baňky a rovněž si návštěvníci mohli odnést svůj finální výrobek ve vánočně laděné krabičce.

ADVENTNÍ KONCERT ZUŠ

8. 12. 2022

Tradiční předvánoční koncert opavské Základní umělecké školy.

Program

- Kytarové kvarteto (pedagog: Lenka Lebedová; Lucie Svobodová, Vit Bouchala, Tadeáš Dvorský a Petr Sproga): Pierre Attaignant: Recoupe, Tourdion.
- Smyčcový orchestr (dirigent: Dominika Trgíňová): Adeste Fideles, W. A. Mozart – Ave verum (arr. Martin Žůrek), Čechomor – Proměny (arr. M. Žůrek), Lloyd Conely – Edelweis, Alan Silvestri – Forest Gump.
- Kytarové duo (Lucie Svobodová, Tadeáš Dvorský): Friedrich Herweg – Španělské rondo.
- Pěvecký sbor Věnečky: Jaroslav Říha – Kot'ata, slezská lidová – Štýry mile za Opavum, Adam Michna z Otradovic, Loutna česká – Ó vinšovaná hodino, Jolana Saidlová – Nevděční koledníci, Jolana Saidlová – Chumelí zas, chumelí; Daniel Poledňák – Mrak, Vašo Patejdl – Vánoční píseň (arr. Lubomír Konečný).
- Soubor zobcových fléten

VÁNOČNÍ KONCERT

22. 12. 2022

Netradiční vánoční koncert opavských hudebníků. Opavští umělci Dominik Fajkus a Jan Hanousek si přichystali jako vánoční dárek novou píseň Vločky, kterou připravili společně se zpěvákem Bartem a herečkou z oblíbeného seriálu Ulice Hankou Baroňovou. Koncert doprovodili také další hosté, kterými byli pianistka Monika Rybková a Nikol Jedličková či pianista a bavič Ondřej Šplíchal.

MISTROVSTVÍ ČR VE STROMOLEZECTVÍ

10. – 12. 6. 2022

21. ročník tradičního setkání stromolezců na stromech i pod nimi se minulý rok poprvé uskutečnilo v Arboretu Nový Dvůr. Návštěvníci se mohli těšit na přednášky, workshopy, dechberoucí výkony v korunách stromů a mnoho dalšího.

Mistrovství České republiky je národní soutěž, ve které se utkávají čeští stromolezci. Poskytuje platformu a zázemí pro arboristy, kteří zde mají možnost předvést nejen nejnovější lezecké techniky, ale také inovace ve vybavení. Soutěž se skládá z disciplín: instalace lana do koruny, práce v koruně, záchrana zraněného, výstup po laně, výstup po větvích a pro ty nejlepší mistrovské klání.

Program mistrovství

Čtvrtek 9. 6. 2022

Příprava závodních stromů.

Pátek 10. 6. 2022

8.30–10.00: záchrana a první pomoc, Martin Čapek - Hasiči Rescue.

10.15–11.45: procházka arboretem s entomologem Ing. Petrem Martinkem, Ph.D. – problematické druhy hmyzu jak z pohledu dřevin, tak z pohledu stromolezců.

11.45–12.45: oběd.

12.45–14.15: základy dendrologie pro arboristy s Ing. Markem Žďárským.

14.30–16.00: SRT vs DRT – praktické srovnání obou technik (Martin Kott, Tomáš Hupač, Josua Hundertmark).

Sobota 11. 6. 2022

Hlavní kolo závodů.

Praktikující i začínající arboristé z Česka, Slovenska i Polska, se utkali v 5 unikátních disciplínách (záchrana zraněného, práce v koruně, instalace lana do koruny stromu, výstup po laně a jištěný výstup po větvích), a srovnali tak své dlouholeté i čerstvě nasbírané zkušenosti.

Neděle 12. 6. 2022

Od 9.00: finálové klání.

VÍKEND OTEVŘENÝCH ZAHRAD

11. – 12. 2022

Arboretum se tradičně připojilo k celostátní akci otevřených zahrad. Po oba víkendové dny byly připraveny komentované prohlídky parku. V tomto termínu také probíhalo mistrovství ČR ve stromolezectví.

INDIÁNSKÉ LÉTO

6. – 7. 8. 2022

V Arboretu Nový Dvůr jsme uspořádali již tradiční prázdninovou akci nejen pro děti. Návštěvníci si k nám přišli vyzkoušet, jaké to je být indiánem. Dozvěděli se, jak žili indiáni, v čem bydleli nebo jaké používali zbraně. Atmosféra Divokého západu prostupovala všemi kouty botanického parku. Pro hosty jsme připravili ukázky indiánského teepe, výrobu originálních indiánských ozdob, tábor lovců kožešin, dobové zbraně, komentované prohlídky parku, soutěže pro děti a mnoho dalšího.

Program:

- projížďky na koních,
- k tanci a poslechu po oba dny hrála hudební kapela Country Kavalérie,
- ukázky dobových řemeslných dovedností,
- dovednostní aktivity pro děti,
- prezentace zpracování juky a dalších přírodních materiálů ve spolupráci s Muzeem Novojičínka – Centrem tradičních technologií (Příbor),
- komentované prohlídky parku s dendrologem Ing. Miroslavem Frankem, CSc.,
- prezentace činnosti Slezského zemského muzea,
- prezentace činnosti Ministerstva pro místní rozvoj (Eurocentrum Ostrava).

VYŘEŽ/Š SI SVOU DÝNI

6. – 7. 10. 2022 od 14.00 do 18.00 hodin

Podzim je v Arboretu Nový Dvůr již tradičně věnován dýním. Ani v roce 2022 tomu nebylo jinak, a tak se návštěvníci z řad široké veřejnosti mohli těšit na oblíbenou akci s názvem Vyřež/š si svou dýni. Během víkendu mohli zapojit svou fantazii a vyrobit si netradiční a originální výzdobu na svou zahradu. Mlsné jazyčky jistě potěšila ochutnávka sladkých a slaných dýňových specialit. Nechyběl ani lampionový průvod, občerstvení a spousta zábavy!

Ve spolupráci se statutárním městem Opavou se arboretum během tohoto víkendu zapojilo do oslav „Dne stromů“. Pro návštěvníky byly po oba dny připraveny komentované prohlídky parku s dendrologem Ing. Miroslavem Frankem, CSc.

AREÁL ČS. OPEVNĚNÍ HLUČÍN-DARKOVIČKY

AKCE HLUČÍN-DARKOVIČKY 2022

24. 9. 2022

Vojensko-historická akce pořádaná k připomenutí událostí let 1938, druhé světové války a 80. výročí operace Anthropoid.

Program

- Před zahájením akce byl zcela výjimečně pro veřejnost zpřístupněn i objekt lehkého opevnění LO vz.37 A-140Z tzv. řopík. U objektu byla instalována malá expozice věnovaná armádě ČSR v roce 1938.
- 17.30: symbolický výstřel z MO-S 18 Obora jako upomínka mobilizace v září 1938, vzpomínka na Jaroslava Švarce, příslušníka paravýsadku Tin, který v roce 1938 sloužil na této pevnosti a jako jeden ze sedmi parašutistů zahynul v pravoslavném kostele sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ulici v Praze 18. června 1942.
- 17.35–19.00: prohlídka MO-S 18 Obora, v objektu instalována výstava „Parašutisté v boji proti nacismu (Pozapomenuté příběhy ze Slezska a severní Moravy)“.
- 19.05–20.45: promítání filmu Atentát z roku 1964.
- 21.00: nasvícení pevnostní linie v rámci akce „Světla nad bunkry“.
- 17.45 hod. – 21.00: prezentace vojáků v dobových uniformách.

OTEVŘENÉ BUNKRY

25. 9. 2022

V neděli se veřejnosti otevřelo hned osm pěchotních srubů u nás a v Polsku. Zájemci tak měli jedinečnou možnost podívat se do míst, která nejsou běžně přístupná.

Na české straně bylo zpřístupněno šest objektů a na polské straně objekty dva. Nejen pro děti byla připravena hrací karta s mapkou, kdy při splnění úkolu mohli účastníci hry získat odměnu.

Akce pořádaná společně s destinační agenturou Opavské Slezsko – Slezské zemské muzeum zajistilo komentované prohlídky s průvodcem v pěchotním srubu MO-S 19 Alej.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

POCHOD PO LINII ČS. OPEVNĚNÍ MO-S ODRA AŽ MO-S 19 ALEJ

25. 9. 2022

Začátek pochodu byl v 9.00. Trasa dalšího ročníku pochodu vedla od pěchotního srubu MO-S 6 Odra po pevnostní linii až k pěchotnímu srubu MO-S 19 Alej. Ti, kdo se na 7,5 km dlouhý pochod vydali, si mohli cestou vyslechnout odborný výklad a užít si prohlídku pevností.

TĚŽKÁ LÉTA

22. 10. 2022

Vojensko-historická akce pořádaná k připomenutí událostí let 1938 a 1945 a 80. výročí operace Anthropoid.

Program

- 13.30: odhalení nové pamětní desky Jaroslava Švarce v MO-S 18 „V Oboře“.
- 14.00: zahájení akce, vynesení vlajky, představení klubů vojenské historie moderátorem.
- 14.45: 1. vojensko-historická ukázka „Oživená linie“.
- 15.00-16.00: vojenská ležení, soutěže pro děti i dospělé, střelnice, hudební produkce, stánky s občerstvením.
- 16.00: 2. vojensko-historická ukázka „Osvobozovací boje na Ostravsku“. Představení restaurovaného tanku T-34 ze sbírky Slezského zemského muzea.
- V průběhu akce probíhaly komentované prohlídky pěchotního srubu MO-S 19 Alej.
- Instalace výstavy k 80. výročí operace Anthropoid „Parašutisté v boji proti nacismu (Pozapomenuté příběhy ze Slezska a severní Moravy)“.

PAMÁTNÍK PETRA BEZRUČE

VZKŘÍSIT TO VŠE!

UVEDENÍ NOVÉ KNIHY VÍTA SLÍVY

20. 4. 2022

Slezský (a v posledních desetiletích také brněnský) básník Vít Slíva si v letech 1977 až 2008 vedl soukromý deník nazvaný Dnění, čítající více než 3 500 stran. Tento soubor, jenž obsahuje jak poetické záznamy všedního dne, tak příležitostné básně, se v českém literárním prostředí stal určitou legendou. O jeho existenci se přinejmenším mezi básníky dobře ví, ale konkrétní obsah deníku je zahalen tajemstvím, poněvadž autor z něj až dosud téměř nic nepublikoval. Rozsáhlý výbor „Vzkřísit to vše!“, jenž vyšel v opavském nakladatelství Perplex, je tedy prvním knižním vydáním tohoto jedinečného materiálu. Autor svou novinku přijel představit svou knižní novinku místnímu publiku, literárním večerem provázal editor knihy Dan Jedlička.

OPAVSKÝ DEN DĚTÍ

5. 6. 2022

Anotace akce uvedena výše v sekci Historická výstavní budova.

EDU KÁVA V PAMÁTNÍKU PETRA BEZRUČE

29. 8. 2022

V památníku se uskutečnila již tradiční informativní akce pro pedagogy, kterou Slezské zemské muzeum pořádá od roku 2016. Cílem bylo uskutečnit neformální setkání pedagogů s muzejní edukátorkou a představit edukační programy realizované v uvedené instituci, jejich provázání se vzdělávacími oblastmi RVP a problematiku čtenářské gramotnosti

v literárním muzeu. Nabízela se také možnost diskutovat o potřebách, možnostech a očekáváních pedagogů ve spojitosti s muzejní pedagogikou. Muzejní edukátorka předala propagační materiály a spustila úspěšnou diskuzi zejména nad problematikou čtenářské gramotnosti. Účastníci mohli ocenit např. artefakty nacházející se v expozici, zvukovou nahrávku hlasu básníka Petra Bezruče a zejména pestrou nabídku pracovních listů pro žáky.

STUŽKONOSKA MODRÁ A VEČER VÍTĚZŮ

29. 9. 2022

Další ročník populární recitační soutěže Stučkonoska modrá uspořádané k poctě Petra Bezruče. Soutěžní klání proběhlo dopoledne v Obecním domě a zúčastnilo se jej pět opavských základních škol: ZŠ Edvarda Beneše, ZŠ Ilji Hurníka, ZŠ Boženy Němcové, ZŠ Otická a ZŠ Vrchní. Na 1. místě se umístila Veronika Mlčochová (8. roč., ZŠ Boženy Němcové), na 2. místě se umístil Vojtěch Osadník (7. roč., ZŠ Boženy Němcové) a na 3. místě se umístila Amálie Kasíková (8. roč., ZŠ Ilji Hurníka).

Ocenění byla výhercům předána na slavnostním Večeru vítězů v Památníku Petra Bezruče. Večer obohatilo vystoupení čestného hosta Adama Czecha, který přednesl báseň Petra Bezruče Stučkonoska modrá, a hudební vystoupení operní pěvkyně a laureátky Ceny Petra Bezruče Olgy Procházkové a Františka Šmída.

Soutěž se konala v rámci festivalu Bezručova Opava.

SRUB PETRA BEZRUČE

VÍTÁNÍ LÉTA NA SRUBU PETRA BEZRUČE

26. 6. 2022

Oslava příchodu léta spojená s tvůrčí dílnou pro děti i dospělé.

LOUČENÍ S LÉTEM NA SRUBU PETRA BEZRUČE

14. 8. 2022

Komentované prohlídky autentického příbytku básníka a tvůrčí dílna pro děti i dospělé.

AKCE MIMO SZM

EVROPSKÉ DNY ARCHEOLOGIE – NEPLACHOVICE

20. a 22. 6. 2022

Návštěvníci měli možnost při exkurzích na polokulturní lokalitu v Neplachovicích pořádaných u příležitosti oslav Evropských dnů archeologie zjistit, jak složitá je práce archeologů, co všechno musejí během svého bádání zdokumentovat a jaké archeologické metody a postupy archeologové uplatňují při práci. Zájemcům z řad široké veřejnosti byla tato problematika názorně představena na aktuálně prováděném výzkumu Slezského zemského muzea.

DRAHANY 1945

13. 8. 2022

Akce pořádaná Spolkem vojenské pancéřové techniky, Slezským zemským muzeem, Městysem Drahaný a Městysem Svitávka k připomenutí 80. výročí operace Anthropoid a bojů v závěru II. světové války.

Na akci se prezentovalo Slezské zemské muzeum informačním stánkem, propagačními materiály a publikacemi, výstavou „Parašutisté v boji proti nacismu“ a večerním promítáním filmu ATENTÁT.

V rámci akce proběhl slavnostní průlet historických letadel, vojensko-historické ukázky, včetně připomenutí působení paravýsadků v regionu, ukázky výstroje a výzbroje parašutistů, vysílaných do protektorátu z Velké Británie.

Spolek vojenské pancéřové techniky,
Slezské zemské muzeum, Město Drahaný a
Město Svitávka vás zvou na 1. ročník akce

DRAHANY 1945

13. srpna 2022 / od 13 hodin

Drahaný 227, 798 01 Drahaný, 49.4284633N, 16.8978556E

Vstupné: snížené 50 Kč, celé 120 Kč, rodinné 250 Kč, děti do 6 let zdarma.

vojensko-historické ukázky
dobové tábory
historická vojenská technika
promítání filmu Atentát

promítání dobových filmů
80. výročí akce Anthropoid
soutěže pro děti, živá hudba
jízdy v kolopásové technice

www.szm.cz

VZPOMÍNKA NA PETRA BEZRUČE

15. 9. 2022 v 15.00 hodin, Městský hřbitov, Opava

Opavský rodák Petr Bezruč patří k nejvýznamnějším představitelům české poezie přelomu 19. a 20. století. Do literatury vstoupil svou jedinou sbírkou Slezské písně. Již tradičně jsme se u příležitosti zářijového výročí básníkovy narození sešli na městském hřbitově uctít Bezručovu památku.

Akce se konala rámci festivalu Bezručova Opava.

PO STOPÁCH PETRA BEZRUČE DO KOSTELCE NA HANÉ A NA SRUB PETRA BEZRUČE

24. 9. 2022

V minulém roce jsme si připomněli významné 155. výročí narození slezského barda, opavského rodáka Petra Bezruče (15. 9. 1867 - 17. 2. 1958). Společně jsme se vydali po básnickových stopách na místa jeho srdce, kterými byl mj. tzv. Červený domek v Kostelci na Hané a srub v Ostravici, kde pobýval v závěru svého života. Tímto setkáním jsme také vzdali poctu dlouholeté dobrovolné sekretářce Petra Bezruče, PhDr. Zdence Tomáškové, laureátce Ceny města Opava a Ceny Petra Bezruče, která nás v předloňském roce navždy opustila.

Program zájezdu

8.30: odjezd z Opavy.

10.00–11.00: komentovaná prohlídka Červeného domku v Kostelci na Hané.

11.00–12.30: pauza na oběd.

14.00–15.00: komentována prohlídka Srubu Petra Bezruče v Ostravici.

15.00–16.00: hudební vystoupení folkového písničkáře Milana Vavrečky, drobné pohoštění.

18.00: příjezd do Opavy.

Akce se konala rámci festivalu Bezručova Opava.

**XLIX. SEMINÁŘ ARCHEOLOGŮ Z MUZEÍ A INSTITUCÍ PAMÁTKOVÉ
PÉČE**

PREZENTACE ARCHEOLOGIE V RÁMCI MUZEJNÍCH VÝSTAV A EXPOZIC

1. 6. – 3. 6. 2022, Historická výstavní budova a Müllerův dům

Seminář uspořádala oborová komise muzejních archeologů při Asociaci muzeí a galerií České republiky spolu se Slezským zemským muzeem.

Program

1. 6. 2022

10.00 – 13.00: registrace účastníků.

12.30 – 13.30: porada předsednictva oborové komise.

13.30 – 15.00: zahájení semináře.

- Přivítání účastníků ředitelkou muzea Mgr. Janou Horákovou.
- Zpráva o činnosti oborové komise (Mgr. Jiří Orna).
- Schválení změny Jednacího řádu oborové komise.
- Schválení nových členů komise a jejich zástupců.
- Volby výboru oborové komise na léta 2022–2025.

15.00: Mgr. Lucie Jagošová, DiS., Ph.D. (Masarykova univerzita v Brně): (Skryté) možnosti muzejní pedagogiky při prezentaci archeologie formou muzejních výstav a expozic.

- Diskuse
- PhDr. Jiří Juchelka, Ph.D.: Archeologie ve Slezském zemském muzeu (historie a současnost).

2. 6. 2022

Exkurze pro účastníky semináře:

- Hradisko Kylešovice – raně středověká lokalita,
- Hradec nad Moravicí – polokulturní lokalita,
- Výzkum v Neplachovicích (návštěva na probíhajícím záchranném archeologickém výzkumu eneolitické a mladobronzové osady),
- Hrad Vartnov (Úblo),
- Hrad Cvilín (Krnov).

17.30: společenský večer v prostorách Müllerova domu.

3. 6. 2022

9.00: prohlídka výstav v Historické výstavní budově – Koptské textilie ze sbírky Slezského zemského muzea a Civilizace a barbaři (antická sbírka Slezského zemského muzea ve světle doby laténské, římské a stěhování národů ve Slezsku a na severovýchodní Moravě).

NÁSTIN ODBOJOVÝCH AKTIVIT BÝVALÝCH PŘÍSLUŠNÍKŮ HRANIČÁŘSKÉHO PLUKU 4 V LETECH 1938–1945

5. 5. 2022, Muzeum Bílovec

Přednášející: Bc. Christie Falhauer

O vzpomínkách a pocitech hraničářů, kteří na pevnostech zažili události všeobecné mobilizace v září 1938, a následnou tragédii Mnichovské dohody již bylo napsáno hodně. V pozadí této doby však často i dnes zůstávají jejich další osudy v nesmírně složitých letech nacistické okupace skryty. V rámci přednášky jsme se mohli společně podívat na to, jak se vyvíjely jejich další životní příběhy poté, co byli nuceni nejen opustit své pevnostní objekty, ale také svléknout své vojenské uniformy. S nesmírně zajímavými a mnohdy neznámými osudy vojáků z československého opevnění v období druhé světové války nás blíže seznámila historička pracující v Národním památníku II. světové války.

ŠVÝCARSKÁ DENDROLOGICKÁ SPOLEČNOST

23. 5. 2022, Arboretum Nový Dvůr

Na konci května 2022 zavítali do arboreta v rámci mezinárodní spolupráce členové Švýcarské dendrologické společnosti (Schweizerische Dendrologische Gesellschaft) v čele se svým prezidentem Rogerem Beerem. Kolegové byli úkladně seznámeni s činností arboreta a Slezského zemského muzea, Ing. Miroslav Frank, CSc. poté prezentoval dendrologické vzácnosti pěstované v tomto expozičním areálu.

STÍHÁNÍ VÁLEČNÝCH PROVINILCŮ V ZÁPADNÍM SLEZSKU

13. 9. 2022, Müllerův dům

Přednášející: Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D.

Přednáška pojednala o průběhu soudního stíhání nacistů a kolaborantů v západní části českého Slezska po druhé světové válce. Posluchači se seznámili se systémem retribučního soudnictví a s formami postihování různých kategorií delikventů (účastníci henleinovského povstání, pracovníci gestapa, udavači, dozorcí atd.). Dále byly přiblíženy některé z významných soudních procesů. Pozornost se soustředila také na specifický problém stíhání válečných provinilců na Hlučínsku.

Přednáška byla spojena s prezentací knihy „Mimořádný lidový soud v Opavě a „velká“ retribuce v západním Slezsku 1945–1948“.

LEOPOLD BAUER

15. 9. 2022, býv. obchodní dům Breda & Weinstein, Opava

Přednášející: Prof. PhDr. Pavel Šopák, Ph.D.

Přednáška připravená k zahájení výstavního projektu „3× Leopold Bauer“ při příležitosti 150. výročí narození architekta Leopolda Bauera (1872–1938).

Přednáška byla uspořádána ve spolupráci se statutárním městem Opava.

PO STOPÁCH LEOPOLDA BAUERA

18. 9. 2022, Flemmichova vila, Krnov

Přednášející: Prof. PhDr. Pavel Šopák, Ph.D.

O životě a díle jednoho z nejznámějších rodáků města Krnova, architekta a designéra Leopolda Bauera přednášel Pavel Šopák, Ph.D. Součástí byla komentovaná prohlídka Chlupaczkovy vily a procházka Krnovem kolem dochovaných stavebních realizací Leopolda Bauera.

Akce byla pořádána ve spolupráci s Městským muzeem Krnov

URBANISMUS MĚSTA OPAVY

5. 10. 2022, KUPE

Přednášející: Prof. PhDr. Pavel Šopák, Ph.D.

Město je největší lidské dílo, schránka kolektivní paměti, která přežije i tisíciletí. Opava je městem téměř 800 let. Co stálo za jejím založením? Rostla nahodile nebo na základě sofistikovaných plánů? Které vize spatřily světlo světa a které zůstaly v šuplíku? Urbanismus Opavy představil známý opavský historik umění specializující se na architekturu Slezska.

Akce se uskutečnila v rámci Dne architektury ve spolupráci se Spolkem architektury města.

ČETNICTVO VE SLEZSKU A POČÁTKY ČESKOSLOVENSKÉ STÁTNOSTI

11. 10. 2022, Müllerův dům

Přednášející: Mgr. Ivana Kolářová, Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D.

Přednáška přiblížila úlohu četnického sboru v pohraničním a národnostně smíšeném regionu českého Slezska v letech 1918–1923. Pozornost byla věnována nejen okolnostem převzetí rakousko-uherského četnického sboru do struktur nové republiky, ale především roli četnictva při zajišťování bezpečnosti v komplikovaných politických a sociálních poměrech prvních meziválečných let. Přednáška se soustředila mimo jiné na nasazení četnictva v průběhu pohraničních sporů na Těšínsku a Hlučínsku. Připomenuty byly rovněž významné osobnosti dobové kriminalistiky z řad slezských četníků.

KAREL I. HABSBURSKÝ

27. 10. 2022, Müllerův dům

Přednášející: PhDr. Milan Novák

Přednáška věnovaná osobnosti blahoslaveného Karla I., kterou připravil Dr. Milan Novák, autor biografie a přední znalec posledního českého krále a rakouského císaře.

Přednáška byla uspořádána ve spolupráci se statutárním městem Opava.

SBOR NÁRODNÍ BEZPEČNOSTI VE SLEZSKU

30. 11. 2022, Müllerův dům

Přednášející: Mgr. Lubomír Hlavienka, Ph.D.

Přednáška se věnovala vzniku a prvním letům existence SNB na území ostravské expozitury moravskoslezského Zemského národního výboru. V tomto období musel sbor čelit řadě organizačních i bezpečnostních výzev a na pozadí zároveň probíhal politický boj o ovládnutí bezpečnostního sboru. Přednáška představila organizační genezi sboru, nejvýznamnější bezpečnostní problémy a nastínila i základní kontury politického boje o SNB.

DOPROVODNÉ PROGRAMY

Edukační a doprovodné programy pro návštěvníky z řad široké veřejnosti mají v SZM již dlouholetou tradici. V roce 2022 tomu nebylo jinak a naši muzejní edukátoři a odborní pracovníci připravili níže uvedené edukační a speciální programy.

HISTORICKÁ VÝSTAVNÍ BUDOVA

EDUKAČNÍ PROGRAMY KE STÁLÉ EXPOZICI PŘÍRODA SLEZSKA

- (Ne)obyčejné kameny
- Tajemství kamenů kolem nás
- Tajemství kamene
- Zimou k jaru se zvířátka
- Byli jsme jen čísla
- Žijeme ve středověku
- Zvířecí hrdinové
- Velikonoční edukační program
- Kam běžíš, lištičko?
- Zvířátka a lidé
- O sněhové vločce a medovém perníčku
- Čekání na Vánoce se Sněhulkou
- Od Martina do Tří králů aneb čarovná moc Vánoc

V rámci spolupráce s Charitou Opava jsou pořádány speciální edukační programy pro klienty se specifickými potřebami. Zde je položen důraz na zprostředkování autenticity přírodnin a artefaktů.

LÉTO V MUZEU

Nabídka edukačních programů pro příměstské a jiné tábory během letních prázdnin.

- Koukej, kámen!
- Mizející hmyz
- Léto je tu, rorýsi!

EDUKAČNÍ PROGRAMY K VÝSTAVÁM

- Tajemství koptských látek
19. 3. a 7. 5. 2022
Workshopy organizovány ve spolupráci s Centrem tradičních technologií v Příboře (Muzeum Novojičinska).

NÁRODNÍ PAMÁTNÍK II. SVĚTOVÉ VÁLKY

V roce 2022 byl památník z důvodu rekonstrukce uzavřen. Muzejní edukátorka vykonávala činnost v Historické výstavní budově.

EDUKAČNÍ PROGRAMY

- Život a dílo Petra Bezruče
- Výprava za regionální literaturou
- Pojďte s námi do muzea
- Ozvěny Slezských písní
- Zdenka Tomášková a Ortel samoty
- Muzeum – známé i neznámé
- Lolo a druhové
- Příroda v poezii Petra Bezruče
- Literární vycházka „Po stopách Petra Bezruče“
- Workshop pro češtináře
- Setkání s pohádkami, hádankami a říkadly
- A kniha spatřila světlo světa

EDUKAČNÍ PROGRAMY K VÝSTAVÁM

- Pravěký svět aneb Ve stopách Zdeňka Buriana
- Pravěk očima dětí

EDUKAČNÍ PROGRAMY PRO KLIENTY SE SPECIFICKÝMI POTŘEBAMI V CHARITNÍCH DOMOVECH A DENNÍCH STACIONÁŘÍCH

- Hrdinky (Příběhy významných českých žen) – biblioterapie
- Jarní tradice a březnové pranostiky v české literatuře – přednáška a biblioterapie
- Báječný svět literatury – přednáška a biblioterapie
- Historie a současnost Slezského zemského muzea – přednáška a biblioterapie
- Božena Němcová a její dílo (I. část) – přednáška a biblioterapie
- Božena Němcová a její dílo (II. část) – přednáška a biblioterapie
- Historie ošetrovatelství v Opavě – přednáška a biblioterapie
- Velká Morava a Slované – přednáška a biblioterapie

NÁVŠTĚVNOST

Celková návštěvnost Slezského zemského muzea činila v roce 2022 **58 005** návštěvníků – oproti **49 880** návštěvníkům v roce 2021.⁵

areál	rok	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	celkem
HVB	2021	0	0	0	0	0	0	0	96	1817	1157	911	959	4940
	2022	737	1415	2057	2289	2092	2699	2511	2392	1110	1928	1659	2080	22969
	rozdíl	737	1415	2057	2289	2092	2699	2511	2296	-707	771	748	1121	18029
NPDSV	2021	0	0	0	0	928	1476	2226	2375	2149	1308	534	0	10996
	2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rozdíl	0	0	0	0	-928	-1476	-2226	-2375	-2149	-1308	-534	0	-10996
PPB	2021	0	0	0	0	25	517	142	201	609	128	70	164	1856
	2022	114	146	178	221	136	568	119	89	136	148	219	241	2315
	rozdíl	114	146	178	221	111	51	-23	-112	-473	20	149	77	459
AND	2021	0	0	0	1406	6063	6435	4748	5932	2368	4284	345	2	31583
	2022	140	304	669	1733	9057	3430	3430	4444	1196	4056	289	0	28748
	rozdíl	140	304	669	327	2994	-3005	-1318	-1488	-1172	-228	-56	-2	-2835
AOD	2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2022	0	0	0	0	154	347	669	504	1365	498	0	0	3537
	rozdíl	0	0	0	0	154	347	669	504	1365	498	0	0	3537
SPB	2021	0	0	0	0	18	102	110	111	86	78	0	0	505
	2022	0	0	0	0	25	94	50	78	91	60	38	0	436
	rozdíl	0	0	0	0	7	-8	-60	-33	5	-18	38	0	-69
celkem	2021	0	0	0	1406	7034	8530	7226	8715	7029	6955	1860	1125	49880
	2022	991	1865	2904	4243	11464	7138	6779	7507	3898	6690	2205	2321	58005
	rozdíl	991	1865	2904	2837	4430	-1392	-447	-1208	-3131	-265	345	1196	8125

⁵ NPDSV byl v roce 2022 uzavřen z důvodu rekonstrukce.

NÁVŠTĚVNOST JEDNOTLIVÝCH AREÁLŮ SZM

expoziční areál	počet návštěvníků
Historická výstavní budova	22 969
Národní památník II. světové války	0
Arboretum Nový Dvůr	2 315
Areál čs. opevnění Hlučín-Darkovičky	28 748
Památník Petra Bezruče	3 537
Srub Petra Bezruče	436
Celkem	58 005

NÁVŠTĚVNOST PODLE DRUHU VSTUPNÉHO

vstupné	počet návštěvníků
Celé	17 171
Snížené (vč. rodinného vstupného)	26 542
Zvýšené za speciální služby	0
Neplatící	14 292
Celkem	58 005

NÁVŠTĚVNOST SLEZSKÉ MUZEJNÍ NOCI

expoziční areál	počet návštěvníků
Historická výstavní budova	2 031
Arboretum Nový Dvůr	883
Památník Petra Bezruče	423
Celkem	3 337

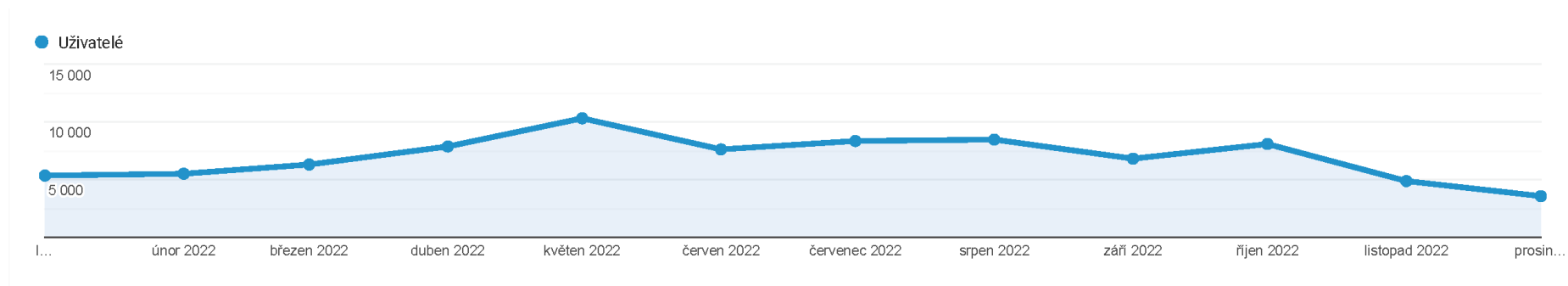
NÁVŠTĚVNOST KULTURNĚ-VÝCHOVNÝCH A VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ

	počet návštěvníků
akce	7 174
přednášky	133
konference	40
Celkem	7 214

NÁVŠTĚVNOST WEBU SZM

SOUHRNNÁ STATISTIKA O NÁVŠTĚVNOSTI WEBOVÝCH STRÁNEK SZM

	Uživatelé	Noví uživatelé	Návštěvy	Počet relací na uživatele	Zobrazení stránek	Počet stránek na 1 relaci	Průměrná doba trvání relace
2022	75 243	75 991	111 628	1,48	351 456	3,15	0:01:58

NÁVŠTĚVNOST WEBOVÝCH STRÁNEK SZM

2022	uživatelé
leden	5 346
únor	5 504
březen	6 303
duben	7 869
květen	10 316
červen	7 618
červenec	8 347
srpen	8 469
září	6 816
říjen	8 084
listopad	4 869
prosinec	3 563
celkem	83 104

GEOGRAFICKÉ URČENÍ NÁVŠTĚVNOSTI WEBOVÝCH STRÁNEK SZM

2022	uživatelé
Česká republika	67 158
USA	3 192
Polská republika	2 262
Velká Británie	1 113
Slovenská republika	900
Spolková republika Německo	509

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

Sbírka SZM je zapsána v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy ČR (dále jen CES) pod číslem ZMO/002-05-07-150002. Informace o ní jsou k dispozici na webových stránkách CES (www.ces.mkcr.cz/) a SZM (www.szm.cz). Sbírku SZM od roku 2013 tvoří 21 oborových částí. Následující tabulky uvádí jejich přehled, stav sbírky a údaje o inventarizaci.

Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů celkem k 31. 12. 2022	624 232
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů zpracovaných v systematické evidenci (katalogizovaných) v elektronické podobě celkem k 31. 12. 2022	291 332
- z toho digitalizovaných v podobě obrazového záznamu	152 525
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů prezentovaných formou on-line katalogu na internetové stránce muzea	3 819
Počet evidenčních čísel přírůstků zapsaných za rok 2022	549
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů vyřazených ze sbírky za rok 2022	0
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů zapůjčených jinému zařízení	869
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů vypůjčených od jiného zařízení	162
Počet inventarizovaných (revidovaných) sbírkových předmětů za rok 2022	145 246

CENTRÁLNÍ EVIDENCE SBÍREK

podsbírka	př. č.	inv. č.	všechny záznamy	celkem evid. č.
9 – archeologická	4 443	38 346	42 835	42 789
5 – botanická	5	189 762	189 818	189 767
24 – další – Národní památník II. sv. války Hrabyně	629	3 933	4 778	4 562
24 – další – dendrologická	1	19 197	19 230	19 198
24 – další – živé dřeviny	1	57	116	58
24 – další – divadelní	331	10 752	15 695	11 083
7 – entomologická	658	4 501	5 304	5 159
11 – etnografická	1 947	24 498	28 875	26 445
21 – fotografie, film, videozáznamy a jiná media	72	22 314	58 584	22 386
1 – geologická	370	10 635	11 730	11 005
10 – historická	1 519	30 712	33 649	32 231
18 – knihy	1 126	21 832	23 231	22 958
24 – další – muzeologická	155	4 802	8 460	4 957
24 – další – muzikologická	53	23 086	27 424	23 139
24 – další – novodobé dějiny	211	37 958	39 567	38 169
13 – numizmatická	4 962	40 241	47 202	45 203
4 – paleontologická	51	17 257	17 384	17 308
19 – písemnosti a tisky	6 050	46 486	57 618	52 536
24 – další – sbírka Slezského ústavu	22	2 282	2 578	2 304
15 – výtvarné umění	285	37 302	39 233	37 587
8 – zoologická	192	15 196	16 325	15 388
celkem	23 083	601 149	689 636	624 232

PŘEDMĚTY V POMOCNÉ EVIDENCI

V pomocné evidenci jsou uchovávány předměty a pomocný materiál, který přímo nezhodnocuje podsbírku, je ale důležitý například pro budoucí odborné zpracování či pro prezentační či studijní účely. V minulosti byly do pomocné evidence zapsány velké konvoluty předmětů, u nichž bylo předpokládáno, že je není možné v dostatečné kvalitě odborně zpracovat v systematické evidenci do zákonem stanovené lhůty dvou let od zápisu do chronologické evidence. V SZM má zřízenou pomocnou evidenci několik podsbírek a v současné době se nerozšiřuje.

podsbírka	počáteční stav	přibylo	konečný stav
entomologická	14 179	0	14 179
geologická	2850	0	2850
divadelní	59	0	59
historická	8 251	0	8 251
muzeologická	8 369	0	8 369
muzikologická	838	0	838
numizmatická	2 566	0	2 566
výtvarné umění	82 157	0	82 157
celkem	119 269	0	119 269

DIGITÁLNÍ DOKUMENTACE PODSBÍRKY

Digitalizace za rok 2022				
podsbírka	ÚPLNÁ DIGITALIZACE		evidence II. stupně	
			ČÁSTEČNÁ DIGITALIZACE	
	inv. č.	j.	inv. č.	j.
archeologická	1 058	1 767	0	0
botanická	374	374	697	697
Nár. památník II. svět. války	580	580	0	0
dendrologická	0	0	0	0
divadelní	66	479	845	845
entomologická	0	0	0	0
etnografická	87	1 142	0	0
fotografie, filmy...	0	0	0	0
geologická	0	0	172	172
historická	972	1 003	1 002	1 004
muzeologická	121	240	29	124
muzikologická	68	624	1	26
novodobé dějiny	105	129	0	0
numismatická	300	300	978	1 057
paleontologická	51	63	0	0
písemnosti a tisky	1 024	1 025	415	415
sbírka Slezského ústavu	0	0	0	0
výtvarné umění	1 232	1 232	637	637
zoologie	120	120	0	0
živé dřeviny	0	0	0	0
celkem	6 158	9 078	4 776	4 977

Celkový stav digitalizace				
podsbírka	ÚPLNÁ DIGITALIZACE		evidence II. stupně	
			ČÁSTEČNÁ DIGITALIZACE	
	inv. č.	j.	inv. č.	j.
archeologická	15 035	19 704	45 923	100 640
botanická	15 483	15 483	28 304	28 304
Nár. památník II. svět. války	4 510	4 838	9 960	11 078
dendrologická	4 771	4 771	19 197	19 197
divadelní	6 597	12 882	4 204	27 522
entomologická	302	302	2 386	41 583
etnografická	17 312	25 919	3 445	7 637
fotografie, filmy...	18 991	46 224	0	0
geologická	594	594	11 003	13 043
historická	14 368	21 671	16 130	30 084
muzeologická	2 152	7 548	3 645	4 736
muzikologická	2 685	13 847	10 114	38 415
novodobé dějiny	7 758	10 770	32 046	42 241
numismatická	13 145	13 166	28 486	29 200
paleontologická	335	1 052	17 309	55 867
písemnosti a tisky	7 786	8 647	29 765	31 493
sbírka Slezského ústavu	1 186	15 391	2 261	3 133
výtvarné umění	18 302	18 302	13 740	13 740
zoologie	1 213	1 213	13 356	203 716
živé dřeviny	0	0	58	58
celkem	152 525	242 324	291 332	701 687

INVENTARIZACE

podsbírka	j.	zpracoval
archeologická	35 591	PhDr. J. Juchelka, Ph.D.
botanická	11 505	Mgr. L. Číhal, Ph.D.
dendrologická	1 229	Mgr. M. Rigauxová
divadelní	2 351	Mgr. S. Pracná, Ph.D.
entomologická	47 151	RNDr. J. Roháček, CSc.
etnografická	3 893	PhDr. M. Suchánková
fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média	2 548	Bc. L. Wunsch
geologická	1 352	Mgr. L. Jarošová, Ph.D.
historická	2 901	PhDr. O. Haničák
knihy	0	X
muzeologická	886	Mgr. I. Kolářová
muzikologická	1 142	Mgr. M. Haničáková, Ph.D.
novodobé dějiny	4 526	Mgr. O. Kolář, Ph.D.
numizmatická	0	X
paleontologická	0	X
Nár. památník II. svět. války	860	Mgr. J. Horáková
písemnosti a tisky	16 392	Mgr. M. Szturcová, Ph.D.
sbírka Slezského ústavu	926	Mgr. O. Kolář, Ph.D.
výtvarné umění	0	X
zoologická	11 993	Mgr. M. Gajdošík, Ph.D.
živé dřeviny	0	X
celkem	145 246	

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Jedná se o preparaci a repreparaci, konzervaci a rekonzervaci a restaurování sbírkových předmětů buď vlastními odbornými pracovníky z Oddělení ochrany sbírkových předmětů (OOSP) a kurátory (přírodovědci – preparace), anebo externími specialisty.

Celkový počet ošetřených předmětů za rok 2022	
konzervované sbírkové předměty	1 412
z toho vlastní kapacitou	1 412
zrestaurované sbírkové předměty	93
z toho vlastní kapacitou	91
preparované sbírkové předměty	2 823
z toho vlastní kapacitou	2 822
celkem	4 328

PREPARACE PRACOVNÍKY PŘÍRODOVĚDNÝCH PRACOVÍŠŤ

podsbírka	j.	ošetřil
botanická	50	Mgr. L. Číhal, Ph.D.
dendrologická	50	Mgr. M. Rigauxová
entomologická	2 673	RNDr. J. Roháček, Ph.D.
celkem	2 773	

KONZERVACE NA ODDĚLENÍ ARCHEOLOGIE

podsbírka	j.	ošetřil
archeologická	1 281	Mgr. O. Klápa
celkem	1 281	

ODDĚLENÍ OCHRANY SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ

Počet konzervovaných/restaurovaných předmětů			
vlastní kapacitou			
podsbírka	inv.č./přír.č.	j.	druh činnosti
archeologická	80	85	konzervace
	30	30	restaurování
etnografická	11	11	konzervace
	3	3	restaurování
historická	2	2	konzervace
	4	4	restaurování
numismatická	1	1	konzervace
výtvarné umění	26	26	konzervace
	53	53	restaurování
dodavatelsky			
výtvarné umění	4	4	konzervace
	1	1	restaurování
	1	1	restaurování (ISO/D)
Historická	1	1	restaurování (ISO/D)
Počet preparovaných předmětů			
vlastní kapacitou			
zoologická	přírůstky	47	preparace
	2	2	konzervace
dodavatelsky			
zoologická	1	1	preparace (ISO/D)

BADATELSKÉ VYUŽITÍ SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ

Reálných badatelských návštěv přímo na pracovištích SZM se uskutečnilo v roce 2022 celkem **248**.

PÉČE O KNIHOVNÍ FOND

Knihovna SZM sídlí od roku 2012 v rekonstruované budově Janottovy vily jako samostatné pracoviště SZM v Opavě. Knihovna spravuje knihovní fond, jehož součástí je také správa sbírkového fondu silesiak a starých tisků (viz sbírkotvorná činnost).

Knihovna SZM spolupracuje na digitalizaci fondu s Moravskoslezskou vědeckou knihovnou. Takto zdigitalizované dokumenty jsou přístupné na webových stránkách digitální knihovny Kramerius, která slouží pro zpřístupnění kulturního dědictví v digitální podobě.

Evidenční číslo knihovny evidované dle knihovního zákona č. 257/2001 Sb.: **5787/2003**.

Počet knihovních jednotek	301 972
Roční přírůstek v knihovních jednotkách	571
Počet evidovaných návštěv knihovny ve sledovaném roce	1 088
z toho zaměstnanců muzea a galerie	662
Počet registrovaných uživatelů knihovny	297
Počet výpůjček celkem	3 341
z toho absenčních výpůjček	1 174
Počet svazků půjčených jiným knihovnám (MVS)	210
Počet svazků půjčených jinými knihovnami (MVS)	40
Výdaje na knižní fond v tis. Kč	64,349
Počet zaměstnanců knihovny (přepočtený stav)	7,0
z toho odborných knihovníků	4,8

VĚDA A VÝZKUM

Jako vědecko-výzkumná organizace se Slezské zemské muzeum podílí na základním a aplikovaném výzkumu v oblasti přírodních i společenských věd. Výzkum je realizován s podporou interních a externích grantů.

DLOUHODOBÁ KONCEPCE ROZVOJE VÝZKUMNÉ ORGANIZACE

1. SHRUTÍ ČINNOSTI VO SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM V ROCE 2022

1.1 CELKOVÝ SOUHRN

V roce 2022 výzkumná organizace (dále jen VO) pokračovala v řešení výzkumných úkolů stanovených v Dlouhodobé koncepci rozvoje výzkumné organizace na léta 2019–2023 za podpory IP DKRVO a to v rámci čtyř oblastí výzkumu (1. Sbírka SZM, 2. Městská společnost, 3. Krajina, 4. Entomologie). I tento rok byl však průběh řešení výzkumných cílů poznamenán negativními důsledky doznívající covidové pandemie a nově také mnohostranné krize vyvolané válkou na Ukrajině. Také vyšší nemocnost zaměstnanců (včetně řešitelů výzkumu) a opoždování vydávání odborných časopisů se projevilo ve zpoždění řešení výzkumných cílů a přípravy a uplatňování výsledků. I přes tato omezení byla snaha dále posunout rozvoj VO – proto byly na jaře 2022 podány čtyři přihlášky výzkumných projektů do nové grantové soutěže programu Národní a kulturní identity (NAKI III).

Kvůli výše uvedeným limitům bylo letos v rámci IP DKRVO uplatněno zatím jen 24 výsledků (1 x Ekrit+B, 3 x B, 1 x C, 4 x Jimp, 2 x Jsc, 13 x Jost). Z dosažených výsledků je třeba vyzdvihnout 4 monografické publikace (včetně 1 katalogu k výstavě), 1 studii v IF časopisu v ranku Q1 a 1 další v ranku Q2. Kromě toho Slezské zemské muzeum uplatnilo ještě 13 dalších výsledků (1 x B, 1 x C, 5 x Jost, 6 x D) z výzkumu provedeného mimo podporu IP DKRVO, včetně 1 knižní monografie.

Odborní pracovníci VO dále participovali na řešení jednoho projektu programu Národní a kulturní identity (NAKI II): Literární obraz regionu 1918–2018 (severovýchodní Morava a české Slezsko), osobnosti, události, instituce, místa, texty (DG20P02OVV020). Hlavními výsledky tohoto projektu jsou Literární mapa Ostravy 1918–2018 (místa, události, osobnosti, instituce, texty) a Literární slovník severovýchodní Moravy a českého Slezska 1918–2018.

V roce 2022 začalo řešení tříletého projektu GA ČR č. 22-05263S s názvem Transformace Slezska 1945–1948, na kterém Slezské zemské muzeum spolupracuje s Etnologickým ústavem AV ČR. První výsledky tohoto projektu jsou již připraveny a budou uplatněny v roce 2023.

1.2 NAPLŇOVÁNÍ CELKOVÉHO CÍLE KONCEPCE

V souladu s celkovým cílem koncepce VO, tedy umožnit (především kvalitativní) rozvoj výzkumné organizace a jeho dlouhodobou udržitelnost, VO pokračuje v záměru zintenzivnit (i přes současné postcovidové a krizové problémy) a pokud možno také rozšířit spolupráci s dalšími VO (zejména akademickými pracovišti) u nás i v zahraničí. Letos bylo nutno nahradit výpadky způsobené protiepidemickými opatřeními v letech 2020 a 2021, a to zejména pokud jde o výzkum v zahraničí. Proto byly rozšířeny terénní práce

entomologů na Slovensku a uskutečněny odložené badatelské návštěvy a studijní pobyty řešitelů v zahraničních institucích. Interdisciplinární výzkum pokračoval nejen v rámci projektů NAKI a GAČR, ale i v rámci cílů stanovených v Koncepci. Pokračovalo také vzdělávání výzkumných pracovníků (viz cíl 1.3 koncepce), a to formou pobytů ve spolupracujících institucích a formou účasti na mezinárodních konferencích s cílem získat a aplikovat nejnovější poznatky v oborech zastoupených ve VO.

Aktivní účastí v projektech NAKI jsou průběžně naplňovány cíle 1.f a 1.g Celkového cíle koncepce VO.

V rámci výzkumu podporovaném IP DKRVO zároveň dochází k plnění cílů 1.a–1.e (viz níže).

1.3 AKTIVITY ORGANIZACE

Vlastní nezávislý výzkum VO byl realizován z největší části za podpory IP DKRVO a v rámci NAKI a GAČR projektů (podrobnosti jsou uvedeny dále). Někteří výzkumní pracovníci však připravili a uplatnili ještě další (především publikační) výsledky, které byly financované z jiných veřejných zdrojů, z institucionálního rozpočtu nebo i bez jakékoli finanční podpory (viz publikační činnost).

1.4 PODMÍNKY A PŘEDPOKLADY VO

Systematické podpora IP DKRVO výrazně přispívá ke zlepšování podmínek výzkumu ve VO, především k jeho technické modernizaci (např. georadar, dron, terénní vozidlo, transfokální stereomikroskop, velkoformátový a 3D skener, 3D tiskárna). Nové technické vybavení přispívá nejen ke zkvalitnění vlastního výzkumu, ale také k lepší prezentační úrovni publikačních výsledků, které pak lze lépe uplatnit v renomovaných časopisech, jakož i k zvýšení technické a estetické úrovni výstav.

Je třeba opět zdůraznit, že muzeum je sice multioborová paměťová instituce, ale její poddimenzovaný personální stav neumožňuje provádět výzkum ve větších týmech. Jednotlivé obory jsou ve VO totiž obvykle zastoupeny jen jedním odborným pracovníkem. Výjimkou je Oddělení historického výzkumu, kde se v posledních letech konstituuje tým historiků moderních dějin. Z tohoto důvodu je nutno často řešit výzkumné cíle ve spolupráci s jinými VO a externími specialisty (včetně zahraničních). V celé řadě oborů je tato spolupráce dnes nezbytná, protože muzeum nemá a nemůže provozovat technologicky náročné laboratoře, a to jak z finančních, tak z personálních důvodů. Spolupráce pak probíhá jednak formou spoluúčasti na výzkumných projektech (NAKI, GAČR) řešených více institucemi, ale v neposlední řadě i jako přímá osobní spolupráce s cizími specialisty, což pak vede ke zvyšování podílu spoluautorských nebo multiautorských výsledků. Očekáváme, že tento podíl se bude zvyšovat i v dalších letech.

1.5 MEZINÁRODNÍ VÝZKUMNÁ SPOLUPRÁCE VO

VO v roce 2022 participovala na projektu Visegrád Fund č. 22030354 Post-WWII Migration Flows in the V4 States in the Context of Propaganda Studies, jehož hlavním příjemcem je Slovenská akadémia vied. V rámci projektu se 21. ledna 2022 uskutečnila konference Propaganda Studies: Propaganda Analysis in Historical Research (Theoretical and Methodological Foundations of Historical Research). Nově byla dokončena

a elektronicky publikována kolektivní monografie *Post-WWII Migration in the V4 Countries: Propaganda Analysis of Central European Migration Flows*.

Spolupráce s institucemi státní ochrany přírody na Slovensku pokračovala i v roce 2022. Byla zaměřena na výzkum biodiverzity dvoukřídlého hmyzu v Národním parku Muránska planina a Chráněné krajinné oblasti Cerová vrchovina s aplikačním přesahem do ochrany přírody v těchto oblastech. V roce 2022 byla změřena především na práce v terénu s cílem dohnat ztráty způsobené proticovidovými omezeními v roce 2020 (částečně i 2021); proto terénní výzkum probíhal současně na 4 lokalitách.

1.6 NÁRODNÍ VÝZKUMNÁ SPOLUPRÁCE S JINÝMI VO

V roce 2022 pokračovala intenzivní výzkumná spolupráce především s akademickým sektorem. Nejdůležitější byla spolupráce s tuzemskými institucemi na řešení projektů NAKI (Univerzita Karlova v Praze, Akademie věd ČR, Slezská univerzita v Opavě, výzkumný ústav ACCENDO, Ostravská univerzita, Muzeum Těšínska, Knihovna města Ostravy atd.). Z dříve ukončených projektů bylo v roce 2022 uplatněno ještě několik výsledků. Ve spolupráci s některými výše uvedenými VO byly v minulém roce připraveny a podány přihlášky čtyř projektů do soutěže v rámci NAKI III, žádný z nich však nebyl vybrán k realizaci. Archeologický výzkum (oblast 3. Krajina) byl díky spolupráci s Armádou ČR, Masarykovou univerzitou v Brně a Ostravskou univerzitou rozšířen na interdisciplinární výzkum historie II. světové války, který využívá metody historie, archeologie, antropologie a dalších přírodních věd. Nově začala spolupráce s Etnologickým ústavem AV ČR v rámci řešení projektu GAČR (2022–2024). Instituce také uzavřela smlouvu o spolupráci s Historickým ústavem AV ČR.

Úzká spolupráce s Ostravskou univerzitou a Masarykovou univerzitou v Brně probíhá také v oblasti přírodních věd (v rámci IP DKRVO), a to nejen formou zakázek analýz (např. na zpracování molekulárních dat z dodaných vzorků hmyzu), ale i spoluautorským zpracováním výsledků a jejich publikováním.

Na základě úzké spolupráce se Statutárním městem Opava, Opavskou kulturní organizací, Slezskou univerzitou v Opavě, Národním památkovým ústavem, Zemským archivem v Opavě a Slezským divadlem v Opavě byla připravena a letos vydána knižní publikace *Opavský kongres 1820 a politika Svaté aliance mezi časy*.

1.7 UŽIVATELÉ VÝSLEDKŮ APLIKOVANÉHO VÝZKUMU VO

Podíl aplikovaného výzkumu zahrnoval v roce 2022 výsledky NAKI II projektu DG20P02OVV020. Dobíhala výstava „Literární paměť regionu 1918–2018 (texty, osobnosti, místa)“ a muzeum participovalo také na přípravě Literárního slovníku severovýchodní Moravy a českého Slezska 1918–2018.

Výsledkem aplikovaného výzkumu byla rovněž výstava (Ekrit) *Obrázky malované na skle*, která se uskutečnila v Opavě (1. 7. 2022–28. 2. 2023) v rámci IP DKRVO. Výstava byla doplněna knižním katalogem.

Výsledky aplikovaného výzkumu budou využity pro potřeby středních a vysokých škol, regionálních muzeí, archivů a výzkumných pracovišť.

V rámci projektu NAKI II (DG18P02OVV047) byly připraveny mapy (20) s odborným obsahem, které slouží k predikci výskytu ohrožených druhů rostlin. Jejich certifikace je v řešení od roku 2021, proto tento výsledek zatím nemohl být uplatněn. Tyto odborné mapy jsou určeny pro potřeby orgánů státní ochrany přírody.

V rámci certifikačního řízení proběhly oponentury metodiky „Monitorování vlivu znečišťujících látek ovzduší na sbírkové předměty umístěné v pevnostních objektech v ČR“ připravené v rámci oblasti 1. Sbírka SZM (IP DKRVO) na jejichž základě byla metodika přepracována. Po certifikaci bude metodika uplatněna v roce 2023. Metodika je určena k využití v institucích prezentujících objekty pevnostní linie Československého opevnění z let 1935–1938.

Dosud není dořešena certifikace metodiky „Lubomír Mudroň, Nikolaj Savický, Pavel Hlubeček, Jana Horáková, Pavel Petr, Martin Polášek (2018): Metodika pro výběr a aplikaci osvětlovací techniky v rámci muzeí a galerií. 49 s., ISBN 978-80-7028-503-9“, přestože je již muzeích, galeriích a dalších institucích využívána.

V rámci mezinárodního projektu Visegrád Fund č. 22030354 Post–WWII Migration Flows in the V4 States in the Context of Propaganda Studies se 21. ledna 2022 se za organizační účasti muzea uskutečnila konference Propaganda Studies: Propaganda Analysis in Historical Research (Theoretical and Methodological Foundations of Historical Research). Konference sloužila k výměně poznatků mezi pracovníky výzkumných a vzdělávacích institucí ze zemí střední Evropy.

1.8 POPULARIZACE, LIDSKÉ ZDROJE A DALŠÍ SPECIFICKÉ VÝZKUMNÉ AKTIVITY VO

Přednášková činnost byla v roce 2022 sice ještě částečně utlumena v důsledku dozvuků pandemie COVID–19 ale v druhém pololetí se uskutečnilo několik přednášek a komentovaných exkurzí pro veřejnost. Dále byla realizována celá řada rozhovorů médiím, zejména v souvislosti s výstavní a výzkumnou činností VO. Výsledky výzkumu jsou popularizovány na webových stránkách VO a rovněž na internetových platformách grantových projektů, kterých se muzeum zúčastnilo.

2. PLNĚNÍ CÍLŮ KONCEPCE V ROCE 2022 A DOSAŽENÉ VÝSLEDKY

2.1 SHRUTÍ PLNĚNÍ CÍLŮ V ROCE 2022

Je nutné připomenout, že plnění cílů výzkumu definované pro jednotlivé oblasti (1. Sbírka SZM, 2. Městská společnost, 3. Krajina, 4. Entomologie) včetně přípravy a uplatňování publikačních výsledků ovlivnily i v roce 2022 důsledky protipandemických opatření v letech 2020 a 2021. Výpadky terénního výzkumu a výzkumných cest z těchto let byly proto nahrazovány až v roce 2022, takže získané údaje mohly být zpracovány do publikační podoby až v druhé polovině daného roku. Řada připravených výsledků nebyla uplatněna jen proto, že odborné časopisy se v letech 2020–2021 dostaly do skluzu, takže do nich submitované články vycházejí se značným zpožděním. Negativně se projevila také dlouhodobá nemocnost a hospitalizace některých řešitelů a jejich spolupracovníků. S každým dalším rokem Koncepce se ukazuje, že fixní naplánování témat kontrolovatelných cílů a výsledků je stále více zatěžující a limitující jak pro vlastní výzkum, který je neflexibilní a málo operativní, tak pro přípravu publikačních výsledků. Celková produkce výsledků z výzkumu podporovaného IP DKRVO byla proto v roce 2022 nižší než bylo v Konceptu naplánováno a to i přesto, že byly uplatněny některé výsledky z let minulých (2020–2021). Celkem bylo za přímé podpory IP DKRVO (k 14. 12. 2022) uplatněno 24 výsledků (1 x Ekrit+B, 3 x B, 1 x C, 4 x Jimp, 2 x Jsc, 13 x Jost). Neblahou skutečností však je, že 17 výsledků (1 x NmetC, 2 x B, 3 x Jimp, 11 x Jost) plánovaných na léta 2019–2022 zůstalo dosud neuplatněných, přičemž většina z nich je ještě ve stádiu

přípravy rukopisu. Kvalita publikačních výsledků zůstává poměrně dobrá, vedle publikací monografických (B) je možno zmínit pár studií uplatněných v renomovaných IF časopisech (ranku Q1 nebo Q2).

Je třeba zdůraznit, že ke zdržení dokončování a uplatňování publikačních výsledků došlo vždy z objektivních důvodů, které jsou uvedeny níže i v soupisu publikační činnosti (neuplatněné výsledky).

Nutno upozornit na fakt, že v oblasti 3. Krajina bylo v roce 2022 zahájeno ještě řešení dílčího cíle 3.1. Výzkum antropogenních změn v krajině Slezska a severní Moravy (důsledky těžby a dalších vlivů člověka na krajinu, vývoj šíření nepůvodních druhů rostlin a živočichů, změny biotopů). Naopak, v oblasti 1. Sbírky již nepokračuje řešení dílčího cíle 1.2. Výzkum vlivu znečišťujících látek ovzduší na sbírkové předměty umístěné v pevnostních objektech Slezského zemského muzea, které skončilo v roce 2021.

Další výsledky výzkumu byly uplatněny VO v rámci řešení projektů NAKI (jsou uvedeny samostatně ve výročních zprávách celkem tří NAKI projektů) a rovněž tak výsledky z výzkumu bez přímé podpory SR VaV, které jsou uvedeny v publikační činnosti. Zde jde o celkem 13 dalších výsledků (1 x B, 1 x C, 5 x Jost, 5 x D) uplatněných v roce 2022.

2.2 PLNĚNÍ DÍLČÍCH CÍLŮ PODLE JEDNOTLIVÝCH OBLASTÍ

OBLAST 1. SBÍRKA SZM

Plnění dílčího výzkumného cíle 1.1. bylo v roce 2022 poznamenáno nutností dokončit výzkum v regionech nerealizovaný v letech 2020–2021 kvůli protipandemickým opatřením a rovněž úmrtím Mgr. Kamila Rodana, Ph.D., jehož úkoly plánované na rok 2022 musel převzít nový pracovník. Tím došlo ke zdržení přípravy plánovaných výsledků toho dílčího cíle (viz níže). V rámci dílčího cíle 1.2., který v roce 2022 již nepokračoval, zůstává nedořešená problematika certifikace připravené metodiky, takže ani tento výsledek nemohl být dosud uplatněn. Uspokojivě byl řešen dílčí cíl 1.3., kde došlo ke zpoždění uplatnění jen u jednoho plánovaného Jost výsledku.

Dílčí cíl 1.1. Zpracování kritických edic pozůstalostí významných vědeckých pracovníků Jana Rohela, Antonína Satkeho a Drahomíra Šajgara, výzkum dějin muzejnictví ve Slezsku

Etapa dílčího cíle pro rok 2022 nebyla splněna, protože se nepodařilo dokončit a uplatnit ani jeden z obou plánovaných výsledků druhu B (viz kontrolovatelné cíle 1.1.1 a 1.1.2. níže). Oba výsledky jsou však rozpracované a budou uplatněny v roce 2023.

Dílčí cíl 1.2. Výzkum vlivu znečišťujících látek ovzduší na sbírkové předměty umístěné v pevnostních objektech Slezského zemského muzea

Etapa 2021: Tento dílčí cíl sice skončil již etapou 2021, ale v ní naplánovaná metodika Monitorování vlivu znečišťujících látek ovzduší na sbírkové předměty umístěné v pevnostních objektech v ČR dosud nebyla uplatněna z důvodu nedokončené certifikace. Zdržení nastalo kvůli nutnosti přepracovat a doplnit některé části metodiky po připomínkách oponentů. Výsledek bude proto možno uplatnit až v roce 2023.

Etapa 2020: Rukopis Jost výsledku z roku 2020 zpožděného kvůli nedokončeným analýzám byl dokončen a submitován až v roce 2022. Je v recenzním řízení a měl by být uplatněn v roce 2023.

Dílčí cíl 1.3. Zmapování duchovního a kulturního života regionu na podkladě literárních, fotografických a uměleckohistorických pramenů ze sbírky Slezského zemského muzea

Etapa dílčího cíle pro rok 2022 byla z větší části splněna: výsledky kontrolovatelných cílů 1.3.2, 1.3.3. a 1.3.4. byly uplatněny. Téma kontrolovatelného cíle 1.3.3. „Zpracování estetických aspektů prezentace výtvarného umění kolem roku 1900“ (výsledek Jost) bylo totiž zpracováno v rámci monografie (B) „Šopák P. 2022: Leopold Bauer (1872–1938): morfologie moderny“. Pouze jedna plánovaná studie (Jost) „Hradilová D.: Koptské textilie Slezského zemského muzea“ připravená místo původního tématu (Kachle s figurálními motivy ze sbírky Slezského zemského muzea), nebyla dokončena kvůli stěhování depozitáře uměleckohistorického pracoviště ve druhé polovině roku 2022 (viz níže kontrolovatelný cíl 1.3.1).

Etapy 2021 a 2020: Byly dokončeny uplatněním obou zpožděných výsledků, viz „Dragonová M. Szturcová M. 2022: Osobní fondy spisovatelek v Památníku Petra Bezruče Slezského zemského muzea“ a „Dragonová M. Szturcová M. 2022: Duchovní život moravskoslezského regionu na příkladu osobností ze sbírek Památníku Petra Bezruče: František Němec, Zdislav Škrabal, Josef Veselý“.

OBLAST 2. MĚSTSKÁ SPOLEČNOST

Zatímco řešení dílčího výzkumného cíle 2.2. pokračovalo uspokojivě, neboť byly splněny cíle etapy 2022 i etapy 2021), u cíle 2.1. došlo k dalšímu časového propadu přípravy plánovaných výsledků a to v důsledku dlouhodobé nemocnosti řešitelky Soni Králové. Z tohoto důvodu nebyl dokončen rukopis výsledku plánovaného na rok 2022 (Analýza kovových nálezů z výzkumu Müllerova domu v Opavě) ani rukopisy předcházejících studií plánovaných na léta 2019–2021.

Dílčí cíl 2.1 Výzkum architektury a urbanismu Opavy a Ostravy, archeologický výzkum počátků města Opavy

Etapa dílčího cíle pro rok 2022 nebyla splněna. Kvůli dlouhodobé pracovní neschopnosti řešitelky nebyl rukopis Jost studie plánované na rok 2022 dokončen.

Etapy 2019, 2020, 2021: Výsledky typu Jost S. Králové, viz „Počátky a rozvoj města Opavy ve 13. a 14. století ve světle archeologických nálezů z Müllerova domu“ (plánovaný na rok 2019), dále „Zástavba středověké a raně novověké Opavy ve světle archeologických nálezů z Müllerova domu“ (plánovaný na rok 2020), ani „Zpracování středověké glazované keramiky“ (plánovaný na rok 2021), jejichž publikování bylo předpokládáno v roce 2022, nebyly dosud uplatněny. Rukopisy těchto studií nebyly dokončeny pro dlouhodobou nemoc řešitelky.

Dílčí cíl 2.2. Výzkum městské kultury a každodennosti ve Slezsku ve 20. století doplněný o výzkum dopadů válečných konfliktů na městskou společnost

Etapa dílčího cíle pro rok 2022 byla v podstatě splněna. Hlavní výsledek (knižní publikace „Haničáková M., Haničák O.: Jan a Miloš: Paměti dvou generací opavské rodiny Čeledových“) a 2 studie v Jost byly uplatněny; 1 další plánovaný výsledek je v tisku a vyjde v roce 2023. Navíc byla připravena a uplatněna monografie (B) „Hlavienka L., Kolář O. 2022: Sbor národní bezpečnosti ve Slezsku“ a jeho podíl na řešení poválečných problémů regionu 1945–1948.

Etapu 2021: Byla splněna uplatněním (kvůli zdržení vydávání časopisů a knih) dvou výsledků: (1) „Haničák O., Šíl J., Valeček M. 2022: Historical Sources for Congress of Troppau in 1820 in Collections of Regional Memory Institutions“ (C) a (2) „Pracná S. 2022: Německojazyčné divadelní společnosti ve Slezsku na počátku 20. století“ (Jost).

OBLAST 3. KRAJINA

3.1. Výzkum antropogenních změn v krajině Slezska a severní Moravy (důsledky těžby a dalších vlivů člověka na krajinu, vývoj šíření nepůvodních druhů rostlin a živočichů, změny biotopů)

Etapu dílčího cíle pro rok 2022 byla splněna jen částečně. Kontrolovatelný cíl 3.1.2. byl splněn beze zbytku, avšak ostatní dva cíle splněny nebyly (viz kontrolovatelné cíle níže), jednak kvůli prodloužení terénního výzkumu (3.1.1), jednak pro dlouhodobou pracovní neschopnost řešitele (1.1.3).

Dílčí cíl 3.2. Mapování lokalit II. světové války v českém Slezsku na podkladě archeologicko-historického výzkumu

Etapu dílčího cíle pro rok 2022 byla splněna, oba plánované výsledky byly uplatněny.

Etapu 2021. Protože loni vykázaný výsledek (Juchelka J., 2021: Dokumentace demolované kabelové komory KK4/OP/B v Opavě-Kateřinkách) nebyl uznán kvůli formě nálezové zprávy, byl připraven další výsledek, viz „Juchelka J. et al.: Identifikace doposud patrných dokladů ostravsko-opavské operace na příkladu situace v okolí Stříbrného jezera v Kateřinkách u Opavy“, který byl uplatněn koncem roku 2022. Tím byla etapa 2021 tohoto cíle splněna.

OBLAST 4. ENTOMOLOGIE

Dílčí cíl 4.1. Taxonomie, fylogeneze, rozšíření a bionomie dvoukřídlých (Diptera)

Etapu dílčího cíle pro rok 2022 byla splněna jen částečně, protože se nepodařilo uplatnit všechny výsledky plánované na tento rok, z nichž u dvou (1x Jimp, 1x Jost) se nepodařilo dokončit a submitovat rukopis a to kvůli rozšíření obsahu nebo spoluautorským komplikacím při přípravě rukopisu. Navíc ale byly uplatněny 4 výsledky (1 x Jimp, 2 x Jsc, 1 x Jost), které byly připraveny z navazujícího výzkumu, který spadá pod tento dílčí cíl.

Etapu 2021: Rozsáhlá Jimp studie „Ševčík et al.: Giant Planetella gall midges in Europe (Diptera: Cecidomyiidae): Taxonomy, molecular phylogeny and host specificity“ nebyla stále ještě dokončena, protože byla rozšířena o další nové druhy objevené při výzkumu na Slovensku v roce 2022 a bylo nutno provést revizi typových materiálů v zahraničních muzeích, což bylo časově náročné. Rukopis by mohl být dokončen a předložen do tisku (časopis Insects) v první polovině roku 2023.

2.3 PLNĚNÍ KONTROLOVATELNÝCH CÍLŮ A PLÁNOVANÝCH VÝSLEDKŮ KONCEPCE V R. 2022

OBLAST 1. SBÍRKA SZM

Kontrolovatelný cíl 1.1.1. Příprava a vydání publikace o dějinách muzeí ve Slezsku

Cíl nebyl splněn. Rukopis monografie „Šopák P.: Muzea českého Slezska“ se nepodařilo dokončit, protože kvůli protipandemickým opatřením (v letech 2020 a 2021) bylo možno zrealizovat výzkum v regionech až v roce 2022. Knižní publikace bude proto vydána až v roce 2023.

Kontrolovatelný cíl 1.1.2. Příprava a vydání kritické edice korespondence folkloristy Antonína Satkeho s katolickými duchovními

Cíl nebyl dosud splněn. Kritická edice výše uvedené korespondence Antonína Satkeho nebyla připravena k vydání, protože tento úkol převzal po zemřelém řešiteli Mgr. Kamilu Rodanovi, Ph.D. († 31. 10. 2021) nový historik, Mgr. Lubomír Hlavienka, Ph.D., který se musel do pro něj neznámé problematiky nejprve zapracovat a edici bude schopen dokončit až v roce 2023.

Kontrolovatelný cíl 1.3.1. Odborné zpracování středověkých kachlů s figurálními motivy ve sbírce Slezského zemského muzea

Téma cíle muselo být změněno, protože řešitelka, která nahradila Mgr. Martina Janáka, není specialista na tuto problematiku. Nový kontrolovatelný cíl je „Odborné zpracování koptských textilií ve sbírce Slezského zemského muzea“, přičemž připravovaný výsledek bude odpovídat rozsahem a kvalitou výsledku původně plánovanému. Nový cíl však nebyl zatím splněn, protože dokončení rukopisu výsledku „Hradilová D.: Koptské textilie Slezského zemského muzea“ zdrželo urgentní stěhování celého depozitáře umělecko-historického pracoviště ve druhé polovině roku 2022. Předpokládá se uplatnění výsledku v roce 2023.

Kontrolovatelný cíl 1.3.2. Zpracování obrázků malovaných na skle ze sbírky Slezského zemského muzea

Cíl byl beze zbytku splněn. Výsledky, tj. výstava (Ekrit) „Obrázky malované na skle“ s knižním katalogem „Kafka L., Suchánková M. 2022: Obrázky malované na skle ze sbírek Slezského zemského muzea“, byly uplatněny.

Kontrolovatelný cíl 1.3.3. Zpracování estetických aspektů prezentace výtvarného umění kolem roku 1900

Cíl byl splněn. Téma bylo pojednáno v rámci širěji pojaté monografie „Šopák P. 2022: Leopold Bauer: Morfologie moderny“, která byla uplatněna koncem roku 2022. Místo plánovaného výsledku typu Jost bude tedy uplatněn výsledek typu B (knižní publikace).

Kontrolovatelný cíl 1.3.4. Výzkum spolupráce slezských a severomoravských muzeí s Ústředním muzeologickým kabinetem v 50. a 60. letech 20. století

Cíl byl splněn. Na základě provedeného výzkumu byl připraven výsledek Jost „Kolářová I.: Týdny muzeí v Československu na přelomu 50. a 60. let 20. století“, který je v tisku v časopise Museologica Brunensia a vyjde v č. 2/2022 až v roce 2023.

OBLAST 2. MĚSTSKÁ SPOLEČNOST

Kontrolovatelný cíl 2.1.1. Analýza kovových nálezů z výzkumu Müllerova domu v Opavě

Cíl splněn nebyl. Rukopis je sice rozpracovaný a nalezené kovové předměty podrobeny analýzám, ale pro dlouhodobou nemoc Soni Králové nebyl tento výsledek zatím dokončen. Mělo by s tak stát v roce 2023, kdy bude také uplatněn.

Kontrolovatelný cíl 2.2.1. Zpracování monografie o opavské obchodnické rodině Čeledových

Cíl byl splněn. Plánovaný výsledek typu B „Haničáková M., Haničák O.: Jan a Miloš: Paměti dvou generací opavské rodiny Čeledových“ byl uplatněn.

Kontrolovatelný cíl 2.2.2. Zpracování dvou studií o henleinovském postání na Jesenicku a Osoblažsku v roce 1938

Cíl byl splněn. Jeden z plánovaných výsledků typu Jost Ondřeje Koláře byl již uplatněn. Další je v tisku a vyjde zřejmě v první polovině roku 2023.

Kontrolovatelný cíl 2.2.3. Zpracování studie o protinacistickém odboji v prostředí ostravské policie 1939–1945

Cíl byl splněn. Naplánovaný výsledek Jost byl uplatněn koncem r. 2022.

OBLAST 3. KRAJINA

Kontrolovatelný cíl 3.1.1. Výzkum těžebních oblastí Slezska – na modelových lokalitách Jesenicka zdokumentovat změny způsobené těžbou a vyhodnotit jejich vliv na krajinu

Terénní výzkum proběhl podle plánu, ale protože byl ukončen až v listopadu 2022, nepodařilo se rukopis výsledku (Jost) „Popelková R., Jarošová L.: Vývoj krajiny poznamenané těžbou na příkladu Jesenicka“ dokončit, takže bude odevzdán do tisku až na počátku roku 2023. Cíl tedy nebyl zatím splněn.

Kontrolovatelný cíl 3.1.2. Vytvoření predikčních modelů pro vybrané druhy vyšších rostlin (Embryobionta) se zaměřením na Bryophyta z území České republiky (severní Moravy a Slezska)

Cíl byl splněn. Predikční modely vybraného druhu byly dokonce rozšířeny na celou Evropu a výsledek „Plášek et. al. 2022: Quo Vadis, Orthotrichum pulchellum? A Journey of Epiphytic Moss across the European Continent“ byl publikován v časopise s vysokým IF.

3.1.3. Výzkum synantropních a nepůvodních druhů živočichů v oblasti Slezska – zdokumentovat a vyhodnotit změny, které proběhly a probíhají na vybraných lokalitách

Cíl nebyl splněn. Výsledek typu Jost „Gajdošík J.: Synantropní a nepůvodní druhy živočichů v oblasti Slezska“ nebyl dokončen pro dlouhodobou nemocnost řešitele.

3.2.1. Identifikace doposud patrných dokladů aktivit ostravsko-opavské operace z konce II. světové války, které jsou zachovány v krajině Slezska

Cíl by byl splněn. Provedeno mapování dálkovým průzkumem opevnění tzv. Benešovy linie na katastru Vrbna pod Pradědem a okolí, průzkum lokalit na Jesenicku, okolí Fulneku a na katastru Jistebníku. Uplatněny oba plánované výsledky Jost.

OBLAST 4. ENTOMOLOGIE

Kontrolovatelný cíl 4.1.1. Přehled západopalearktických druhů podrodu Melanolimonia (Diptera: Limoniidae: Dicranomyia)

Cíl nebyl splněn. Příprava rukopisu výsledku „Starý J.: Dicranomyia (Melanolimonia) annae sp. n., with a key to the European species of the subgenus (Diptera, Limoniidae)“ byla zdržena skutečností, že práce měla původně být připravena spolu s rumunským

dipterologem, který však náhle odjel na dlouhodobý studijní pobyt do Japonska, aniž příslušné části připravil. Rukopis proto dokončuje Jaroslav Starý sám a výsledek (Jimp) bude pravděpodobně uplatněn v polovině roku 2023.

Kontrolovatelný cíl 4.1.2. Výzkum biodiverzity dvoukřídlých infrařádu Bibionomorpha a skupiny Acalyptrata (Diptera) v oblasti Gemeru (Slovensko)

Cíl byl splněn částečně. Byly připraveny a uplatněny oba plánované Jost výsledky týkající se skupiny Acalyptrata, přičemž jeden „Preisler J., Roháček J., Tkoč M. 2022: The fauna of Heleomyzidae (Diptera) in the Gemer area (Central Slovakia)“ byl publikován v roce 2022, zatímco druhý „Černý M., Roháček J. 2020: New records of the Agromyzidae (Diptera) from the Muránska planina National Park (Central Slovakia). Acta Musei Silesiae Scientiae Naturales 69(2): 97-140“ byl uplatněn s předstihem již v roce 2020. Třetí Jost výsledek (rozšířený, s názvem „Ševčík J., Tkoč M.: Hormopeza oblitterata (Empididae) and other interesting records of Diptera from Slovakia“) je zatím ve stadiu přípravy rukopisu a bude uplatněn až v roce 2023. Čtvrtým plánovaným výsledkem (Jimp) měla být studie „Nové druhy nadčeledi Sciaroidea (Diptera) ze Slovenska“. Údaje o druzích ze Slovenska však byly včleněny do autorsky, geograficky i obsahově rozsáhlejší studie, která byla submitována do prestižního časopisu Insects pod názvem „Vilkamaa P., Burdíková N., Ševčík J.: The genus Spinopygina gen. nov. (Diptera, Sciaridae) from western North America, its phylogenetic position and description of seven new species“, která vyjde v první polovině roku 2023.

Kontrolovatelný cíl 4.1.3. Výzkum rodu Mumetopia (Diptera: Anthomyzidae) severní Ameriky

Základní morfologický výzkumu proběhl, rukopis studie (Jimp) je v přípravě, její uplatnění je plánováno dle koncepce na rok 2023.

4.1.4. Výzkum rodu Periscelis (Diptera: Periscelididae) v Evropě

Cíl byl více než splněn. Vedle Jimp studie „Roháček J. 2022: The true identity of Periscelis winnertzii and description of P. laszloi sp. nov. from Europe (Diptera: Periscelididae)“ byla navíc připravena a uplatněna Jsc studie „Pollini Paltrinieri L., Roháček J. 2022: Periscelis (Myodris) haennii sp. nov., a new species of Periscelididae (Diptera) from Ticino, Switzerland, with a new key to European species of the subgenus“.

Souhrn za oblasti výzkumu za rok 2022	
<i>oblast (č. a název)</i>	1. Sbírka SZM
<i>kontrolovatelný cíl/e</i>	1.1.1. Příprava a vydání publikace o dějinách muzeí ve Slezsku. 1.1.2. Příprava a vydání kritické edice korespondence folkloristy Antonína Satkeho s katolickými duchovními. 1.3.1. Odborné zpracování středověkých kachlů s figurálními motivy ve sbírce SZM. 1.3.2. Zpracování obrázků malovaných na skle ze sbírky Slezského zemského muzea. 1.3.3. Zpracování estetických aspektů prezentace výtvarného umění kolem roku 1900. 1.3.4. Výzkum spolupráce slezských a severomoravských muzeí s Ústředním muzeologickým kabinetem v 50. a 60. letech 20. století.
<i>plnění cíle</i>	1.1.1. Příprava a vydání publikace o dějinách muzeí ve Slezsku – nesplněno, výsledek (B) je ve stadiu přípravy rukopisu. 1.1.2. Příprava a vydání kritické edice korespondence folkloristy Antonína Satkeho s katolickými duchovními – nesplněno, výsledek (B) je ve stadiu přípravy rukopisu. 1.3.1. Odborné zpracování středověkých kachlů s figurálními motivy ve sbírce SZM. Cíl změněn na Odborné zpracování koptských textilií ve sbírce SZM – nesplněno, výsledek (Jost) je ve stadiu přípravy rukopisu. 1.3.2. Zpracování obrázků malovaných na skle ze sbírky Slezského zemského muzea – splněno, výsledek (Ekrit + B) uplatněn. 1.3.3. Zpracování estetických aspektů prezentace výtvarného umění kolem roku 1900 – splněno, výsledek (změněn z Jost na B) byl uplatněn. 1.3.4. Výzkum spolupráce slezských a severomoravských muzeí s Ústředním muzeologickým kabinetem v 50. a 60. letech 20. století – splněno, výsledek však bude uplatněn až v roce 2023.
<i>předpokládané výsledky</i>	1 x Ekrit, 2 x B, 3 x Jost
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2022</i> <i>uplatněné v r. 2022</i>	1 x Ekrit (včetně B), 1 x B (místo Jost)
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2019-2021 uplatněné v r. 2022</i>	1x Jost (2020), 2 x Jost (2021)
<i>neuplatněné výsledky za rok 2022</i>	2 x B, 2 x Jost

<i>neuplatněné výsledky za roky 2019-2021</i>	1 x NmetC (2021), 1 x Jost (2020)
<i>neplánované výsledky za rok 2022</i>	1 x Jost
<i>oblast (č. a název)</i>	2. Městská společnost
<i>kontrolovatelný cíl/ e</i>	2.1.1. Analýza kovových nálezů z výzkumu Müllerova domu v Opavě. 2.2.1. Zpracování monografie o opavské obchodnické rodině Čeledových. 2.2.2. Zpracování 2 studií o henleinovském postání na Jesenicku a Osoblažsku v roce 1938. 2.2.3. Zpracování studie o protinacistickém odboji v prostředí ostravské policie 1939–1945.
<i>plnění cíle</i>	2.1.1. Analýza kovových nálezů z výzkumu Müllerova domu v Opavě – nesplněno, výsledek (Jost) je ve stadiu zpracování rukopisu. 2.2.1. Zpracování monografie o opavské obchodnické rodině Čeledových – splněno, výsledek (B) byl uplatněn. 2.2.2. Zpracování 2 studií o henleinovském postání na Jesenicku a Osoblažsku v roce 1938 – částečně splněno, 2 výsledky (Jost), 1 uplatněn, 1 v tisku. 2.2.3. Zpracování studie o protinacistickém odboji v prostředí ostravské policie 1939–1945 – splněno, výsledek (Jost) uplatněn.
<i>předpokládané výsledky</i>	1 x B, 4 x Jost
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2022</i> <i>uplatněné v r. 2022</i>	1x B, 2 x Jost
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2019-2021 uplatněné v r. 2022</i>	1 x C (původně D) (2021), 1 x Jost (2021), 1 x Jost (2016)
<i>neuplatněné výsledky za rok 2022</i>	2 x Jost
<i>neuplatněné výsledky za roky 2019-2021</i>	3 x Jost (1 x 2019, 1 x 2020, 1 x 2021)
<i>neplánované výsledky za rok 2022</i>	1 x B
<i>oblast (č. a název)</i>	3. Krajina
<i>kontrolovatelný cíl/ e</i>	3.1.1. Výzkum těžebních oblastí Slezska – na modelových lokalitách Jesenicka zdokumentovat změny způsobené těžbou a vyhodnotit jejich vliv na krajinu. 3.1.2. Vytvoření predikčních modelů pro vybrané druhy vyšších rostlin (Embryobionta) se zaměřením na Bryophyta z území České republiky (severní Moravy a Slezska).

	3.1.3. Výzkum synantropních a nepůvodních druhů živočichů v oblasti Slezska – zdokumentovat a vyhodnotit změny, které proběhly a probíhají na vybraných lokalitách. 3.2.1. Identifikace doposud patrných dokladů aktivit ostravsko-opavské operace z konce II. světové války, které jsou zachovány v krajině Slezska. 3.2.1. Výsledky archeologického a antropologického výzkumu ostatků vojáků z II. světové války z katastru Dobroslavic a Bobrovníků (okres Opava) v roce 2019 a 2020.
<i>plnění cíle</i>	3.1.1. Výzkum těžebních oblastí Slezska – na modelových lokalitách Jesenicka zdokumentovat změny způsobené těžbou a vyhodnotit jejich vliv na krajinu – nesplněno, výsledek (Jost) je ve stadiu zpracování rukopisu. 3.1.2. Vytvoření predikčních modelů pro vybrané druhy vyšších rostlin (Embryobionta) se zaměřením na Bryophyta z území České republiky (severní Moravy a Slezska) – splněno, výsledek (Jimp) uplatněn. 3.1.3. Výzkum synantropních a nepůvodních druhů živočichů v oblasti Slezska – zdokumentovat a vyhodnotit změny, které proběhly a probíhají na vybraných lokalitách – nesplněno, výsledek (Jost) je ve stadiu zpracování rukopisu. 3.2.1. Identifikace doposud patrných dokladů aktivit ostravsko-opavské operace z konce II. světové války, které jsou zachovány v krajině Slezska – splněno, výsledek (Jost) uplatněn. 3.2.1. Výsledky archeologického a antropologického výzkumu ostatků vojáků z II. světové války z katastru Dobroslavic a Bobrovníků (okres Opava) v roce 2019 a 2020 – splněno, výsledek (Jost) uplatněn.
<i>předpokládané výsledky</i>	1 x Jimp, 4 x Jost
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2022</i>	1x Jimp, 2 x Jost
<i>uplatněné v r. 2022</i>	
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2019-2021 uplatněné v r. 2022</i>	1 x Jost (2021)
<i>neuplatněné výsledky za rok 2022</i>	2 x Jost
<i>neuplatněné výsledky za roky 2019-2021</i>	X
<i>neplánované výsledky za rok 2022</i>	X
<i>oblast (č. a název)</i>	4. Entomologie

<i>kontrolovatelný cíl/e</i>	4.1.1. Přehled západopalearktických druhů podrodu Melanolimonia (Diptera: Limoniidae: Dicranomyia). 4.1.2. Výzkum biodiverzity dvoukřídlých infrařádu Bibionomorpha a skupiny Acalyptrata (Diptera) v oblasti Gemeru (Slovensko). 4.1.3. Výzkum rodu Mumetopia (Diptera: Anthomyzidae) severní Ameriky. 4.1.4. Výzkum rodu Periscelis (Diptera: Periscelididae) v Evropě.
<i>plnění cíle</i>	4.1.1. Přehled západopalearktických druhů podrodu Melanolimonia (Diptera: Limoniidae: Dicranomyia) – nesplněno, výsledek (Jimp) je ve stadiu zpracování rukopisu. 4.1.2. Výzkum biodiverzity dvoukřídlých infrařádu Bibionomorpha a skupiny Acalyptrata (Diptera) v oblasti Gemeru (Slovensko) – splněno částečně, 2 x výsledek (Jost) uplatněn, 1 x Jimp a 1 x Jost jsou ve stadiu zpracování či submitování rukopisu. 4.1.3. Výzkum rodu Mumetopia (Diptera: Anthomyzidae) severní Ameriky – splněno, výsledek je ale plánován až na rok 2023. 4.1.4. Výzkum rodu Periscelis (Diptera: Periscelididae) v Evropě – splněno, výsledek (Jimp) uplatněn.
<i>předpokládané výsledky</i>	4 x Jimp, 3 x Jost
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2022 uplatněné v r. 2022</i>	2 x Jimp, 1 x Jost (+ 1 x Jost, uplatněný již 2020)
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2019-2021 uplatněné v r. 2022</i>	X
<i>neuplatněné výsledky za rok 2022</i>	2 x Jimp, 1 x Jost
<i>neuplatněné výsledky za roky 2019-2021</i>	1 x Jimp (2021)
<i>neplánované výsledky za rok 2022</i>	1 x Jimp, 2 x Jsc, 1 x Jost

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

PERIODIKA VYDÁVANÁ SZM

SLEZSKÝ SBORNÍK (ACTA SILESIACA)

ISSN 0037-6833

Evidenční číslo MK: E 1240

Slezský sborník se řadí k nejstarším odborným historickým časopisům v České republice. Založen byl pod titulem Věstník Matice opavské již roku 1878, přičemž od roku 1892 vycházel jako periodikum. Dnešní název pak nese trvale od roku 1936.

Slezský sborník je tradičním recenzovaným odborným časopisem. Je rovněž evidován v rámci mezinárodně respektované databáze European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH Plus). Jeho odborná profilace je odvozena jednak z aktuálních potřeb soudobé historické vědy, jednak z více než stoleté tradice.

Profiluje se jakožto fórum pro publikační výstupy orientované na výzkum Slezska ne pouze jako fenoménu regionálního, ale jako prostoru, v němž se prolínaly, předávaly a potýkaly vývojové tendence evropského západu a východu, severu a jihu, tedy Slezska jakožto aktivního faktoru evropského vývoje. Časopis otevírá své stránky také studiím, sledujícím interdisciplinární souvislosti a metodické problémy obecnější povahy.

Na stránkách Slezského sborníku jsou uveřejňovány vědecké studie, materiály, diskusní příspěvky, referáty a recenze nejnovější domácí i zahraniční literatury a komentované přehledy bádání. Redakce přijímá texty psané v češtině, slovenštině, polštině, němčině a angličtině. Periodikum vychází dvakrát do roka, jeho vydavatelem je Slezské zemské muzeum v Opavě.

ACTA MUSEI SILESIAE, SCIENTIAE NATURALES

ISSN 1211-3026 (Print), ISSN 1805-9686 (Online)

Časopis Slezského zemského muzea, série A – vědy přírodní uveřejňuje původní (dosud jinde nepublikované) studie a nálezové zprávy z oborů přírodních věd (geologie, paleontologie, botaniky, zoologie) v maximálním rozsahu 30 stran rukopisu, psané česky, anglicky nebo německy. Přednostně jsou publikovány studie regionálního rázu a práce založené na zpracování sbírek Slezského zemského muzea. Všechny práce podléhají recenznímu řízení a o jejich uveřejnění a pořadí otisků rozhoduje redakční rada. ČSZM(A) také přijímá zprávy o odborných akcích, personálie a recenze literatury.

ČASOPIS SZM, SÉRIE B – VĚDY HISTORICKÉ

ISSN 1211-3131

Evidenční číslo MK: E 21193

Odborná a vědecká náplň vychází především ze společenskovedních disciplín, zastoupených v organizaci, tedy archeologie, historie, umělecké historie, numismatiky, etnografie, muzikologie, dějin divadla, dějin literatury a muzeologie. Na stránkách časopisu se prezentuje také archivní tematika, protože na území českého Slezska speciální archivní časopis nevychází.

V průběhu existence časopisu zde ovšem byly rovněž publikovány studie interdisciplinárního charakteru, prezentující široké spektrum výzkumných zájmů badatelů domácích i zahraničních a vědeckých pracovníků SZM.

Časopis uveřejňuje především původní vědecké studie a materiállové práce, vycházející z regionálních pramenů. Nedílnou součástí časopisu je recenzní rubrika a část vyhrazená aktuálním zprávám souvisejícím s pojetím časopisu.

VÝBĚR PUBLIKACÍ VYDANÝCH V ROCE 2022

OBRÁZKY MALOVANÉ NA SKLE ZE SBÍREK SLEZSKÉHO ZEMSKÉHO MUZEA

Autoři: PhDr. Miroslava Suchánková, PhDr. Luboš Kafka

ISBN: 978-80-87789-86-5

Počet stran: 279.

SBOR NÁRODNÍ BEZPEČNOSTI VE SLEZSKU A JEHO PODÍL NA ŘEŠENÍ POVÁLEČNÝCH PROBLÉMŮ REGIONU 1945–1948

Autoři: Mgr. Lubomír Hlavienka, Ph.D., Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D.

ISBN: 978-80-87789-86-9

Počet stran: 279.

LEOPOLD BAUER (1872–1938): MORFOLOGIE MODERNY

Autor: Prof. PhDr. Pavel Šopák, Ph.D.

ISBN: 978-80-87789-87-2

Počet stran: 116.

JAN A MILOŠ: PAMĚTI DVOU GENERACÍ OPAVSKÉ RODINY ČELEDOVÝCH

Autoři: PhDr. Ondřej Haničák, Mgr. Markéta Haničáková, Ph.D., Mgr. Jiří Šíl, Ph.D.

ISBN: 978-80-87789-89-6

Počet stran: 303.

PARAŠUTISTÉ V BOJI PROTI NACISMU

POZAPOMENUTÉ PŘÍBĚHY ZE SLEZSKA A SEVERNÍ MORAVY

Autoři: Jana Horáková, Ondřej Kolář.

Počet stran: 36.

Neprodejné – propagační edukační tisk.

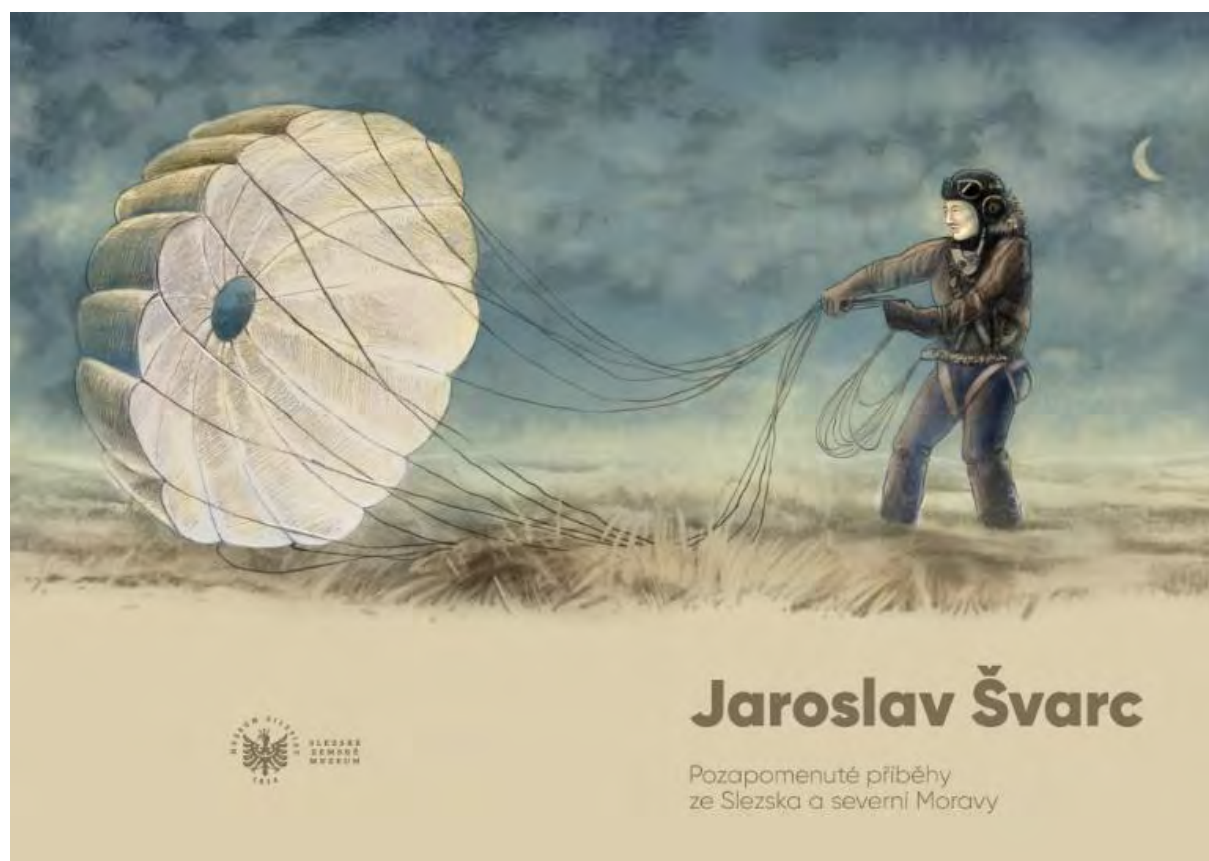
JAROSLAV ŠVARC

POZAPOMENUTÉ PŘÍBĚHY ZE SLEZSKA A SEVERNÍ MORAVY

Autoři: Lucie Vlková.

Počet stran: 24.

Neprodejné – propagační edukační tisk doplněný pracovním listem.

PUBLIKAČNÍ ČINNOST PRACOVNÍKŮ SZM

Dosažené uplatněné výsledky vycházející z plnění koncepce institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace.

Rok uplatnění	Druh / podruh výsledku	Typ výsledku	Číslo oblasti	Rok, na který byl výsledek plánován	Tvůrci výsledku	Název výsledku v původním jazyce	Povinné specifické údaje o výsledku
2022	Ekrit	Aplikační	1	2022	Miroslava Suchánková	Obrázky malované na skle.	1. Opava
							2. 1. 7. 2022-28. 2. 2023
							3. 9 600
							4. 1
							5. 978-80-87789-86-5
2022	B	Publikační	1	2022	Luboš Kafka, Miroslava Suchánková	Obrázky malované na skle ze sbírek Slezského zemského muzea.	1. 978-80-87789-86-5
							2. Opava
							3. Slezské zemské muzeum
							4. 279
							5.
2022	B	Publikační	2	N	Lubomír Hlavienka, Ondřej Kolář	Sbor národní bezpečnosti ve Slezsku a jeho podíl na řešení poválečných problémů regionu 1945–1948.	1. 978-80-87789-86-9
							2. Opava
							3. Slezské zemské muzeum
							4. 279
							5.
2022	Jimp	Publikační	3	2022	Vítězslav Plášek, Lukáš Číhal, Frank Müller, Michał Smoczyk, Ivana Marková, Lucie Fialová	Quo Vadis, Orthotrichum pulchellum? A Journey of Epiphytic Moss across the European Continent.	1. 2223-7747
							2. Plants
							3. 11
							4. 20
							5. 1-14
2022	Jimp	Publikační	4	2022	Jindřich Roháček, Andrey A. Przhiboro	Pullimosina (Pullimosina) turfosa sp. nov. and other Sphaeroceridae (Diptera) from peat bogs in the North Caucasus (Russia).	1. 1313-2970 (online), 1313-2989 (print)
							2. ZooKeys
							3. 1132
							4. -
							5. 1-49
2022	Jimp	Publikační	4	2022	Jindřich Roháček	The true identity of Periscelis winnertzii and description of P. laszloi sp. nov. from Europe (Diptera: Periscelididae).	1. 1804-6487 (online), 0374-1036 (print)
							2. Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae
							3. 62
							4. 2
							5. 301-323
2022	Jimp	Publikační	4	N	Jozef Oboňa, Katarína Fogašová, Miroslav Fulín, Stanislav Greš, Peter Manko, Jakub Repaský, Jindřich	Updated taxonomic keys for European Hippoboscidae (Diptera) and expansion in Central Europe of the bird louse fly Ornithomya comosa (Austen, 1930) with the first record from Slovakia	1. 1313-2970 (online), 1313-2989 (print)
							2. ZooKeys
							3. 1115

					Roháček, Oldřich Sychra, Martin Hromada		4. - 5. 81-101
2022	Jsc	Publikační	4	N	Jindřich Roháček, Andrey A. Przhiboro	Anthomyzidae (Diptera) in Peat Bogs of the North Caucasus (Russia).	1. 0013-8738 2. Entomological Review 3. 101(2021) 4. 8 5. 188-1194
2022	Jsc	Publikační	4	N	Lucia Pollini Paltrinieri, Jindřich Roháček	Periscelis (Myodris) haennii sp. nov., a new species of Periscelididae (Diptera) from Ticino, Switzerland, with a new key to European species of the subgenus.	1. 2535-0889 (online) 2. Alpine Entomology 3. 6 4. - 5. 39-49
2022	Jost	Publikační	2	2022	Ondřej Kolář	Henleinovské povstání na Jesenicku v září 1938 optikou československého vyšetřování.	1. 0037-6833 2. Slezský sborník 3. 120 4. 1 5. 32-54
2022	Jost	Publikační	3	2022	Jiří Juchelka	Několik poznámek k užití, limitům a možnostem některých nedestruktivních archeologických metod při výzkumu, studiu a poznání změn v krajině Českého Slezska.	1. 1211-3131 2. Časopis Slezského zemského muzea. Série B, vědy historické 3. 70 (2021) 4. 2-3 5. 226-234
2022	Jost	Publikační	3	2022	Jiří Juchelka	Výsledky interdisciplinárního výzkumu ostatků vojáků z 2. světové války z katastrů Dobroslavic a Bobrovníků (okr. Opava).	1. 1211-3131 2. Časopis Slezského zemského muzea. Série B, vědy historické 3. 71 4. 1 5. 57-82
2022	Jost	Publikační	4	2022	Jiří Preisler, Jindřich Roháček, Michal Tkoč	The fauna of Heleomyzidae (Diptera) in the Gemer area (Central Slovakia).	1. 2336-3193 2. Acta Musei Silesiae Scientiae Naturales 3. 71 4. 2 5. 131-181
2022	C	Publikační	2	2021	Ondřej Haničák, Jiří Šíl, Michal Valeček	Historical Sources for Congress of Troppau in 1820 in Collections of Regional Memory Institutions.	1. 978-80-7510-499-1 2. Opavský kongres 1820 a politika Svaté aliance mezi časy 3. Opava 4. Slezská univerzita v Opavě 5. 211-247
2022	Jost	Publikační	1	2021	Martina Dragonová, Monika Szturcová		1. 1803-7550

						Osobní fondy spisovatelek v Památníku Petra Bezruče Slezského zemského muzea.	2. Historica - revue pro historii a příbuzné vědy 3. 13 4. č. 1 5. 44-60
2022	Jost	Publikační	1	2020	Denisa Hradilová	Akvamanile ve sbírce Slezského zemského muzea.	1. 1211-3131 2. Časopis Slezského zemského muzea. Série B, vědy historické 3. 70 4. č. 2-3 5. 110-119
2022	Jost	Publikační	2	2021	Sylva Pracná	Německojazyčné divadelní společnosti ve Slezsku na počátku 20. století.	1. 1211-3131 2. Časopis Slezského zemského muzea. Série B, vědy historické 3. 71 4. 1 5. 14-36
2022	Jost	Publikační	1	2020	Martina Dragonová, Monika Szturcová	Duchovní život moravskoslezského regionu na příkladu osobností ze sbírek Památníku Petra Bezruče: František Němec, Zdislav Škrabal, Josef Veselý.	1. 0037-6833 2. Slezský sborník 3. 120 4 č.1 5. 89-110
2022	Jost	Publikační	2	2016	Soňa Králová	Archeologické nálezy z areálu opavského hradu.	1. 1211-3131 2. Časopis Slezského zemského muzea. Série B, vědy historické 3. 70 4. 2-3/2021 5. 120-146
2022	B	Publikační	1	2022	Pavel Šopák	Leopold Bauer (1872–1938): morfologie moderny.	1. 978-80-87789-87-2 2. Opava 3. Slezské zemské muzeum 4. 116 5.
2022	Jost	Publikační	1	N	Pavel Šopák	Knihovna Johanna Mildnera (1763–1835) v Hynčicích (okres Bruntál) a její historický kontext.	1. 0037-6833 2. Slezský sborník 3. 120 4. 2 5. 5-19
2022	B	Publikační	2	2022	Ondřej Haničák, Markéta Haničáková, Jiří Šil	Jan a Miloš: Paměti dvou generací opavské rodiny Čeledových.	1. 978-80-87789-89-6 2. Opava 3. Slezské zemské muzeum 4. 303 5.

2022	Jost	Publikační	2	2022	Ondřej Kolář	K účasti ostravských policistů v domácím protinacistickém odboji 1938–1945.	1. 0323-052X
							2. Časopis Matice moravské
							3. 141
							4. 2
							5. 259-269
2022	Jost	Publikační	4	N	Libor Dvořák, Kateřina Dvořáková, Jindřich Roháček, Jaroslav Starý, Jozef Oboňa	Records of winter-active insects (Coleoptera, Diptera, Mecoptera) on snow in westernmost Bohemia (Czech Republic).	1. 1210-6100
							2. Klapalekiana
							3. 58
							4. 1-2
							5. 25-42
2022	Jost	Publikační	3	2021	Jiří Juchelka, David Galia, Marek Pietoň, Ondřej Klápa, Tomáš Petr	Identifikace doposud patrných dokladů ostravsko-opavské operace na příkladu situace v okolí Stříbrného jezera v Kateřinkách u Opavy.	1. 0037-6833
							2. Slezský sborník
							3. 120
							4. 2
							5. 84-101

Dosažené **neuplatněné** výsledky vycházející z plnění koncepce institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace.

Druh / poddruh výsledku	Typ výsledku	Číslo oblasti	Rok, na který byl výsledek plánován	Tvůrci výsledku	Název výsledku v původním jazyce	Konkrétní důvod neuplatnění plánovaného výsledku a předpokládaný termín jeho uplatnění
B	Publikační	1	2022	Pavel Šopák	Muzea českého Slezska.	S ohledem na protipandemická opatření v letech 2020 a 2021 bylo možno dokončit výzkum v regionech až v roce 2022. Kniha bude vydána v roce 2023.
B	Publikační	1	2022	Lubomír Hlavienka	Listy přátelství, víry a důvěry. II. Korespondence Antonína Satkeho s duchovními.	Z důvodu úmrtí řešitele K. Rodana byl úkol převeden na L. Hlavienku, který pro zcela novou problematiku bude schopen výsledek vypracovat a uplatnit až v roce 2023.
Jost	Publikační	1	2022	Ivana Kolářová	Týdny muzeí v Československu na přelomu 50. a 60. let 20. století.	Studie prošla recenzním řízením v časopise Museologica Brunensia a vyjde v č. 2/2022 až v r. 2023.
Jost	Publikační	1	2022	Denisa Hradilová	Koptské textilie Slezského zemského muzea.	Studie vypracovaná místo původního tématu (Kachle s figurálními motivy v SZM), protože řešitelka, která nastoupila místo odešlého M. Janáka, není specialistkou na tuto problematiku. Dokončení rukopisu zdrželo urgentní stěhování celého depozitáře uměleckohistorického pracoviště ve 2. pol. roku 2022. Předpokládá se uplatnění výsledku v roce 2023.
Jost	Publikační	1	2022	Pavel Šopák	Estetické aspekty prezentace výtvarného umění kolem roku 1900.	Téma bylo zpracováno v rámci monografie (B) Leopold Bauer: Morfologie moderny.
Jost	Publikační	2	2022	Ondřej Kolář	K průběhu henleinovského povstání na Osoblažsku a ve Městě Albrechticích v září 1938.	Studie je v recenzním řízení v časopise Historica. Revue pro historii a příbuzné vědy s předpokladem vydání v č. 2/2022. Text byl redakci časopisu zaslán v březnu 2022.
Jost	Publikační	2	2022	Soňa Králová	Analýza kovových nálezů z výzkumu Müllerova domu v Opavě.	Rukopis je rozpracovaný a předměty na analýzy jsou vybrány. Zdržení vzniklo dlouhodobou nemocenskou autorky. Bude publikován v roce 2023.
Jost	Publikační	3	2022	Renata Popelková, Lenka Jarošová	Vývoj krajiny poznamenané těžbou na příkladu Jesenicka.	Kvůli ukončení terénního výzkumu až v listopadu 2022 jsou do rukopisu doplňovány další zjištěné skutečnosti. Proto bylo jeho dokončení opožděno a článek bude odevzdán do tisku až počátkem roku 2023.
Jost	Publikační	3	2022	Martin Gajdošík	Synantropní a nepůvodní druhy živočichů v oblasti Slezska.	Rukopis výsledku nebyl dokončen z důvodu dvouměsíční pracovní neschopnosti řešitele. Bude proto dokončen a publikován až v roce 2023.
Jim	Publikační	4	2022	Jaroslav Starý	Dicranomyia (Melanolimonia) annae sp. n., with a key to the European species of the subgenus (Diptera, Limoniidae).	Studie měla původně být ve spoluautorství s rumunským dipterologem, který však svoji část nezpracoval, protože odjel na dlouhodobý studijní pobyt do Japonska. Rukopis proto musí dokončit J. Starý sám, což však bude až počátkem roku 2023, výsledek bude poté publikován pravděpodobně v polovině roku 2023.
Jim	Publikační	4	2022	Pekka Vilkamaa, Nikola Burdíková, Jan Ševčík	Two new genera of European Sciaridae (Diptera), with an updated molecular phylogeny of the family.	Studie (podstatně rozšířená jak geograficky, tak obsahově) byla nedávno submitována do časopisu Insects. Vyjde pravděpodobně počátkem roku 2023.
Jost	Publikační	4	2022	Jan Ševčík, Michal Tkoč	Hormopeza oblitterata (Empididae) and other interesting records of Diptera from Slovakia.	Téma výsledku bylo rozšířeno (nejen na Gemer, ale i na další oblasti Slovenska) a změněn i jeho název. Rukopis je rozpracován, ale jeho dokončení lze předpokládat až na začátku roku 2023. Vyjde v Acta Musei Silesiae, Scientiae Naturales v roce 2023.

NmetS	Aplikační	1	2021	Martin Polášek, Miloš Zapletal	Monitorování vlivu znečišťujících látek ovzduší na sbírkové předměty umístěné v pevnostních objektech v ČR.	V současnosti probíhá certifikační řízení. Zpoždění nastalo nejen v důsledku pandemické situace v letech 2020 a 2021, ale i proto, že bylo letos nutno metodiku přepracovat na základě požadavků jednoho oponentního posudku. Výsledek bude uplatněn koncem roku 2022 nebo v roce 2023.
Jost	Publikační	2	2021	Soňa Králová	Středověká glazovaná keramika z Opavy.	Rukopis studie je rozpracovaný. Zdržení vzniklo dlouhodobou nemocenskou autorky výzkumu. Bude publikován v roce 2023.
Jimp	Publikační	4	2021	Jan Ševčík Jan, Heikki Hippa, Nikola Burdík, Tomáš Sikora, Hans Henrik Bruun	Giant Planetella gall midges in Europe (Diptera: Cecidomyiidae): Taxonomy, molecular phylogeny and host specificity.	Rukopis stále nedokončen, protože byl rozšířen o další nové druhy (z terénního výzkumu na Slovensku v roce 2022) a došlo k časovým komplikacím při revizi typových materiálů v zahraničních muzeích. Rukopis by mohl být dokončen a předložen do tisku (časopis Insects) v první polovině roku 2023.
Jost	Publikační	1	2020	Martin Polášek, Miloš Zapletal	Vliv látek znečišťujících ovzduší na deponovaný materiál v pevnostních objektech Slezského zemského muzea.	Studie je v recenzním řízení v časopisu Fórum pro konzervátory-restaurátory. Příprava rukopisu byla zdržena opožděním výzkumných prací za pandemické situace v letech 2020 a 2021. Vyjde v č. 1/2023.
Jost	Publikační	2	2020	Soňa Králová	Zástavba středověké a raně novověké Opavy ve světle archeologických nálezů z Müllerova domu.	Studie je před dokončením, které vzniklo pozdním dodáním výsledků analýz. Ty zpracovala doc. M. Gregerová. Zpoždění vzniklo zdravotní situací doc. Gregerové, která měla těžký průběh onemocnění Covid-19 a také uzavřením vysokých škol, kde paní docentka analýzy připravuje. Druhé zpoždění vzniklo dlouhodobou nemocenskou autorky článku v roce 2022. Bude publikována v první polovině roku 2023.
Jost	Publikační	2	2019	Soňa Králová	Počátky a rozvoj města Opavy ve 13. a 14. století ve světle archeologických nálezů z Müllerova domu.	Studie je ve finální fázi úprav a do konce roku 2022 bude zaslán k recenznímu řízení do Acta Historica Universitatis Silesianae Opaviensis, vyjde v 1. polovině roku 2023. Zdržení z důvodu dlouhodobé nemocenské v roce 2022.

Dosažené **uplatněné** výsledky bez podpory ze SR VaVaI.

Rok uplatnění	Druh / podruh výsledku	Typ výsledku	Tvůrci výsledku	Název výsledku v původním jazyce	Povinné specifické údaje o výsledku
2022	B	Publikační	Ivana Kolářová, Ondřej Kolář	Bouřlivé trojmezí: Slezsko 1918-1923.	1. 978-80-200-3325-3 2. Praha 3. Academia 4. 215 5.
2022	Jost	Publikační	Jiří Juchelka, Soňa Králová	Eneolitické ploché měděné sekerky z českého Slezska a severovýchodní Moravy.	1. 1211-8338 2. Pravěk. Nová řada 3. 30 4. - 5. 5-20
2022	D	Publikační	Monika Szturcová	Czech-Polish Interrelations: The Example of Marian Songs in the Eighteenth and Nineteenth Centuries.	1. 9789463721554, 9789048553341 2. Czech Broadside Ballads as Text, Art, Song in Popular Culture, c. 1600–1900 3. Amsterdam 4. Amsterdam University Press 5. 423-440
2022	D	Publikační	Kamila Poláková	Boleslav Ivánek – hrdina z Palkovic.	1. 2570-6845 (print), 2570-6853 (online) 2. Acta Musei Nationalis Pragae – Historia 3. Praha 4. Národní museum 5. s. 23-29
2022	D	Publikační	Ondřej Kolář	Četnický pohotovostní oddíl v Jeseníku 1933–1937.	1. 1213-0192 2. Jesenicko: vlastivědný sborník 22 3. Jeseník 4. Vlastivědné muzeum Jesenicka 5. 132-135
2022	D	Publikační	Ivana Kolářová	Inspekční cesty vyšších státních úředníků na Jesenicko v roce 1933.	1. 1213-0192 2. Jesenicko: vlastivědný sborník 22 3. Jeseník 4. Vlastivědné muzeum Jesenicka 5. 128-131
2022	D	Publikační	Pavel Šopák	Oldřich Nový píše do lázní v Dolní Lipové.	1. 1213-0192 2. Jesenicko: vlastivědný sborník 22 3. Jeseník 4. Vlastivědné muzeum Jesenicka 5. 136-139
2022	C	Publikační	Ondřej Kolář	Post-WWII Immigration to Czechoslovak Borderland with Regard to Silesia and North Moravia.	1. 978-80-89524-72-3 2. Post-WWII Migration in the V4 Countries: Propaganda Analysis of Central European Migration Flows 3. Košice

					4. Centre of Social Sciences, Institute of Social Sciences, Slovak Academy of Sciences 5. 6-33
2022	Jost	Publikační	Pavel Šopák	Sochař Engelbert Kaps v Domašově nad Bystřicí.	1. 1211-3131 2. Časopis Slezského zemského muzea, Série B, vědy historické 3. 71 4. 2 5. 184-187
2022	D	Publikační	Pavel Šopák	Lázeňství a zdravotní péče na Jesenicku v letech 1945–1948.	1. ISBN 978-80-87496-26-8, 978-80-87632-89-5 2. XXII. Svatováclavské setkání v Jeseníku. Zdraví z kraje Vincence Priessnitze 3. Jeseník 4. Vlastivědné muzeum Jesenicka – Zemský archiv v Opavě 5. 80-89
2022	Jost	Publikační	Lenka Valečková	Výtvarník Jan Sládek (1906–1982).	1. 1211-3131 2. Časopis Slezského zemského muzea, série B, vědy historické 3. 71 4. 2 5. 124-138
2022	Jost	Publikační	Michal Valeček	„Nově objevené“ portréty Johanna Demela rytíře von Elswehr a Karla Wilhelma rytíře von Dietrich ve sbírce SZM.	1. 1211-3131 2. Časopis Slezského zemského muzea, série B, vědy historické 3. 71 4. 2 5. 101-108
2022	Jost	Publikační	Michal Valeček	„Náš starosta je mrtev!“ Reflexe úmrtí těšínského starosty Johanna Demela Ritter von Elswehr v dobovém tisku.	1. 0139-7605 2. Těšínsko 3. 65 4. 2 5. 37-50

VÝZNAMNÉ ZAHRANIČNÍ EXPEDICE**ODDĚLENÍ ARCHEOLOGIE**

Naši archeologové navázali spolupráce s Muzeul Județean Botoșani (Botosani County Museum) a Iași Institute of Archaeology v Rumunsku. Na podzim 2022 se zúčastnili archeologické expedice, která proběhla v regionu Botosani, kde byl proveden záchranný archeologický výzkum mohyly Draguseni 1 z doby bronzové.

ZÁKLADNÍ PERSONÁLNÍ ÚDAJE

PRŮMĚRNÝ HRUBÝ MĚSÍČNÍ PLAT: 33 165,- Kč

ČLENĚNÍ ZAMĚSTNANCŮ PODLE VĚKU A POHLAVÍ

Věková skupina	Muži		Ženy		Celkem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
21 – 30 let	3	5	3	5	6	5
31 – 40 let	19	33	12	18	31	25
41 – 50 let	10	18	14	22	24	20
51 – 60 let	13	23	28	43	41	34
61 let a více	12	21	8	12	20	16
CELKEM	57	100	65	100	122	100

ČLENĚNÍ ZAMĚSTNANCŮ PODLE VZDĚLÁNÍ A POHLAVÍ

Nejvyšší dosažené vzdělání	Muži		Ženy		Celkem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
základní	0	0	1	1,5	1	1
vyučení	11	19	14	22	25	20
střední odborné	0	0	2	3	2	2
úplné střední	7	12	6	9	13	11
úplné střední odborné	9	16	11	17	20	16
vyšší odborné	0	0	1	1,5	1	1
vysokoškolské	30	53	30	46	60	49
CELKEM	57	100	65	100	122	100,00

TRVÁNÍ PRACOVNÍHO POMĚRU ZAMĚSTNANCŮ

Doba trvání	Počet	tj. %
do 5 let	33	27
do 10 let	31	25
do 15 let	19	16
do 20 let	12	10
nad 20 let	27	22
CELKEM	122	100

CELKOVÝ ÚDAJ O VZNIKU A SKONČENÍ PRACOVNÍCH POMĚRŮ ZAMĚSTNANCŮ

Ukazatel	Počet
Nástupy	8
Výstupy	10

HOSPODAŘENÍ ORGANIZACE

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT

Přehled rozepsaných ukazatelů			
Název položky	Účet	Upravený rozpočet	Skutečnost k 31.12.
Spotřeba materiálu	501	1 702 769,00	1 428 804,75
Spotřeba energie	502	5 500 000,00	4 382 004,75
Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek	503	0	0
Prodané zboží	504	280 000,00	244 166,08
Aktivace dlouhodobého majetku	506	-21 608,00	-111 209,00
Aktivace oběžného majetku	507		-54 450,00
Opravy a udržování	511	17 510 699,43	19 468 460,73
Cestovné	512	393 000,00	461 461,30
Náklady na reprezentaci	513	150 000,00	90 623,20
Ostatní služby	518	5 700 439,00	6 628 534,48
Platy včetně náhrad v době dočasné pracovní neschopnosti	521	46 397 133,00	46 679 118,00
Zákonné sociální pojištění	524	15 229 830,00	15 149 746,00
Jiné sociální pojištění	525	124 438,00	124 116,00
Zákonné sociální náklady	527	2 329 247,00	2 537 819,10
Daň z nemovitostí	532	9 700,00	9 700,00
Jiné daně a poplatky	538	20 000,00	10 500,00
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541	0	0
Jiné pokuty a penále	542	0	0
Manka a škody	547	3 819,00	3 819,28
Tvorba fondů	548	0	0
Odpisy dlouhodobého majetku	551	10 968 561,00	10 470 225,20
Prodaný dlouhodobý majetek	553	0	0

Tvorba a zúčtování opravných položek	556	0	0
Náklady z vyřazených pohledávek	557	0	0
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	1 033 000,00	1 615 767,39
Ostatní náklady z činnosti	549	800 000,00	625 823,18
Úroky	562	0	0
Kurzové ztráty	563	5 000,00	35 910,68
Náklady z přecenění reálnou hodnotou	564	0	0
Daň z příjmů	591	0	0
Dodatečné odvody daně z příjmů	595	0	0
NÁKLADY CELKEM		108 136 027,43	109 800 941,12
Výnosy z prodeje služeb	602	3 300 000,00	3 712 372,77
Výnosy z pronájmů	603	500 000,00	442 522,00
Výnosy z prodaného zboží	604	352 192,00	336 586,56
Jiné výnosy z vlastních výkonů	609	0	30 870,00
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641	0	0
Jiné pokuty a penále	642	0	0
Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku	646	0	0
Čerpání fondů	648	2 324 883,00	999 149,20
Ostatní výnosy z činnosti	649	242 808,00	545 510,54
Výnosy z činnosti		0	0
Úroky	662	0	0
Kurzové zisky	663	117,00	842,99
Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664	0	0
Ostatní finanční výnosy	669	0	0
Finanční výnosy		0	0
Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů	671	101 416 027,43	103 733 087,06
Výnosy z nezpochybnitelných nároků na prostředky rozpočtu ÚSC	672	0	0
Výnosy z nezpochybnitelných nároků na prostředky státních fondů	673	0	0

Výnosy z ostatních nároků	674	0	0
Výnosy z nezpochybnitelných nároků na prostředky SR, ÚSC, SF		0	0
VÝNOSY CELKEM		108 136 027,43	109 800 941,12
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM		0	0
Závazky vůči státnímu rozpočtu z titulu odvodu z odpisů celkem		2 519 032,00	2 519 032,00

ZDŮVODNĚNÍ ROZPOČTOVÝCH OPATŘENÍ PROVEDENÝCH U ROZEPSANÝCH ZÁVAZNÝCH UKAZATELŮ V PRŮBĚHU ROKU 2022

V pravomoci správce kapitoly bylo realizováno celkem 23 úprav schváleného rozpočtu na rok 2022 v celkové výši 161 469 311,84 Kč, z toho:
a) pro čerpání dotací na dlouhodobý majetek ve výši 51 192 855,05 Kč na financování následujících akcí:

Investiční účelové dotace	Upravený rozpočet
SZM – revitalizace Arboreta Nový Dvůr II. Etapa – stavební úpravy zámečku	9 655 174,90
Institucionální podpora DKRVO	77 000,00
SZM, AO Darkovičky – Alej, hydroizolace a drenážní systém vnějšího pláště vojenského srubu	2 060 414,70
SZM – Centrální depozitář Loděnice – projektová dokumentace stavebních úprav	1 678 000,00
IROP SC 3,1 – Podpora socializace a interaktivity expozice Národního památníku II. světové války a výstavních prostor správní budovy	32 721 175,45
OPŽP 2014-2020 – Stavební úpravy pro energetické úspory objektů SZM	3 983 090,00
ISO/A – zabezpečení objektů, v nichž jsou uloženy předměty movitého kulturního dědictví, bezpečnostními systémy a mechanickými zábranami	983 000,00
ISO/B – evidence a dokumentace movitého kulturního dědictví	35 000,00
DOTACE OD ZŘIZOVATELE CELKEM	51 192 855,05

b) pro čerpání provozní dotace ve výši 110 276 456,79 Kč na financování následujících akcí:

Specifikace dotace	Upravený rozpočet
Příspěvky a dotace na provoz od zřizovatele	93 427 281,00
z toho: provoz	92 479 281,00
.....z toho: kulturní aktivity	948 000,00
Výdaje na výzkum a vývoj – Institucionální podpora DKRVO	3 814 000,00
Výdaje na výzkum a vývoj – NAKI II	418 000,00
ISO/B – evidence a dokumentace movitého kulturního dědictví	22 000,00
ISO/D – preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí	570 000,00
SZM – revitalizace Arboreta Nový Dvůr II. Etapa - stavební úpravy zámečku	3 122 030,79
IROP SC 3,1 – Podpora socializace a interaktivity expozice Národního památníku II. světové války a výstavních prostor správní budovy	1 903 145,00
SZM – Centrální depozitář, stěhování sbírkových předmětů z objektu Ostrožná 42	7 000 000,00
PŘÍSPĚVKY A DOTACE NA PROVOZ OD ZŘIZOVATELE CELKEM	110 276 456,79
Mimorozpočtové zdroje: Statutární město Opava – Smlouva o spolupráci na realizaci stálé expozice o historii města Opavy v Obecním domě – příspěvek na propagaci činnosti Slezského zemského muzea	20 000,00
Mimorozpočtové zdroje: Český výbor ICOM - dotace na pokrytí nákladů spojených s účastí účastníků SZM na GK ICOM 2022	5 223,00
PŘÍSPĚVKY A DOTACE NA PROVOZ CELKEM	110 301 679,79

NEPOTŘEBNÉ ÚČELOVÉ PROSTŘEDKY K VRÁCENÍ DO 15. 2. 2022

NAKI II	837,39
Institucionální podpora DKRVO	215,00
CELKEM:	1 052,39

VYČÍSLENÍ A ZHODNOCENÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ ZE ZAHRANIČÍ

Slezské zemské muzeum je členem Mezinárodní rady muzeí ICOM. Roční příspěvek za rok 2022 byl uhrazen ve výši **15 231,00 Kč**.

ÚDAJE O MAJETKU A ZÁVAZCÍCH

CELKOVÁ HODNOTA ZÁVAZKŮ A POHLEDÁVEK EVIDOVANÝCH K 31. 12. 2022

Ukazatel		Hodnota v tis. Kč
Krátkodobé závazky celkem:		76 079
z toho	dodavatelé, přijaté zálohy a ostatní závazky	16 083
	krátkodobé přijaté zálohy	0
	zaměstnanci	4 089
	jiné závazky vůči zaměstnancům	0
	zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	2 276
	jiné přímé daně	452
	závazky k vybraným ústředním vládním institucím	3
	krátkodobé přijaté zálohy na transfery	17 216
	výdaje příštích období	29 859
	výnosy příštích období	4 326
	dohadné účty pasivní	1 701
	ostatní krátkodobé závazky	74
Krátkodobé pohledávky celkem:		140 720
z toho	odběratelé	314
	krátkodobé poskytnuté zálohy	1 397
	pohledávky za zaměstnanci	0
	náklady příštích období	3 413
	příjmy příštích období	29
	dohadné účty aktivní	135 546
	ostatní krátkodobé pohledávky	21

**SROVNÁNÍ VÝŠE PROSTŘEDKŮ POSKYTNUTÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU A VLASTNÍCH VÝNOSŮ
ORGANIZACE V ČASOVÉ ŘADĚ V TIS. KČ**

Rok	Náklady celkem	Vlastní výnosy celkem	Dotace poskytnuté MK	Ostatní dotace a příspěvky od jiných subjektů	Podíl SR na financování v %	Zisk (+) Ztráta (-)
2019	94 765	9 542	83 376	1 847	88	0
2020	100 413	8 363	90 298	1 727	90	0
2021	109 801	6 067	102 156	1 578	93	0
2022	118 205	5 130	111 120	1 953	94	0

PŘEHLED O CELKOVÝCH MZDOVÝCH NÁKLADECH V KČ

Název položky		Rozpočet	Skutečnost k 31. 12.
PLATY	Provoz	42 711 339	42 711 309
	Věda a výzkum – institucionální podpora – IGS	1 521 000	1 521 000
	Věda a výzkum – NAKI II	249 000	249 000
	GAČR	0	204 000
	Celkem	44 481 339	44 685 309
OON	Provoz	554 000	553 987
	Věda a výzkum – institucionální podpora – IGS	313 000	313 000
	Věda a výzkum – NAKI II	45 000	45 000
	Provoz – Kulturní aktivity	0	0
	GAČR	0	30 000
	Celkem	912 000	941 987
Náhrady v době dočasné pracovní neschopnosti		200 000	673 429
Mzdové prostředky celkem		45 593 339	46 300 725

PŘÍLOHY – ROZVAHA